

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ρ'

Τετάρτη 6 Μαρτίου 2002

Αθήνα, σήμερα στις 6 Μαρτίου 2002, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.45' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΕΙΤΟΝΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Πέτρο Μαντούβλα, Βουλευτή Α' Πειραιώς, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Καβάλας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία τα Συνταξιουχικά Σωματεία Ανατ. Μακεδονίας – Θράκης ΙΚΑ – ΤΕΒΕ – ΤΣΑ – NAT – ΤΑΕ και Δημοσίου ζητούν να ισχύσουν κατώτερες συντάξεις για όλα τα ταμεία ίσες με τα 20 ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη.

2) Ο Βουλευτής Κιλκίς κ. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΙΛΤΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Πολυτέκνων Νομού Κιλκίς ζητεί την έγκαιρη καταβολή της σύνταξης και των επιδομάτων στους δικαιούχους πολύτεκνους.

3) Ο Βουλευτής Χανίων κ. ΙΩΣΗΦ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία Φορείς και Σύλλογοι Νομού Χανίων ζητούν να ορισθούν τα Χανιά ως έδρα του προτεινόμενου Περιφερειακού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας Κρήτης.

4) Ο Βουλευτής Κορινθίας κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λαλιώτιου Κορινθίας – ΕΦΥΡΑ ζητεί οικονομική ενίσχυση για την αποπεράτωση του ποδοσφαιρικού γηπέδου της περιοχής του.

5) Ο Βουλευτής Κυκλαδών κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Δήμαρχος Κέας ζητεί να της εγκριθεί η πρόσληψη μόνιμου και εποχικού προσωπικού για την εύρυθμη λειτουργία του Δήμου της.

6) Ο Βουλευτής Κυκλαδών κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Έπαρχος Μήλου ζητεί την πύκνωση των ακτοπλοϊκών δρομολογίων για την εξυπηρέτηση των Δυτικών Κυκλαδών.

7) Ο Βουλευτής Καβάλας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ένωση διδασκόντων

τημημάτων αθλητικής διευκόλυνσης «ΤΑΔ-ΕΤΑΔ» υποβάλλει προτάσεις της για την αναβάθμιση του θεσμού.

8) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Αγριοβοτάνου Εύβοιας ζητεί την οφειλόμενη καταβολή των εξόδων κίνησης στους πρόεδρους των τοπικών συμβουλίων.

9) Ο Βουλευτής Κιλκίς κ. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΙΛΤΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Σύλλογοι οικοπεδούχων Δήλεσι ζητούν τον αποχαρακτηρισμό ιδιωτικής έκτασης από δασική και την ένταξή της στον οικισμό Δήλεσι – Σχηματαρίου.

10) Η Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ – ΗΛΙΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Υπαλλήλων Συμβολαιογραφείων Αθήνας – Πειραιά – Προαστείων ζητεί την υπογραφή συλλογικής σύμβασης εργασίας για το 2001.

11) Η Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ – ΗΛΙΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Οινοπαραγωγοί του Νομού Ηρακλείου ζητούν να εγκριθεί η αναδιάρθρωση των οινοποιήσιμων ποικιλών αμπελώνων του Νομού Ηρακλείου.

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 693/24-7-2001 ερώτηση και ΑΚΕ 78 δόθηκε με το υπ' αριθμ. 30884/16-8-2001 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση και ΑΚΕ 693/78/24-7-2001 του Βουλευτή κ. Νικ. Νικολόπουλου και μετά από σχετικό έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Το οδικό δίκτυο Χαλανδρίτσα – Μοίραλι – Βετεϊκα – Ρακίτα έγινε με εργολαβία κατά τα έτη 1996-1997, υπό την επίβλεψη της Δ/νσης Έργων και ανάδοχο την Οδοποιία Α.Ε. Το ποσό της σύμβασης με Φ.Π.Α. ανήλθε στις 100.336.475 δραχμές. Το έργο ήταν ενταγμένο στο πρόγραμμα ΠΕΠ II.

2. Το έργο περατώθηκε το έτος 1997 και παραλήφθηκε οριστικά το έτος 1998. Κατά την κατασκευή και μετέπειτα κατά την παραλαβή δεν παρατηρήθηκαν αλλά ούτε και αναφέρθηκαν βλάβες στο τμήμα αυτό, παρά μόνον κατά τις τελευταίες βροχοπτώσεις, που δημιούργησαν δυσχερή γεωλογικά φαινόμενα στην περιοχή (κατολίσθηση, καθίζηση κ.λπ.), με αποτέλεσμα σε μερικά σημεία του οδικού άξονα να παρατηρηθούν βλάβες τοπικού χαρακτήρα (τοπικά βυθίσματα με αποκόλληση της ασφάλτου). Η διαπίστωση έγινε από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία

και το συμπέρασμα, στο οποίο κατέληξε η αρμόδια Υπηρεσία, ήταν ότι οι βλάβες δεν οφείλονταν σε θέμα κακοτεχνιών και παραλείψεων κατά την εκτέλεση του έργου, διότι τα εργαστηριακά αποτελέσματα ικανοποιούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές.

3. Σχετικά με τα προβλεπόμενα τεχνικά έργα της μελέτης, τη γεωλογική και γεωτεχνική μελέτη, έχει ακολουθηθεί η προβλεπόμενη από τη νομοθεσία διαδικασία εγκρίσεων των μελετών τόσο από τη Δ/νση Έργων της Ν.Α. Αχαΐας, όσο και από τα αρμόδια όργανα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος, που ελέγχουν με συμβούλους την πληρότητα και εκτελεσμότητα των έργων.

Η μελέτη η οποία εγκρίθηκε είναι μία και δεν υπάρχει νέα μελέτη της α' εργολαβίας.

4. Αναφορικά με το τελευταίο έργο στην εν λόγω περιοχή, το ποσό της σύμβαση ανέρχεται στις 231.100.005 δρχ. και είναι ενταγμένο στο πρόγραμμα ΠΕΠ II.

Οι βλάβες εντοπίζονται στο σκυρόδεμα των επενδεδυμένων τάφρων και των τοίχων αντιστρίφης και έχουν ακολουθηθεί οι προβλεπόμενες ενέργειες από την κείμενη νομοθεσία περί Δημοσίων Έργων.

Το έργο δεν έχει παραληφθεί δεδομένου οι εργασίες είναι εν εξελίξει.

Τέλος τα ζητούμενα έγγραφα θα διαβιβασθούν αμέσως μετά την αποστολή τους από τη Ν.Α. Αχαΐας.

Ο Υφυπουργός
Κ. ΚΑΪΣΕΡΗΣ»

2. Στην με αριθμό 707/24-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1239/26-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 707/24-7-2001 του Βουλευτή κ. Ηλία Καλλιώρα σας γνωρίζουμε ότι βασική επιδίωξη της Κυβέρνησης είναι η δημιουργία μιας ισχυρής και ανταγωνιστικής οικονομίας με μία σειρά άμεσων παρεμβάσεων που προβλέπονται στο στρατηγικό της πρόγραμμα. Ειδικότερα για την διακύμανση των τιμών του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών και τα μέτρα που έχουν ληφθεί από τις αρμόδιες αρχές σας πληροφορούμε τα εξής:

Στόλος του έτους 2000, ο Γενικός Δείκτης Τιμών του X.A.A. έκλεισε στις 3.389 μονάδες, σημειώνοντας συνολική ετήσια πτώση κατά 38,8%. Ωστόσο, το 2000 αποτελεί επίσης περίοδο σημαντικής κάμψης για τις περισσότερες χρηματιστηριακές αγορές του κόσμου: ο σύνθετος δείκτης του χρηματιστηρίου NASDAQ έκλεισε στο τέλος του έτους με συνολική ετήσια απώλεια 39,3%, ο δείκτης Nikkei 225 του χρηματιστηρίου του Τόκου έκλεισε με ετήσια απώλεια 27,2%, ο δείκτης FTSE-100 του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου έκλεισε με απώλεια 10,2%, ο δείκτης DAX 30 του Χρηματιστηρίου της Φραγκούρτης έκλεισε με απώλεια 8,6%, ο δείκτης Hang Seng του Χρηματιστηρίου του Χονγκ Κόνγκ έκλεισε με απώλεια 11,0%, ο δείκτης Dow Jones του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης έκλεισε με απώλεια 5,5%, ενώ ο δείκτης CAC-40 του Χρηματιστηρίου του Παρισίου έκλεισε με άνοδο 1,52%.

Οι διακυμάνσεις των χρηματιστηριακών τιμών αποτελούν εγγενές χαρακτηριστικό της ελεύθερης λειτουργίας των κεφαλαιαγορών, η οποία προϋποθέτει την ελεύθερη ζήτηση και προσφορά χρηματιστηριακών τίτλων υπό καθεστώς διαφάνειας. Η μεγάλη ανάπτυξη της ρευστότητας της χρηματιστηριακής αγοράς κατά το 1999 συνοδεύτηκε και από σημαντικές διακυμάνσεις των τιμών των μετοχικών τίτλων. Κατά την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 1999 σημειώθηκε στην Ελληνική Κεφαλαιαγορά ένας μεγάλος κύκλος υπερθέρμανσης και αυτοτροφοδοτούμενων προσδοκιών. Η λειτουργία τέτοιων κύκλων είναι βέβαια γνωστή από την διεθνή εμπειρία, αλλά στην Ελλάδα η εμφάνιση του φαινομένου σε ευρεία κλίμακα υπήρξε πρωτόγονωρη: η ταχεία εισροή ρευστότητας ώθησε απότομα προς τα πάνω τις τιμές. Οι γρήγορες ανατιμήσεις προσήλκυσαν νέο κύμα ρευστότητας και ο κύκλος αυτοτροφοδοτήθηκε.

Η εμφάνιση του κύκλου υπερθέρμανσης και αυτοτροφοδο-

τούμενων προσδοκιών οδήγησε τις εποπτικές αρχές σε μέτρα και ρυθμίσεις που αποβλέπουν στην αποτελεσματικότητα της αγοράς. Τα μέτρα αυτά σε συνδυασμό με τη συνεχή και ενεργό προληπτική και κατασταλτική εποπτεία που ασκείται και δοθείστης της συνεχούς βελτίωσης των βασικών μεγεθών της Ελληνικής οικονομίας και των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών, εκπιμούμε ότι δημιουργούν θετικές μακροπρόθεσμες προοπτικές για την ελληνική κεφαλαιαγορά και την εθνική οικονομία γενικότερα.

Σχετικά με τις ιδιωτικοποιήσεις σας γνωρίζουμε ότι η Κυβέρνηση έχει ολοκληρώσει από το έτος 1998 μέχρι σήμερα είκοσι πέντε (25) ιδιωτικοποιήσεις και μετοχοποιήσεις. Πρόκειται για ένα πρωτοφανές για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων – Μετοχοποιήσεων.

Έως το τέλος του 2001 θα έχουν ολοκληρωθεί οι ιδιωτικοποιήσεις των εταιρειών:

1. ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε.
2. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ Α.Ε. και
- 3 ΕΤΒΑ Α.Ε.Α.

Η διαδικασία για την περαιτέρω ιδιωτικοποίηση της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.» βρίσκεται σε εξέλιξη.

Η Κυβέρνηση έχει επανειλημμένα δηλώσεις ότι σε κάθε περίπτωση επιλέγει την πλέον συμφέρουσα για το Δημόσιο, τους Εργαζόμενους και την Εθνική Οικονομία, μέθοδο ιδιωτικοποίησης.

Ο Υπουργός
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ»

3. Στην με αριθμό 710/24-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 471/21-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την υπ' αριθμ. 710/24-7-01 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αθανασίου Δαβάκη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Για τη διάσωση του Ιερού Ναού Αγίων Θεοδώρων οικισμού Αγίας Βαρβάρας στο Δρύαλο της Μάνης έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον από ιδιώτη και δεν αποσκοπεί στη στερέωση και αποκατάσταση του σημαντικού αυτού μνημείου αλλά απλώς και μόνο στην προσωρινή προστασία του (τοποθέτηση προστατευτικού μεταλλικού στεγάστρου). Λόγω της καθυστέρησης στην εκτέλεση των εργασιών η αρμόδια Εφορεία με επιστολή (544/2-2-2001) προς τη Δωρήτρια ζητά να γνωστοποιηθεί αν εξακολουθεί να ισχύει η ευγενής προσφορά της και αν προγραμματίζεται η σύντομη έναρξη των εργασιών τοποθέτησης του στεγάστρου. Σε πρόσφατη τηλεφωνική επικοινωνία με τον μηχανικό της κας Κωστοπούλου δόθηκε ρητή διαβεβαίωση ότι οι εργασίες πρόκειται να ξεκινήσουν στις αρχές Σεπτεμβρίου.

Ήδη μελετάται μια πιο ευέλικτη διαδικασία, καθώς ο Σεβασμιώτατος μητροπολίτης Γερμενίου και Οιτύλου κ. Χρυσόστομος υπό τις οδηγίες της ΔΑΒΜΜ θα μπορούσε να φροντίσει για την εκπόνηση πλήρων μελετών στερέωσης, αποκατάστασης και ανάδειξης του Ναού αυτού καθώς και του Ιερού Ναού Ταξιαρχών (Γλέζου) στον Πύργο Διρού του Ν. Λακωνίας, με επιπρόγραμμη της Ι. Μητρόπολης Γερμενίου και Οιτύλου από τις πιστώσεις του Ειδικού Λογαριασμού του ΥΠ.ΠΟ. Με τον τρόπο αυτό και μέχρι το έτος 2003, οπότε και η ανακατανομή των πιστώσεων του Γ' ΚΠΣ, μπορεί να υπάρξει η απαιτούμενη ωριμότητα για την ένταξη των έργων αυτών σε κάποιο από τα σκέλη (Εθνικό ή Περιφερειακό) του Γ' ΚΠΣ.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»

4. Στην με αριθμό 720/24-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1873/17-8-01 έγγραφο από τον Υφυπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 720/24-7-01 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Αγγελής σας πληροφορούμε τα εξής:

Σε ότι αφορά την υποβολή παραίτησης των Κτηνιάτρων της Δ/νσης Κτηνιατρικής Ν.Α. Έβρου, αυτή είχε το χαρακτήρα της έντονης διαμαρτυρίας έναντι μεμονωμένων αλλά έντονων αντιδράσεων που εκδηλώθηκαν σε τοπικό επίπεδο για την εφαρμο-

γή του Προγράμματος «EVROS» οι οποίες έφθασαν σε σημείο διενέργειας ΕΔΕ και άσκησης εκστρατείας πιέσεων κατά του Προισταμένου της Δ/νσης Κτηνιατρικής, και αποδίδει ακριβώς την ομόφωνη απόφαση των Κτηνιάτρων του Νομού να υπερασπιστούν το Πρόγραμμα και να εξασφαλίσουν την απρόσκοπτη συνέχιση της εφαρμογής του σε μια επιδημιολογικά ευαίσθητη περιοχή όπως είναι ο Νομός Έβρου.

Στα πλαίσια αυτά, η υποβολή παραίτησης είχε συμβολικό μάλλον παρά ουσιαστικό χαρακτήρα και, ασφαλώς, ουδόλως επηρέασε τους Κτηνιάτρους του Νομού στην ομαλή και αυστηρή άσκηση των καθηκόντων τους.

Σχετικά σημειώνεται ότι, για μια ακόμα φορά, αυτή την εποχή ο Νομός Έβρου βρίσκεται σε κτηνιατρική επιφυλακή λόγω εκδήλωσης εστιών αφθώδους πυρετού στην Ευρωπαϊκή Τουρκία, σε απόσταση περίπου 35 χλμ. από τα Ελληνο-Τουρκικά σύνορα.

Το Πρόγραμμα «EVROS» σχεδιάστηκε από το Υπουργείο Γεωργίας για τη συνέχη επιτήρηση, με εφαρμογή αξιόπιστων επιδημιολογικών και σασιτικών μεθόδων, περιοχών υψηλού υγειονομικού κινδύνου με στόχο την έγκαιρη διαπίστωση και αποτελεσματική αντιμετώπιση εξωτικών νοσημάτων των ζώων που εισβάλουν στη χώρα από το εξωτερικό.

Το Πρόγραμμα τέθηκε σε πολιτική εφαρμογή το έτος 2000 με τεχνική έγκριση και συγχρηματοδότηση κατά 70% από την Κοινότητα, και ήδη από τους πρώτους μήνες εφαρμογής του απέδειξε τη χρησιμότητα του, αφού συνέβαλλες αποφασιστικά στην αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού που εισέβαλε στο νομό Έβρου το καλοκαίρι του 2000.

Το Πρόγραμμα επιθεωρήθηκε από την Ε. Επιτροπή το Σεπτέμβριο 2000

(αρ. έκθεσης SANCO/1243/2000), η οποία με ελάχιστες συστάσεις τεχνικής φύσης που ήταν αναμενόμενες λόγω της πρώιμης φάσης εφαρμογής του, έκρινε το Πρόγραμμα χρήσιμο και πρότεινε τη συνέχιση της Κοινοτικής χρηματοδότησής του.

Επίσης τον Ιανουάριο 2001 το Πρόγραμμα εξετάσθηκε επιτόπιου από αξιωματούχους του USDA οι οποίοι το βρήκαν τεχνικά άρτιο και επ' αυτού στήριξαν την εισήγηση τους να θεωρηθεί η Ελλάδα απαλλαγμένη αφθώδους πυρετού.

Τέλος, το Πρόγραμμα έχει τύχει ευνοϊκών σχολίων από το FAO ο οποίος πρωθεύει την εφαρμογή ανάλογων δράσεων από Βουλγαρία και Τουρκία στο πλαίσιο συντονισμού των πειριφεριακών ενεργειών επιτήρησης και ελέγχου νοσημάτων.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις επαληθεύουν την ήδη ισχυρή πεποίθηση του Υπουργείου Γεωργίας περί χρησιμότητας και αποτελεσματικής εφαρμογής του Προγράμματος και καθιστούν σαφή την ανάγκη συνέχισης και ενίσχυσής του.

Τέλος σε ό,τι αφορά παρεμβάσεις προς την Κτηνιατρική Υπηρεσία του Νομού Έβρου, το Υπουργείο Γεωργίας αναγνωρίζει τη σημαντική συμβολή της Υπηρεσίας αυτής στον αγώνα κατά των εξωτικών νοσημάτων, υποστηρίζει πλήρως τις μέχρι σήμερα ενέργειες των τοπικών Κτηνιάτρων στα πλαίσια του Προγράμματος και προτίθεται να στηρίξει με κάθε μέσο την τοπική Κτηνιατρική Υπηρεσία για την απρόσκοπτη συνέχισή του.

Συμπερασματικά, αναφέρεται ότι το Υπουργείο Γεωργίας όχι μόνο δεν άσκησε παρέμβαση ή δημιούργησε κλίμα φοβίας στην Κτηνιατρική Υπηρεσία του Νομού, αλλά καλεί και όλους τους τοπικούς εμπλεκόμενους παράγοντες να αποφύγουν στο μέλλον κάθε ενέργεια που ανταγωνίζεται τις αποφάσεις και την πολιτική στον κτηνιατρικό τομέα και που μπορεί να παρεμβάλει εμπόδια στην άσκηση του έργου της Κτηνιατρικής Υπηρεσίας.

Ο Υφυπουργός
Φ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ»

5. Στην με αριθμό 766/26-7-01 ερώτηση και ΑΚΕ 88 δόθηκε με το υπ' αριθμ. 482/21-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την υπ' αριθμ. 766/88/26-7-2001 ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Έγγραφων του Βουλευτή κ. Αθανάσιου Δαβάκη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με το ΠΔ/161/84/ΦΕΚ ΤΑ/54/30-4-84 ως προς τους

τόπους που έχουν χαρακτηρισθεί ως ιστορικοί, αρμόδιο να δώσει έγκριση για την εγκατάσταση Αιολικού Πάρκου στη θέση Αλώνια του Δ. Δ Ελληνικού Δήμου Μονεμβάσιας, Ν. Λακωνίας, είναι το Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. (Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού). Συμπληρωματικά σημειώνεται ότι ολόκληρη η χερσόνησος της Μονεμβασίας, με τη στενή λωρίδα που συνδέεται η χερσόνησος με την Πελοπόννησο, έχει χαρακτηρισθεί ως ιστορικός τόπος (ΥΑ 25309/242/30-10-1971, ΦΕΚ 1B/910/12-11-71) και ελέγχεται ως προς τα νεότερα μνημεία από τη 2η ΕΝΜ. Επίσης ως προς τα βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους ελέγχεται από την 5η ΕΒΑ.

Υστερό από αλλεπάλληλες αυτοψίες των αρμόδιων Υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ διαπιστώθηκε ότι στο άμεσο και ευρύτερο περιβάλλον της προτεινόμενης θέσης εντοπίζονται βυζαντινά μνημεία, που έχουν άμεση οπτική επαφή με αυτή, όπως οι ναοί της Παντάνασσας σε απόσταση 600μ. της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα σε απόσταση 150 μ., και στη θέση Ελικαβουνό πύργο, σε απόσταση 500 μ. Επιπλέον, οι Αρχαιολογικός Χώρος του Κάστρου Μονεμβασίας πάρα πολύ μεγάλη χιλιομετρική απόσταση από το γήπεδο εγκατάστασης, είναι άμεσα ορατός από αυτό. Για τους λόγους αυτούς το θέμα διερευνάται ώστε να δοθεί η δέουσα λύση.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επίκαιρων ερωτήσεων της Πέμπτης 7 Μαρτίου 2002.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 2&3 Καν. Βουλής)

1.- Η με αριθμό 443/4-3-2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ανδρέα Μακρυπίδη προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικώς με την προετοιμασία υποβολής και εικαθάρισης των φορολογικών δηλώσεων εισοδήματος για το 2001.

2.- Η με αριθμό 445/4-3-2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Αλέξανδρου Λυκουρέζου προς τους Υπουργούς Δικαιοσύνης, Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικώς με την επίλυση του συνταξιοδοτικού των δικαιστικών λειτουργών.

3.- Η με αριθμό 446/4-3-2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Άγγελου Τζέκη προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικώς με την εκμίσθωση δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης έκτασης στο Νομό Κιλκίς για την εξόρυξη χρυσού κ.λ.π..

4.- Η με αριθμό 448/4-3-2002 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συναπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κας Αστυμίας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Μακεδονίας-Θράκης, σχετικώς με τη σύσταση και την ενεργοποίηση Φορέα Διαχείρισης του Θερμαϊκού και της Παραλιακής Ζώνης Θεσσαλονίκης.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 2&3 Καν. Βουλής)

1.- Η με αριθμό 441/4-3-2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Κωνσταντίνου Σπηλιόπουλου προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικώς με τη λειτουργία του Σεισμολογικού Εργαστηρίου του Πανεπιστημίου Πάτρας.

2.- Η με αριθμό 444/4-3-2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Καρρά προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σχετικώς με τη μονιμοποίηση των φυλάκων των σχολικών κτιρίων.

3.- Η με αριθμό 447/4-3-2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σταύρου Σκοπελίτη προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικώς με την απόφαση της Διοίκησης της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών Ελλάδας (ΠΑΣΕΓΕΣ) να επιβαρύνει με τα έξοδα διαχείρισης των επιδοτήσεων, τους δικαιούχους αγρότες και κτηνοτρόφους κ.λ.π.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφώνηση των νομοσχεδίων, που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Συζήτηση και ψήφιση ενιαία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών (κ.ν. 1756/1988) και του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (κ.ν. 2812/2000) και άλλες διατάξεις», σύμφωνα με τα άρθρα 72 παρ. 4 του Συντάγματος και 108 παρ. 7 του ΚτΒ.

Το νομοσχέδιο θα συζητηθεί κατά τη σημερινή συνεδρίαση.

Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας για τις θαλάσσιες μεταφορές».

Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε ομόφωνα στη Διαρκή Επιτροπή.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο κατ' αρχήν, κατ' άρθρον και στο σύνολο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Συνεπώς το σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας για τις θαλάσσιες μεταφορές» γίνεται δεκτό ομόφωνα ενιαία επί της αρχής, και των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας για τις θαλάσσιες μεταφορές

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας για τις θαλάσσιες μεταφορές, που υπογράφηκε στη Δαμασκό στις 28 Μαΐου 2001, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στην ελληνική και αγγλική γλώσσα έχει ως εξής:

ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΜΕΤΑΞΥ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΙ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΡΙΑΚΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Η Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας και η Κυβέρνηση της Συριακής Αραβικής Δημοκρατίας (που στη συνέχεια θα ονομάζονται Συμβαλλόμενα Μέρη),

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να αναπτύξουν τη συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών και με σκοπό να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της διεθνούς ναυτιλίας με βάση τις αρχές της ελευθερίας της εμπορικής ναυτιλίας·

ΕΧΟΝΤΑΣ υπόψη τις βασικές αρχές, που τέθηκαν από το Διεθνές Δίκαιο και ειδικότερα από τις Διεθνείς Ναυτιλιακές Συμβάσεις στις οποίες τα δύο Μέρη είναι μέλη·

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝ τη σύναψη της παρούσας Συμφωνίας.

Άρθρο 1

Στη Συμφωνία αυτή:

(1) Ο όρος «πλοίο του Συμβαλλόμενου Μέρους» σημαίνει οποιοδήποτε πλοίο νηολογημένο στα Νηολόγια του Μέρους αυτού και που φέρει τη σημαία του.

Εν τούτοις, ο όρος αυτός δεν θα περιλαμβάνει:

(α) Τα πολεμικά πλοία και τα βοηθητικά πλοία του Πολεμικού Ναυτικού.

(β) Τα πλοία που εκτελούν αποκλειστικά διοικητική ή κρατική υπηρεσία.

(γ) Τα πλοία επιστημονικής έρευνας.

(δ) Τα αλιευτικά πλοία.

(2) Ο όρος «μέλος του πληρώματος» σημαίνει τον πλοίαρχο και κάθε άλλο πρόσωπο, που εκτελεί επί του πλοίου καθήκοντα και υπηρεσίες που συνδέονται με τη λειτουργία του και που περιλαμβάνεται στην κατάσταση πληρώματος.

(3) Ο όρος «ακτοπλοία» σημαίνει μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών μεταξύ των λιμένων του ενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη. Ο όρος «ακτοπλοία» περιλαμβάνει κάθε μεταφορά εμπορευμάτων τα οποία, αν και συνοδεύονται από φορτωτική συνεχείας και ανεξαρτήτως της προελεύσεως ή του προορισμού τους, μεταφορώνονται άμεσα ή έμμεσα στα λιμάνια ενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη για να μεταφερθούν σε άλλο λιμάνι του ίδιου Συμβαλλόμενου Μέρους. Οι ίδιες διατάξεις θα εφαρμόζονται και προκειμένου για μεταφορές επιβατών έστω και αν είναι εφοδιασμένοι με εισιτήρια συνεχείας.

(4) Ο όρος «διεθνής θαλάσσια μεταφορά» σημαίνει κάθε μεταφορά με πλοίο, εκτός της περίπτωσης που το πλοίο δραστηριοποιείται αποκλειστικά μεταξύ περιοχών που βρίσκονται στην επικράτεια ενός Συμβαλλόμενου Μέρους.

Άρθρο 2

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα επιδιώκουν την ανάπτυξη των ναυτιλιακών τους σχέσεων, με βάση τις αρχές του ελεύθερου και θεμιτού ανταγωνισμού και της ελευθερίας της ναυσιπλοΐας και θα απέχουν από κάθε ενέργεια, η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει δυσμενώς τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές και το εμπόριο. Η αρχή της μη διακρίσεως θα εφαρμόζεται στις εμπορικές δραστηριότητες των φυσικών ή νομικών προσώπων που εκμεταλλεύονται πλοία που φέρουν σημαία του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους στην επικράτεια του άλλου Μέρους.

Άρθρο 3

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα συνεχίσουν, εντός των περιορισμών της σχετικής νομοθεσίας τους, τις προσπάθειές τους για τη διατήρηση και ανάπτυξη μόνιμης συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών των χωρών τους. Συγκεκριμένα τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν να συνδιασκέπονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ των αρμόδιων για τις ναυτιλιακές υποθέσεις αρχών των χωρών τους.

2. Ο όρος «αρμόδια αρχή» σημαίνει:

- για την Ελληνική Δημοκρατία, το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας

- για τη Συριακή Αραβική Δημοκρατία, το Υπουργείο Μεταφορών.

3. Σε περίπτωση οποιασδήποτε αλλαγής των ονομάτων των αρμόδιων αρχών, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα προβαίνουν στην αναγκαία γνωστοποίηση μέσω της διπλωματικής οδού.

Άρθρο 4

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν να παρέχουν μεταξύ τους, μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους, τεχνική βοήθεια για την ανάπτυξη των θαλάσσιων μεταφορών. Γι' αυτόν το σκοπό τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα προωθούν και θα ενθαρρύνουν την ανάπτυξη των επαφών και της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων που ασχολούνται ή έχουν σχέση με τη ναυτιλία.

Άρθρο 5

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν να ακολουθούν στις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές τις αρχές του ελεύθερου και θεμιτού ανταγωνισμού και ειδικότερα:

(α) Να εξασφαλίζουν την ανεμπόδιστη πρόσβαση των πλοίων της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Συριακής Αραβικής Δημοκρατίας στις θαλάσσιες μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών μεταξύ των λιμένων των Συμβαλλόμενων Μερών, καθώς επίσης και μεταξύ των λιμένων αυτών και τρίτων χωρών.

(β) Να εξασφαλίζουν ότι τα πλοία τους ελεύθερα θα παρέχουν διεθνείς θαλάσσιες - ποτάμιες υπηρεσίες σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία των Συμβαλλόμενων Μερών.

(γ) Να συνεργάζονται στην εξάλειψη των εμποδίων τα οποία μπορεί να παρακωλύουν την ανάπτυξη του θαλάσσιου εμπορίου μεταξύ των λιμανιών των Συμβαλλόμενων Μερών.

(δ) Να απέχουν από μέτρα που μπορεί να παρακωλύουν τη συμμετοχή των πλοίων των Συμβαλλόμενων Μερών στο θαλάσσιο εμπόριο μεταξύ των λιμανιών των Συμβαλλόμενων Μερών και των λιμανιών τρίτων χωρών.

(ε) Να καταργήσουν οποιουσδήποτε μονομερείς περιορισμούς που σχετίζονται με τη διεθνή θαλάσσια μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών και που επιφυλάσσονται εν όλω ή εν μέρει για τα πλοία των Συμβαλλόμενων Μερών.

(στ) Να καταργήσουν οποιεσδήποτε ρυθμίσεις κατανομής φορτίων, στην περίπτωση που τέτοιες ρυθμίσεις έχουν περιληφθεί στις ήδη ισχύουσες διμερείς ρυθμίσεις των Συμβαλλόμενων Μερών.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού δεν θα επηρεάζουν το δικαίωμα των πλοίων τρίτων χωρών να συμμετέχουν στο θαλάσσιο εμπόριο μεταξύ των λιμανιών των Συμβαλλόμενων Μερών.

3. Οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου δεν θα εμποδίζουν τα Συμβαλλόμενα Μέρη να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση της ελεύθερης συμμετοχής των εμπορικών τους στόλων στο διεθνές εμπόριο, στα πλαίσια του εμπορικού ανταγωνισμού.

Άρθρο 6

Τα πλοία καθενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη, όταν προσεγγίζουν σε λιμάνι του άλλου Μέρους για εκφόρτωση μέρους του φορτίου τους, μπορούν, συμμορφωνόμενα προς τους νόμους και τους κανονισμούς της χώρας αυτής, να διατηρούν επ' αυτών το μέρος του φορτίου τους που προορίζεται για άλλο λιμάνι, είτε της ίδιας είτε άλλης χώρας ή να το μεταφορτώνουν σε άλλο πλοίο, χωρίς να καταβάλλουν οποιαδήποτε άλλα επιπλέον τέλη, εκτός από εκείνα που επιβάλλονται, σε παρόμοια περίπτωση, από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος στα πλοία αυτού. Κατά τον ίδιο τρόπο, τα πλοία καθενός από τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη θα μπορούν να προσεγγίζουν σε ένα ή και περισσότερα λιμάνια του άλλου Μέρους για φόρτωση ολοκλήρου ή μέρους του φορτίου τους που προορίζεται για ξένα λιμάνια, χωρίς να καταβάλλουν άλλα τέλη εκτός από εκείνα που επιβάλλονται σε παρόμοιες περιπτώσεις, από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος στα πλοία αυτού.

Άρθρο 7

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα παρέχει στα πλοία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους την ίδια μεταχείριση την οποία παρέχει στα δικά του πλοία που απασχολούνται σε διεθνείς πλόες, σε ό,τι αφορά την ελεύθερη είσοδο στα λιμάνια, τη διάθεση των προβλητών και την πλήρη χρήση των λιμενικών ευκολιών τους, τη φόρτωση και εκφόρτωση φορτίων, τη μεταφόρτωση, την επιβίβαση και αποβίβαση επιβατών, την πληρωμή οποιωνδήποτε τελών και φόρων, τη χρήση των υπηρεσιών που παρέχονται στη ναυτιλία και την άσκηση συνήθων εμπορικών πράξεων.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού:

(α) δεν θα εφαρμόζονται σε λιμάνια που δεν είναι ανοιχτά για την είσοδο ξένων πλοίων,

(β) δεν θα επηρεάζουν τους κανονισμούς που αφορούν στην είσοδο και παραμονή αλλοδαπών,

(γ) δεν θα εφαρμόζονται προκειμένου για δραστηριότητες, που επιφυλάσσονται από κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος για τα πλοία που φέρουν τη σημαία του ή για τις δικές του επιχειρήσεις και οργανισμούς, και που περιλαμβάνουν ειδικότερα την ακτοπλοΐα, τη θαλάσσια αλιεία, την πλοιόγηση, τη ρυμούλκηση, τη ναυαγιάρεση και την επιθαλάσσια αρωγή,

(δ) δεν θα υποχρεώνουν το ένα Συμβαλλόμενο Μέρος να επεκτείνει στα πλοία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους εξαίρεση από απαγόρευση για υποχρεωτική πλοιόγηση, που παρέχεται στα δικά του πλοία,

(ε) δεν θα εφαρμόζονται στη μετανάστευση και στη μεταφορά μεταναστών.

Άρθρο 8

1. Εάν από τη Συμφωνία αυτή δεν προβλέπεται διαφορετικά, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα παρέχουν μεταξύ τους μεταχείριση ίδια προς αυτήν του μάλλον ευνοούμενου κράτους σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με την εμπορική ναυτιλία.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού δεν θα εφαρμόζονται προκειμένου για πλεονεκτήματα που απορρέουν από τη συμμετοχή κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους σε Συμφωνία Οικονομικής Ολοκλήρωσης οποιασδήποτε μορφής.

Άρθρο 9

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα υιοθετούν, εντός των ορίων της νομοθεσίας τους και των κανονισμών λιμένος, καθώς επίσης και των υποχρώσεών τους που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διευκόλυνση και επίστευση της ναυτιλιακής κίνησης, για την αποφυγή των μη αναγκαίων καθυστερήσεων των πλοίων και για την επίστευση και απλούστευση κατά το δυνατόν της διεξαγωγής των τελωνειακών, υγειονομικών, αστυνομικών και λιμενικών διατυπώσεων, καθώς και λοιπών διατυπώσεων που εφαρμόζονται στα λιμάνια.

Άρθρο 10

1. Τα έγγραφα που αποδεικνύουν την εθνικότητα των πλοίων, καθώς και όλα τα άλλα ναυτιλιακά έγγραφα του πλοίου, που έχουν εκδοθεί ή αναγνωρίσθηκαν από ένα από τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη, θα αναγνωρίζονται και από το άλλο Μέρος. Όσον αφορά τον τομέα της ασφάλειας ναυσιπλοΐας, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα αναγνωρίζουν τα σχετικά πιστοποιητικά των πλοίων τους που εφοδιάζονται από αυτά, με την προϋπόθεση ότι τα πιστοποιητικά αυτά βρίσκονται σε συμφωνία με τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις που είναι σε ισχύ.

2. Τα πλοία καθενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη, που είναι εφοδιασμένα με Πιστοποιητικά Καταμέτρησης Χωρητικότητας, δεν θα υπόκεινται σε ανακαταμέτρηση στα λιμάνια του άλλου Μέρους και οι αριθμοί που σημειώνονται στο πιστοποιητικό θα λαμβάνονται ως βάση για την υπολογισμό των κάθε είδους ή φύσεως λιμενικών τελών, υπό την προϋπόθεση ότι τα πιστοποιητικά που αναφέρθηκαν παραπάνω έχουν εκδοθεί σύμφωνα με την ισχύουσα Διεθνή Σύμβαση Καταμέτρησης Χωρητικότητας.

Τα πιστοποιητικά καταμετρήσεως των σκαφών κάτω των 24 μέτρων, που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, θα αναγνωρίζονται αμοιβαία. Ειδικότερα, για τα φιλικά προς το περιβάλλον δεξαμενόπλοια με δεξαμενές διαχωρισμένου έρματος ή διπλά τοιχώματα, τα λιμενικά τέλη και τα τέλη πλοιόγησης θα μειώνονται:

(α) με την αφαίρεση της χωρητικότητας των δεξαμενών διαχωρισμένου έρματος ή των διπλών τοιχώματων από την οικική χωρητικότητα του πλοίου σύμφωνα με την [A 747(18)] Απόφαση του I.M.O. ή,

(β) με τον υπολογισμό εκπτώσεως κατ' αναλογία του ποσοστού που αντιπροσωπεύει η χωρητικότητα των δεξαμενών διαχωρισμένου έρματος ή των διπλών τοιχώματων στην οικική χωρητικότητα του πλοίου.

3. Εκτός από την αναγκαστική πώληση λόγω δικαστικής από-

φασης, τα πλοία καθενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη δεν μπορύν να εγγραφούν στο Νηολόγιο του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους χωρίς την προσκόμιση πιστοποιητικού, που έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές του Μέρους από το οποίο τα πλοία προέρχονται, με το οποίο θα ορίζεται ρητά ότι τα πλοία έχουν διαγραφεί από το Νηολόγιο του εν λόγω Μέρους.

Άρθρο 11

1. Καθένα από τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη θα αναγνωρίζει τα αποδεικτικά ταυτότητας που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές του άλλου Μέρους για μέλη του πληρώματος, που είναι υπήκοοι του Μέρους αυτού και θα παρέχει στους κατόχους αυτών των αποδεικτικών ταυτότητας τα δικαιώματα που αναφέρονται στο άρθρο 12 της Συμφωνίας αυτής, υπό τους όρους που αναφέρονται λεπτομερώς σε αυτά. Τα εν λόγω αποδεικτικά ταυτότητας είναι:

- στην περίπτωση της Ελληνικής Δημοκρατίας, το Ελληνικό Ναυτικό Φυλλάδιο και το Ελληνικό Διαβατήριο,
- στην περίπτωση της Συριακής Αραβικής Δημοκρατίας, το Συριακό Διαβατήριο Ναυτικού και το Συριακό Διαβατήριο.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 12 και 13 θα εφαρμόζονται εξ-σου επί οποιουδήποτε προσώπου το οποίο δεν είναι υπήκοος κανενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη αλλά κατέχει αποδεικτικό ταυτότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης για τη Διευκόλυνση της Διεθνούς Ναυτιλιακής Κίνησης (1965) και του Παραρτήματος αυτής ή το οποίο έχει εκδοθεί σύμφωνα με τη Σύσταση αριθμ. 108 της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας (1958), που αφορά τα αποδεικτικά ταυτότητας των ναυτικών.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 12 και 13 της Συμφωνίας αυτής θα εφαρμόζονται, κατά το δυνατόν, επί οποιουδήποτε προσώπου το οποίο δεν είναι υπήκοος της Ελληνικής Δημοκρατίας ή υπήκοος της Συριακής Αραβικής Δημοκρατίας και κατέχει αποδεικτικό ταυτότητας διαφορετικό από αυτά που αναφέρθηκαν στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 12

1. Μέλη πληρώματος πλοίων ενός από τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη, κάτοχοι αποδεικτικών ταυτότητας ναυτικού που αναφέρονται στο άρθρο 11 αυτής της Συμφωνίας, επιτρέπεται να παραμένουν με προσωρινή άδεια εξόδου στην ξηρά χωρίς προξενική θεώρηση (visa), κατά τη διάρκεια της παραμονής των πλοίων στα λιμάνια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, με την προϋπόθεση ότι οι πλοίαρχοι υποβάλλουν στις αρμόδιες αρχές κατάσταση πληρώματος σύμφωνα με τους κανονισμούς που ισχύουν στα λιμάνια αυτά.

2. Κατά την αποβίβαση και επιστροφή στα πλοία, τα προαναφερθέντα πρόσωπα υπόκεινται σε έλεγχο εισόδου και εξόδου, καθώς και σε τελωνειακό έλεγχο που ισχύουν στο εν λόγω λιμάνι.

Άρθρο 13

1. Έλληνες ναυτικοί κάτοχοι Ελληνικού Διαβατηρίου ή Ελληνικού Ναυτικού Φυλλαδίου και Σύροι ναυτικοί κάτοχοι Συριακού Διαβατηρίου Ναυτικού που συνοδεύεται από Συριακό Διαβατήριο (λόγω των απαιτήσεων της Συνθήκης Σένγκεν) επιτρέπεται να εισέρχονται ή να εξέρχονται από την επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους ως επιβάτες οποιουδήποτε μεταφορικού μέσου με σκοπό να συναντήσουν το πλοίο τους ή να μετακινηθούν σε άλλο πλοίο, ή να διέρχονται TPANZIT στην περίπτωση που πηγαίνουν να συναντήσουν το πλοίο τους σε άλλη χώρα, ή να επαναπατρίζονται ή σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης ή για οποιονδήποτε άλλο σκοπό, που θα γίνεται αποδεκτός από τις Αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

2. Σε κάθε περίπτωση που περιγράφεται λεπτομερώς στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου, οι ναυτικοί πρέπει να έχουν τις αντίστοιχες προξενικές θεωρήσεις (VISA) του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, που θα χορηγούνται από τις αρμόδιες αρχές το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 14

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 11 έως 13 της Συμφωνίας αυτής οι κανονισμοί οι σχετικοί με την είσοδο, παραμονή και αναχώρηση αλλοδαπών παραμένουν σε πλήρη ισχύ στις επικράτειες των Συμβαλλόμενων Μερών.

2. Καθένα από τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη επιφυλάσσει για τον εαυτό του το δικαίωμα να αρνηθεί την είσοδο και/ή την παραμονή στην επικράτειά του σε ναυτικούς τους οποίους θεωρεί ανεπιθύμητους.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 12 και 13 εφαρμόζονται επίσης και σε πρόσωπα επί πλοίων των Συμβαλλόμενων Μερών τα οποία δεν είναι μέλη πληρώματος ούτε περιλαμβάνονται στην κατάσταση πληρώματος, πλην όμως απασχολούνται με την εκτέλεση καθηκόντων σχετιζόμενων με την υπηρεσία ή τη λειτουργία του πλοίου κατά τη διάρκεια του πλου και περιλαμβάνονται σε ειδική κατάσταση.

Άρθρο 15

1. Πλοιοκτήτες εκάστου Συμβαλλόμενου Μέρους μπορούν να ναυτολογούν ως μέλη πληρώματος για τα πλοία τους που φέρουν τη σημαία των Συμβαλλόμενων Μερών ναυτικούς υπηκόους του ετέρου Συμβαλλόμενου Μέρους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία της χώρας τη σημαία της οποίας φέρει.

2. Οι όροι ναυτολόγησης συμφωνούνται ελεύθερα μεταξύ των πλοιοκτητών και των ναυτικών και περιλαμβάνονται στη σύμβαση ναυτολόγησεως. Οι όροι ναυτολόγησης μπορεί να καθορίστονται και από συλλογικές συμφωνίες, που συνάπτονται μεταξύ μιας ενώσεως των πλοιοκτητών του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους και της Ομοσπονδίας Ναυτικών του ετέρου Συμβαλλόμενου Μέρους ή της Δημόσιας Αρχής του ετέρου Συμβαλλόμενου Μέρους.

3. Πλοία που φέρουν τη σημαία ενός Συμβαλλόμενου Μέρους, οποτεδήποτε κατατάξουν σε λιμάνια του ετέρου Συμβαλλόμενου Μέρους ή ναυσιπλοούν στη χωρική θάλασσα ή τα εσωτερικά ύδατα αυτού του Συμβαλλόμενου Μέρους, αυτό οφείλει να παρέξει στους ναυτικούς που υπηρετούν στα πλοία αυτά διευκολύνσεις που αφορούν στην αντικατάσταση αυτών και στον επαναπατρισμό τους.

4. Σε περίπτωση οποιασδήποτε διαφοράς, η οποία προκύπτει από τη σχετική σύμβαση ναυτολόγησεως, εφαρμόζεται η νομοθεσία και ασκείται η δικαιοδοσία του Κράτους τη σημαία του οποίου φέρει το πλοίο.

Άρθρο 16

1. Σε περίπτωση κατά την οποία μέλος πληρώματος πλοίου ενός των δύο Συμβαλλόμενων Μερών διαπράξει αδίκημα στο πλοίο για όσο χρόνο αυτό βρίσκεται στα εσωτερικά ύδατα του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, οι αρχές του Μέρους αυτού δεν θα διώκουν αυτό χωρίς τη συγκατάθεση της αρμόδιας διπλωματικής ή προξενικής αρχής του πρώτου Μέρους, εκτός εάν:

(α) οι συνέπειες του αδικήματος επεκτείνονται στην επικράτεια του άλλου Μέρους, ή

(β) το αδίκημα είναι τέτοιου είδους ώστε να διαταράσσει την ειρήνη ή τη δημόσια τάξη και την ασφάλεια του άλλου Μέρους, ή

(γ) η δίωξη είναι απαραίτητη για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών ουσιών, ή

(δ) ο πλοίαρχος του πλοίου έχει ζητήσει τη δίωξη του δράστη,

(ε) το αδίκημα έχει διαπραχθεί σε βάρος προσώπου που δεν είναι μέλος πληρώματος του πλοίου αυτού.

2. Σε περίπτωση κατά την οποία έχει διαπραχθεί αδίκημα επί πλοίου που φέρει τη σημαία ενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη, το οποίο διέρχεται από τη χωρική θάλασσα του ετέρου Συμβαλλόμενου Μέρους, όσον αφορά την ποινική δικαιοδοσία, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 27 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας του Ο.Η.Ε.(1982).

3. α. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, πριν από τη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων, οι αρχές του παρακτίου κράτους θα πρέπει να ειδοποιούν προηγουμένως τις αρμόδιες διπλωματικές ή προξενικές αρχές του κράτους τη σημαία του οποίου φέρει το πλοίο.

β. Σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, η ανωτέρω ειδοποίηση μπορεί να γίνει κατά το χρόνο λήψης των ανωτέρω μέτρων.

γ. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του Άρθρου αυτού δεν θα επηρεάζουν το δικαίωμα των Αρχών των Συμβαλλόμενων Μερών να διεξάγουν οποιαδήποτε επιθεώρηση ή έρευνα, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία.

4. Κατά την άσκηση της ποινικής, αστικής και πειθαρχικής δικαιοδοσίας του, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή της κρατήσεως των πλοίων του επέρου Συμβαλλόμενου Μέρους. Εάν αυτή η κράτηση είναι απολύτως απαραίτητη, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα περιορίσουν αυτή στο ελάχιστο ή θα επιτρέψουν τον απόπλου του πλοίου με την υποβολή εγγυήσεων.

Άρθρο 17

Οι δικαστικές και/ή οι διοικητικές αρχές καθενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη δεν θα επιλαμβάνονται της εκδίκασης οιωνδήποτε αστικών διαφορών ή άλλων μέτρων, που προβλέπονται και έχουν σχέση με τη σύμβαση εργασίας μέλους πληρώματος του πλοίου του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, παρά μόνον εάν κάτι τέτοιο τους ζητηθεί από την αρμόδια διπλωματική ή προξενική αρχή της χώρας τη σημαία της οποίας φέρει το πλοίο.

Άρθρο 18

1. Εάν πλοίο ενός από τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη ναυαγήσει, προσαράξει, εξωκείλει ή πάθει οποιοδήποτε άλλο ατύχημα έξω από τις ακτές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, το πλοίο και το φορτίο θα απολαμβάνουν στην επικράτεια του τελευταίου Μέρους την ίδια μεταχείριση, που παρέχεται στα εθνικά πλοία και φορτία.

2. Στο πλοίο, πλήρωμα, επιβάτες και το φορτίο θα παρέχεται σε οποιονδήποτε χρόνο βοήθεια και αρωγή σε ίδια έκταση με αυτή που παρέχεται στην περίπτωση εθνικού πλοίου.

3. Το φορτί και τα είδη, που έχουν εκφορτωθεί ή διασωθεί από το πλοίο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, δεν θα υπόκεινται σε οποιουδήποτε είδους τελωνειακούς δασμούς με την προϋπόθεση ότι δεν θα παραδοθούν για χρήση ή κατανάλωση μέσα στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

4. Το πλοίο, που εξώκειλε ή ναυάγησε, καθώς επίσης και όλα τα μέρη ή υπολείμματα ή εξαρτήματα και όλες οι συσκευές εξοπλισμού, εφόδια και εμπορεύματα τα οποία διασώθηκαν μαζί με εκείνα τα οποία ρίχτηκαν στη θάλασσα από τέτοια πλοία ή από πλοία που βρίσκονται σε κίνδυνο ή το προϊόν της πώλησής τους, εάν πουλήθηκαν, καθώς επίσης και όλα τα έγγραφα, που βρέθηκαν στο πλοίο, που εξώκειλε ή ναυάγησε ή που ανήκαν σε αυτό, θα παραδίδονται στον πλοιοκτήτη ή τους αντιπροσώπους του οποτεδήποτε ζητηθούν από αυτούς.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν θίγουν καθόλου το δικαίωμα καθενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη ή εκείνων που έχουν εξουσιοδοτηθεί από το Μέρος αυτό να απαιτήσει από το άλλο Μέρος ή από εκείνους που έχουν εξουσιοδοτηθεί από το άλλο Μέρος αποζημίωση για οποιεσδήποτε ενέργειες, που έγιναν για τη διάσωση του πλοίου ή οποιαδήποτε βοήθεια που παρασχέθηκε στο πλοίο, στο πλήρωμά του, στους επιβά-

τες και στο φορτίο του.

Άρθρο 19

Οι διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας δεν επηρεάζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Συμβαλλόμενων Μερών, τα οποία προκύπτουν από τις εν ισχύ θεσμούς συμβάσεις, τις σχετικές με ναυτιλιακά θέματα.

Άρθρο 20

1. Για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή της Συμφωνίας αυτής και προς εξέταση ουσιωδών προβλημάτων που ανακύπτουν στις διμερείς σχέσεις στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα συστήσουν Μικτή Επιτροπή, η οποία θα συγκαλείται κατόπιν αιτήσεως και των δύο Συμβαλλόμενων Μερών.

Η Επιτροπή αυτή, εκτός του έργου της εποπτείας της εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας θα έχει το δικαίωμα να διαπινώνει συστάσεις προς τις αρμόδιες αρχές των Συμβαλλόμενων Μερών.

2. Η σύνθεση της ανωτέρω Μικτής Επιτροπής, καθώς επίσης και τα θέματα που πρόκειται να συζητηθούν, θα συμφωνούνται μεταξύ των αρμόδιων αρχών των Συμβαλλόμενων Μερών.

Άρθρο 21

Οι οποιεσδήποτε διαφορές, που αναφέρονται στην ερμηνεία ή εφαρμογή της Συμφωνίας αυτής, θα διευθετούνται με διαπραγματεύσεις που θα καθορίζονται δια της διπλωματικής οδού.

Άρθρο 22

1. Η Συμφωνία αυτή συνάπτεται για απεριόριστο χρονικό διάστημα.

2. Καθένα από τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα γνωστοποιήσει στο άλλο Μέρος την ολοκλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών διαδικασιών που απαιτούνται για να τεθεί σε ισχύ αυτή η Συμφωνία. Η Συμφωνία αυτή θα τεθεί σε ισχύ την τριακοστή ημέρα από την ημερομηνία της τελευταίας γνωστοποίησης.

Καθένα από τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα έχει το δικαίωμα να καταγγείλει εγγράφως αυτή τη Συμφωνία, της εν λόγω καταγγελίας τιθεμένης σε ισχύ δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία γνωστοποίησής της στο έτερο Συμβαλλόμενο Μέρος.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι παρακάτω δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν την παρούσα Συμφωνία.

Έγινε στη Δαμασκό, την 28η Μαΐου 2001.

Το κείμενο αυτό συντάχθηκε σε δύο αντίγραφα και σε τρεις γλώσσες, ελληνική, αραβική και αγγλική, ενώ και τα τρία κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

Σε περίπτωση αμφισβητήσεως κατισχύει το αγγλικό κείμενο.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

(υπογραφή)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΤΗΣ ΣΥΡΙΑΚΗΣ
ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

(υπογραφή)

‘Αρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 22 παράγραφος 2 αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Επανερχόμεθα στη συζήτηση και ψήφιση ενιαία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών (κ.ν. 1756/1988) και του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (κ.ν. 2812/2000) και άλλες διατάξεις», σύμφωνα με τα άρθρα 72 παράγραφος 4 του Συντάγματος και 108 παράγραφος 7 του Κανονισμού της Βουλής.

Το νομοσχέδιο αυτό συζήτηθηκε και ψηφίστηκε στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή, σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 70 παράγραφος 2 του Συντάγματος και θα συζητηθεί με οργανωμένη συζήτηση με τη διαδικασία του άρθρου 107 (παράγραφοι 6, 7, 8 και 9 εδάφιο α') σε μία συνεδρίαση, όπως ορίζουν το Σύνταγμα στο άρθρο 72 παράγραφος 4 και η νέα διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 108 του Κανονισμού. Σύμφωνα, λοιπόν, με το άρθρο 107, που εφαρμόζεται αναλόγως, η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε η συνεδρίαση να έχει διάρκεια τριών ωρών και κατένεμει το χρόνο αυτό στις Κοινοβουλευτικές Ομάδες, ανάλογα με τη δύναμη τους, καθώς και στους ανεξάρτητους Βουλευτές, όπως προβλέπει ο Κανονισμός στο άρθρο 107.

Ήδη στο Προεδρείο έχουν κατατεθεί κατάλογοι ομιλητών από τα Κόμματα, με καθορισμό της σειράς των ομιλητών και της διάρκειας των ομιλιών τους και έχει καταρτισθεί από την υπηρεσία ενιαίος κατάλογος με πρόταξη των εισηγητών και των ειδικών αγορητών και εναλλαγή των ομιλητών. Δευτερολογίες, όπως γνωρίζετε, κύριοι συνάδελφοι, στη διαδικασία αυτή δεν προβλέπονται.

Η εγγραφή των ανεξάρτητων Βουλευτών στον κατάλογο των ομιλητών γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 96 του Κανονισμού της Βουλής, δηλαδή από την έναρξη της συζήτησης έως το τέλος της ομιλίας των εισηγητών και ο συνολικός χρόνος ομιλίας τους –αν είναι εδώ ανεξάρτητοι Βουλευτές, να το λάβουν υπόψη τους– είναι έντεκα λεπτά.

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε επίσης να διατεθεί χρόνος ομιλίας δεκαπέντε λεπτών στον καθένα από τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους και είκοσι λεπτά στον αρμόδιο Υπουργό και ότι μπορεί να κατανεμηθεί ο χρόνος ομιλίας που δικαιούνται οι εισηγητές και οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι, σε πρωτολογία – δευτερολογία. Θυμίζω ότι σύμφωνα με το άρθρο 107 η διάρκεια αυτών των ομιλιών δεν υπολογίζεται στο συνολικό χρόνο που έχει διατεθεί σε κάθε Κοινοβουλευτική Ομάδα.

Το λόγο τώρα έχει ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Χρήστος Βοσνάκης.

Ορίστε, κύριε Βοσνάκη, έχετε το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΟΣΝΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα το σχέδιο νόμου με τίτλο «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών (κ.ν. 1756/1988) και του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (κ.ν. 2812/2000) και άλλες διατάξεις». Το νομοσχέδιο σαφώς έχει και συμβολική αξία και σημασία, διότι είναι ο πρώτος εκτελεστικός νόμος του Συντάγματός μας, που ψηφίστηκε πριν από περίπου δέκα μήνες, και εναρμονίζει κυρίως τις διατάξεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων προς τις αναθεωρημένες διατάξεις των άρθρων 89, 90 και 92 του Συντάγματος.

Το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου κατανέμεται σε τέσσερα κεφάλαια, όπου προβλέπονται γενικά τα παρακάτω:

Το πρώτο κεφάλαιο –τα άρθρα 1 έως 4- αναφέρεται στα ασυμβίβαστα προς την ιδιότητα του δικαστικού λειτουργού έργα, στις εξαιρέσεις, καθώς και στην αντικατάσταση των δικαστικών λειτουργών από συμβούλια και επιτροπές, με στόχο τη διαχείριση κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο της απονομής της δικαιοσύνης, καθώς και το υψηλότερο κύρος και την ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών.

Γνωρίζουμε όλοι ότι μέχρι την 1.1.2002, σύμφωνα με το Σύνταγμα, επιτρέποταν σχεδόν αδιάκριτα η συμμετοχή των δικαστικών λειτουργών σε συμβούλια και επιτροπές, καθώς και η ανάθεση σε αυτούς διοικητικών καθηκόντων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα πολλές φορές την υπέρμετρη απασχόληση των δικαστικών σε δραστηριότητες που συχνά δεν συμβιβάζονταν με την ιδιότητα και το λειτουργημά τους, καθώς υπήρχε καθυστέρηση στην άσκηση του δικαιοδοτικού τους έργου. Με το σχέδιο νόμου επιτρέπεται μόνο η συμμετοχή σε συμβούλια πειθαρχικού, ελεγκτικού, δικαιοδοτικού και νομοπαρασκευαστικού χαρακτήρα.

Επίσης μπορούν να είναι μέλη διδακτικού και επιστημονικού προσωπικού των Α.Ε.Ι., μέλη της Ακαδημίας Αθηνών μπορούν να εκπροσωπούν τη χώρα μας σε διεθνείς οργανισμούς, καθώς επίσης δεν αντίκεινται και τα καθήκοντά τους τα σχετικά με την εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών στην Εθνική Σχολή Δικαστών.

Πώς, όμως, και με ποιους προβλέπεται αυτή η αντικατάσταση; Κατ' αρχήν, προβλέπεται με μέλη διδακτικού επιστημονικού προσωπικού που διδάσκουν νομικά μαθήματα, με το κύριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους της αντίστοιχης βαθμίδας με συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς αντίστοιχης ή ανώτερης βαθμίδας, καθώς επίσης και με δικηγόρους που έχουν πενταετή υπηρεσία στις περιπτώσεις, όπου στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις δεν εδρεύει γραφείου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Ακόμη η απόσπαση των δικαστικών λειτουργών προβλέπεται στη μόνιμη ελληνική αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή το Συμβούλιο της Ευρώπης, καθώς επίσης και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς για την εκτέλεση ειδικής υπηρεσίας με αντικείμενα συναφή με την ιδιότητά τους. Σ' αυτήν την περίπτωση ο χρόνος απόσπασης στις ανωτέρω υπηρεσίες και τα όργανα είναι η τριετία και δεν μπορεί να παραταθεί.

Στις ειδικές ρυθμίσεις επιβάλλεται κατά την άποψή μας για τη διαφύλαξη του κύρους και της δικαστικής λειτουργίας και των δικαστικών λειτουργών η αποφυγή συμμετοχής αυτών στα προβλεπόμενα από τους νόμους όργανα που αφορούν τον εραστεχνικό αθλητισμό και το επαγγελματικό ποδόσφαιρο. Σε αυτήν την περίπτωση θα αντικαθίστανται από συνταξιούχους δικαστικών λειτουργούς, από μέλη Δ.Ε.Π. που διδάσκουν νομικά μαθήματα, καθώς και από δικηγόρους παρ' Αρείω Πάγω.

Οσον αφορά το δεύτερο κεφάλαιο αυτό αναφέρεται στη συγκρότηση των Ανωτάτων Δικαστικών Συμβουλίων σύμφωνα με το άρθρο 90 του Συντάγματος. Θεωρούμε ότι και αναθεωρημένες συνταγματικές διατάξεις ρυθμίζουν τη συγκρότηση και τη λειτουργία των Ανωτάτων Διοικητικών Συμβουλίων με τέτοιον τρόπο, που θωρακίζει ακόμη περισσότερο την εσωτερική ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και των λειτουργών της.

Πιο συγκεκριμένα ο νέος νόμος έρχεται να πραγματώσει συνταγματικές επιπλέοντες ρυθμίσεις:

Πρώτον, με τη συμμετοχή των αντιεισαγγελέων του Αρείου Πάγου και του Γενικού Επιτρόπου. Προβλέπεται πλέον η συμμετοχή στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης δύο αντιεισαγγελέων του Αρείου Πάγου. Επίσης στο Ανώτατο Διοικητικό Συμβούλιο της Επικράτειας και της Διοικητικής Δικαιοσύνης προβλέπεται η συμμετοχή του Γενικού Επιτρόπου της Επικράτειας. Θεωρούμε ότι με τη συγκεκριμένη ρύθμιση διασφαλίζεται η πληρέστερη σύνθεση των συμβουλίων και η παραπέρα ενίσχυση της εσωτερικής ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης.

Ακόμη στο ίδιο κεφάλαιο καταργείται η δυνατότητα απευθείας προαγωγής εφέτη σε αρεοπαγίτη, κάτι που ίσχυε με τον

προηγούμενο νόμο. Αυτό συμβαίνει γιατί η ισχύουσα διάταξη έχει περιπέσει σε αχρηστία μιας και τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια τουλάχιστον η επιλογή των αρεοπαγιτών γινόταν από τους προέδρους εφετών, ενώ μπορούμε να πούμε ότι και σήμερα υπάρχει πληθώρα ικανών προέδρων εφετών προς κρίση.

Όσον αφορά την προσφυγή των δικαιοτικών προσφυγών στην ολομέλεια του Αρείου Πάγου μέχρι σήμερα δεν υπήρχε δυνατότητα γενικού δικαιώματος προσφυγής στην ολομέλεια. Ο νέος νόμος παρέχει το δικαίωμα της προσφυγής όχι μόνο σε αυτούς που είχαν κριθεί για προαγωγή αλλά ακόμη και για τοποθέτηση, μετάθεση, απόσπαση και μετάταξη. Η ρύθμιση αυτή εκτιμούμε ότι θα διευκολύνει και θα δώσει τη δυνατότητα να διευρυνθούν οι περιπτώσεις προσφυγής, ώστε να παρέχεται μεγαλύτερη δυνατότητα αναζήτησης και επίτευξης ασφαλέστερης κρίσης από το Σώμα με τη μεγαλύτερη δυνατή σύνθεση, ιδίως για ζητήματα όπου υπήρχε αμφιβολία κατά την πρώτη κρίση. Όμως, ο νέος νόμος εξαρτά την άσκηση του δικαιώματος γι' αυτές τις παραπάνω υπηρεσιακές κρίσεις πλην της περίπτωσης της προαγωγής από την ύπαρξη μειοψηφίας ορισμένων μελών όσον αφορά την προσβαλλόμενη απόφαση.

Έτσι, τρία μέλη θα πρέπει να μειοψηφήσουν για τις περιπτώσεις της μετάθεσης, απόσπασης, τοποθέτησης ή μετάταξης. Και αυτή η ρύθμιση γίνεται για να αποφεύγεται η υπερφόρτωση των ολομελειών των ανωτάτων δικαστηρίων. Σε διαφορετική περίπτωση, αν δηλαδή αφεθεί ελεύθερη η δυνατότητα προσφυγής στην ολομέλεια για οποιοδήποτε θέμα, π.χ. για μια απλή απόσπαση, νομίζουμε ότι θα δημιουργηθεί πρόβλημα ομαλής λειτουργίας των ολομελειών που είναι πολυμελείς και δυσκίνητοι σχηματισμοί. Εξ' άλλου θεωρούμε ότι ο όριο ψήφων που τίθεται είναι αρκετά μικρό, σε σύγκριση με τον αριθμό των μελών των ανωτάτων δικαστικών συμβουλίων.

Ακόμη, υπήρξε πάγιο αίτημα των δικαστών κατά την κρίση τους από τα ανωτάτα δικαστικά συμβούλια να συμμετέχουν και δικαστές εγγύτεροι ως προς το βαθμό των κρινομένων. Με το νέο νόμο προβλέπεται και η συμμετοχή, χωρίς ψήφο, αλλά με δικαίωμα γνώμης, δύο δικαστικών λειτουργών του οικείου κλάδου στο βαθμό του προέδρου. Εφετών για μεταβολές προέδρων εφετών και εφετών στο βαθμό του εφέτη για τις μεταβολές δικαστών κατώτερων του εφέτη, αντίστοιχα δύο πάρεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τις υπηρεσιακές μεταβολές των προέδρων και των εισηγητών και εισαγγελείς και αντιεισαγγελείς εφετών αντίστοιχα.

Το τρίτο κεφάλαιο, αναφέρεται στα δικαστικά και υπηρεσιακά συμβούλια για τους δικαστικούς υπαλλήλους, σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ. 3 του Συντάγματος. Με τις προτεινόμενες διατάξεις τροποποιείται ο Κώδικας Δικαστικών Υπαλλήλων, προκειμένου να υπάρξει σαφής διάκριση μεταξύ δικαστικών και υπηρεσιακών συμβουλίων, σύμφωνα πάντοτε το άρθρο 92 του Συντάγματος. Τα δικαστικά συμβούλια ορίζονται για την παύση των δικαστικών υπαλλήλων, για βαριά δικαστικά παραπτώματα, για την ασθένεια, αναπτηρία ή υπηρεσιακή ανεπάρκεια. Λόγω της φύσεως του συμβουλίου ως δικαστικού, αυτό συγκροτείται μόνο από δικαστές, χωρίς τη συμμετοχή άλλων εισαγγελικών λειτουργών ή επιτρόπων ή δικαστικών υπαλλήλων. Θα υποβάλλεται, όμως, πάντοτε πρόταση του οικείου εισαγγελέα ή του επιτρόπου.

Τα υπηρεσιακά συμβούλια ορίζονται αρμόδια για τα υπόλοιπα θέματα της υπηρεσιακής κατάστασης των μεταθέσεων, των αποστάσεων ή των πειθαρχικών υποθέσεων. Σ' αυτά θα συμμετέχουν και εισαγγελικοί λειτουργοί. Ακόμη ορίζεται η συμμετοχή δικαστικών υπαλλήλων στα υπηρεσιακά συμβούλια. Έτσι νομίζουμε ότι ικανοποιείται το πάγιο αίτημα των δικαστικών υπαλλήλων και διασφαλίζεται κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο η πληρότητα και η αντιπροσωπευτικότητα των συνθέσεων αυτών των συμβουλίων. Επίσης καθιερώνεται νέος τρόπος ανάδειξης των μελών. Οι μεν δικαστικοί λειτουργοί δια της κληρώσεως, όπως ήδη ισχύει, οι δε δικαστικοί υπάλληλοι με καθολική και μιστική ψηφοφορία με βάση ενιαίο ψηφοδέλτιο.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο υπάρχουν ρυθμίσεις που αφορούν τον Κώδικα Συμβολαιογράφων και την πλήρωση των κενών θέσεων των υποθηκοφυλακείων.

Σε ό,τι αφορά την αντικατάσταση του άρθρου 25 του ν.2830/2000 που αφορά τους συμβολαιογράφους, νομίζουμε ότι ορθώς πλέον καταργείται το τελικό στάδιο των προφορικών εξετάσεων και διενεργείται πλέον πανελλήνιος γραπτός διαγωνισμός σε δύο εξεταστικά κέντρα. Συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης οι επιτροπές του διαγωνισμού, οι οποίες θα είναι μια πενταμελής κεντρική που επιλέγεται τα θέματα και δύο τριμελείς οργανωτικές για τη διεξαγωγή του διαγωνισμού, καθώς επίσης συγκροτούνται και οι ομάδες βαθμολόγησης και αναβαθμολόγησης με συμμετοχή δικαστών και πανεπιστημιακών. Σε όλη αυτή τη διαδικασία προφανές είναι ότι συμμετέχουν και εκπρόσωποι των συμβολαιογράφων. Έτσι εισάγεται νέος τρόπος βαθμολόγησης και αναβαθμολόγησης που είναι παρόμοιος με εκείνον του Υπουργείου Παιδείας, που τουλάχιστον μέχρι τις μέρες μας δεν έχει αμφισβητηθεί.

Καταλαβαίνουμε ότι όλες αυτές οι ρυθμίσεις έχουν ως στόχο και σκοπό την καθιέρωση πλέον αδιάβλητου και αξιοκρατικού συστήματος πλήρωσης των κενών θέσεων των συμβολαιογράφων.

Όσον αφορά τους υποθηκοφυλακες το σχέδιο νόμου προβλέπει καθιέρωση πλέον γραπτού διαγωνισμού, για την πλήρωση των κενών θέσεων. Ξέρετε ότι μέχρι σήμερα η πλήρωση των κενών θέσεων γινόταν δύ' επιλογής, μετά από προφορική συνέντευξη. Αυτός ο γραπτός διαγωνισμός θα διενεργείται κατ' έτος στην έδρα του Πρωτοδικείου Αθηνών και θα ισχύουν ανάλογα οι διατάξεις του διαγωνισμού όπως και στους συμβολαιογράφους. Σε ό,τι αφορά τις επιτροπές, τη βαθμολόγηση και τα θέματα, επίσης εναρμονίζονται με τους συμβολαιογράφους και όσον αφορά το όριο ηλικίας.

Οι υποψήφιοι μπορούν να είναι από είκοσι οκτώ έως σαράντα δύο ετών.

Τέλος, συμπληρώνονται οι διατάξεις του νομοθετικού διατάγματος 1017 του 1971 και εντάσσονται στους σκοπούς του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτηρίων -γνωστότερο ως ΤΑΧΔΙΚ- και η επιπλέον χρηματοδότηση των δαπανών που αφορούν τις προμήθειες γραφικών και αναλώσιμων υλικών, η μεταστέγαση δικαστικών υπηρεσιών, η ανάθεση σε ιδιώτες έργου καθαριότητας και μέτρων φύλαξης και ασφαλείας όλων των δικαστικών κτηρίων.

Με όλα αυτά, κύριοι συνάδελφοι, θεωρώντας ότι το σχέδιο νόμου είναι ολοκληρωμένο και εναρμονίζεται απόλυτα στις επιταγές του Συντάγματος, κρίνεται απαραίτητη η ψήφιση του.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκρότημα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Μαντούβαλος έχει το λόγο. Έχετε δώδεκα λεπτά με βάση τον κατανεύμονο χρόνο. Το υπενθυμίζω για να οργανώσετε την ομιλία σας.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΣ: Το γνωρίζω, ευχαριστώ.

Κύριε Πρόεδρε, διακεριμένες κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά από την συζήτηση που είχαμε στη Διαρκή Επιτροπή και μετά τις εισηγήσεις τις οποίες κάναμε, ο κύριος Υπουργός με μία αναδιατύπωση του σχέδιου νόμου -το οποίο συζητάμε για την «Τροποποίηση των διατάξεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και της κατάστασης δικαστικών λειτουργών και του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων» νομίζω ότι τροποποιήσεις το μεγαλύτερο κομμάτι, το πιο σημαντικό, εκείνο το οποίο μας ενδιέφερε, με αποτέλεσμα και εμείς να είμαστε πλέον σε συστοιχία στα βασικά του σημεία.

Βεβαίως παρά αυτήν την υποχρεωτική πλέον εναρμόνιση, που νομίζω ότι με σημαντική καθυστέρηση ήρθε στη Βουλή, των θεμάτων που συζητάμε σήμερα ως προς τις αναθεωρημένες διατάξεις των άρθρων 89, 90 και 92, υπάρχουν ακόμα σημεία που και εμείς αλλά και οι συντεταγμένοι και οργανωμένοι φορείς των δικαστών, των εισαγγελέων, των συμβολαιογράφων, των δικαστικών υπαλλήλων και των υποθηκοφυλακών, έχουν ακόμα ενστάσεις.

Βεβαίως θέλω πάλι να πω ότι ο στόχος όλων μας είναι τέτοιος -και ιδιαίτερα αυτός που εκφράζει η Νέα Δημοκρατία- ώστε να μην περιορίζονται στο ελάχιστο οι εγγυήσεις της δικαστικής ανεξαρτησίας. Υπήρξε μια ανακοίνωση στο ξεκίνημα αυτής της

συζητήσεως στη Διαρκή Επιτροπή της Ενώσεως Δικαστών και Εισαγγελέων, η οποία εξέφραζε και την ανησυχία και τη διαμαρτυρία της για την προώθηση κάποιων θεμάτων, όπως τα έφερνε η Κυβέρνηση στη Βουλή. Ιδιαίτερα η κατάργηση της δυνατότητας να προεδρεύουν στις εφορευτικές επιτροπές των ενώσεων ή των σωματείων που πήγαιναν σε εκλογές πρωτοδικών και ειρηνοδικών.

Αυτό βεβαίως μας βρήκε σε απόλυτη αντίθεση, με αποτέλεσμα να έχουμε μια τοποθέτηση συγκεκριμένη και εμπεριστατωμένη προς τον κύριο Υπουργό, διότι δεν είναι δυνατόν να αποκλείονται εκείνοι που οι ίδιοι οι εργαζόμενοι ζήτησαν και να τους προστατέψουν, αλλά και να διασφαλίσουν την ομαλή διεξαγωγή των εκλογών ή των αρχαιρεσιών τους. Μέχρι που αναγκάστηκε, όπως γνωρίζετε, και η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος να στείλει έγγραφο προς τον κύριο Υπουργό Δικαιοσύνης, συστοιχούμενη με τη δική μας γενική τοποθέτηση, και να αντιδράσει λέγοντας, ότι αυτό το πράγμα δεν είναι δυνατόν να συμβεί και να αποκλειστούν οι δικαστές στο να προεδρεύουν των εφορευτικών επιτροπών. Όλη η τροποποίηση που ήρθε να συζητήσουμε, βασίζοταν πλέον πάνω στους δικαστικούς υπαλλήλους και στους δικηγόρους με μια συγκεκριμένη θητεία.

Τώρα, μετά την αναδιατύπωση η οποία έγινε στο σχέδιο νόμου από τον κύριο Υπουργό, επιστρέφουμε στο παλιό καθεστώς κάνοντας αποδεκτές τις δικές μας απόψεις. Αυτό βεβαίως είναι θετικό. Ένας προβληματισμός ο οποίος μπορεί να υπάρξει, κύριε Υπουργέ, πλέον είναι στο εξής: Μήπως θα μπορούσαν να συμμετέχουν πλέον σε μια αναλογία οι δικαστές που πλέον συνεχίζουν να είναι στο ρόλο τους όπως προηγουμένα, δικηγόροι με μία δεκατή εμπειρία και δικαστικού υπαλλήλου. Αυτήν την αλλαγή, ενδεχομένως, θα μπορούσαμε να τη δούμε.

Κάτι που θα ήθελα επίσης να πω είναι ότι στο χώρο της δικαιοσύνης, ένα χώρο ιδιαίτερα ευαισθητού, το σημαντικότερο που μπορούμε να κάνουμε είναι πέρα από απόψεις, πέρα από κόμματα, πέρα από ιδεολογίες, να συγκλίνουμε για την καλύτερη λειτουργία του. Στο θέμα που αναφέρεται -όπως ο εισηγητής της Πλειοψηφίας και ο κύριος Υπουργός είχαμε συζητήσει στη Διαρκή Επιτροπή- στις τοποθετήσεις, τις μεταθέσεις, τις αποστάσεις και ιδιαίτερα τις προαγωγές σε αρεοπαγίτη, η διάταξη του νομοσχεδίου με την οποία απαιτούνται για την προαγωγή σε αρεοπαγίτη, τουλάχιστον τρεις θετικές ψήφους υπέρ της προαγωγής του για να έχει δικαίωμα να προσφύγει στην ολομέλεια του δικαστηρίου, νομίζω ότι είναι μια θετική διάταξη και πρέπει να γίνει δεκτή από το Σώμα καθόσον η δυνατότητα που παρέχεται από τον ισχύοντα Κανονισμό, να έχει δηλαδή ο παραλειφθείς το δικαίωμα προσφυγής στην Ολομέλεια, έστω και αν δεν έλαβε ψήφο θετική δημιουργεί προβληματισμόυς, δεδομένου ότι η Ολομέλεια στην οποία μετέχουν συνήθως συμφοιτήται του αλλά και συνάδελφοι του ίδιου διαγωνισμού συνυπηρετήσαντες συνήθως δεν κρίνει με την απαιτούμενη αντικειμενικότητα, καθόσον τα μέλη της με το λόγο που είπαμε προηγουμένως αισθάνονται υποχρεωμένοι από λόγους συναδελφικής ενδεχομένως αλληλεγγύης να σταθούν θετικά στο αίτημα της προσφυγής.

Και λέσι στο Κεφάλαιο Β' της εισηγητικής εκθέσεως ότι σε ό,τι αφορά την προαγωγή, τοποθέτηση, απόσπαση, μετάταξη, μετάθεση αυτού πρέπει να έχει λάβει ορισμένο αριθμό ψήφων, γιατί άλλως οι ολομέλειες των ανωτάτων δικαστηρίων θα αναλόσκονται σε προσφυγές. Και όταν ο τελευταίος Έλλην πολίτης, ο πιο απλός και ανώνυμος Έλληνας πολίτης έχει το δικαίωμα να προσφύγει για κάτι που δεν ικανοποιείται σε πρώτο βαθμό, σε δεύτερο βαθμό και σε τρίτο βαθμό, είναι δυνατόν με την αιτιολογία του να μην αναλίσκονται με τις προσφυγές οι ολομέλειες των δικαστηρίων να αποκλείουμε τους δικαστές και τους εισαγγελείς από το να έχουν τη δυνατότητα προσφυγής για οποιονδήποτε λόγο; Άλλωστε δεν πρόκειται να ταλαιπωρήσουν, είναι χώρος ο οποίος δεν έχει ταλαιπωρήσει ιδιαίτερα την ολομέλεια, ώστε να πούμε ότι θα απασχολείται. Αυτή είναι μια σκέψη η οποία χρήζει εξετάσεως.

Κάτι ακόμη. Με τη διάταξη του υπό ψήφιση κανονισμού με την οποία προάγεται σε αρεοπαγίτη μόνον πρόεδρος εφετών

και εφόσον υποβάλει σχετική αίτηση και ότι δεν επιτρέπεται πλέον η προαγωγή σε αρεοπαγίτες εφετών που έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον τριετία, θα μπορούσε να μας προβληματίσει το εξής. Αυτό το γεγονός, έστω και αν επί είκοσι, είκοσι πέντε έτη είναι ανενεργός αυτή η διάταξη και δεν προάγονται σε αρεοπαγίτες εφέτες, μήπως θα είχε αποτέλεσμα τη γήρανση της ολομέλειας και τη στέρηση αυτής από αρίστους δικαστές, διότι θα μπορούν να προάγονται άριστοι οι οποίοι και θα παραμείνουν για ικανό χρόνο στο δικαστήριο του Αρείου Πάγου και θα συνεισφέρουν τα μεγίστα στην ανανέωση του Αρείου Πάγου, διότι θα έχουν και το σφρίγος, και το χρόνο και τη δύναμη της παροχής υψηλών νομικών υπηρεσιών; Διότι πράγματι είναι παράδοξο να προάγονται σε αρεοπαγίτες πρόεδροι εφετών, που θα έχουν χρόνο υπηρεσίας στον Άρειο Πάγο ένα ή δύο χρόνια πολλές φορές, διάστημα που υπάρχει περίπτωση να μην έχουν το χρόνο να αφομοιώσουν την αναιρετική διαδικασία. Επίσης αυτό μας προβλημάτισε και στη Διαρκή Επιτροπή, το θέμα της προαγωγής των εφετών ή όχι, έστω και αν δεν προάγονται όλοι αυτοί τον καιρό.

Θα πρέπει επίσης να τονιστεί ιδιαίτερως ότι μετά από τη συνταγματικά επιβαλλομένη κατάργηση των θέσεων των δικαστών στα διάφορα συμβούλια, η τοποθέτηση σ' αυτά νομικών συμβούλων του κράτους ή συνταξιούχων δικαστών ασφαλώς και δεν καλύπτει τις ανάγκες και δεν εκπληρώνει τους σκοπούς των συμβουλίων αυτών, ενώ θα ήταν πλέον επιτυχής και ωφέλιμος ο διορισμός σ' αυτά μελών των διοικητικών συμβουλίων των δικηγορικών συλλόγων ή δικηγόρων εχόντων τουλάχιστον δεκαετή υπηρεσία.

Σέ ό,τι αφορά τους δικαστικούς υπαλλήλους, συζητήσαμε και εξαντλήσαμε το θέμα -έτοι όπως έγινε κατόπιν και της δικής σας θετικής τοποθέτησης με την αναδιατύπωση του σχεδίου νόμου- να προστεθεί και η μονοσταυρία στον τρόπο εκλογής με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Αυτό ήταν κάτι που ενδιέφερε τους δικαστικούς υπαλλήλους και τελικά έγινε δεκτό.

Σχετικά με τους συμβολαιογράφους, εκτός του εγγράφου του συλλόγου τους που από τις 14 Φεβρουαρίου σας έστειλαν -και μας έστειλαν- κύριε Υπουργέ, και τους οποίους ακούσατε - και ακούσαμε- η κάλυψη των κενών θέσεων με δύο τρόπους - κατά 50% και 50% αντιστοίχως- νομίζω ότι είναι ένα θέμα που ακόμα μπορεί να μας προβληματίσει. Η συμμετοχή τους, η οποία δεν προβλεπόταν, στις εξετάσεις στα πειθαρχικά ήταν κατά τη γνώμη μου απαράδεκτη, ενώ η αναδιατύπωση που έγινε μετά από τη δική μας εισήγηση αποτελεί ένα θετικό βήμα. Επίσης θετικό είναι το γεγονός ότι αντιμετωπίστηκε και μια άλλη συγκεκριμένη περίπτωση.

Σέ ό,τι αφορά δε την ιδιωτικοποίηση στο χώρο των δικαστικών κτιρίων με τη φύλαξη τους, εδώ -όπως και στη Διαρκή Επιτροπή- να μας επιτρέψετε να έχουμε μια σοβαρότατη διαφοροποίηση. Για κρατικά κτίρια, όπως είναι τα δικαστήρια, η άντληση οποιουδήποτε πόρου από το Υπουργείο, θεωρώ ότι είναι -και στο μέλλον μπορεί να αποδειχθεί- πολύ επικίνδυνη και πρέπει να τη δούμε επιφυλακτικά. Η ύπαρξη ιδιωτικών εταιρειών αστυνόμευσης των δικαστικών κτιρίων -με την ιδιαίτερότητα που έχουν- νομίζω ότι είναι ένα γεγονός που πρέπει να μας απασχολήσει πολύ. Εμείς, τουλάχιστον, επ' αυτού τοποθετούμεθα αρνητικά.

Επιπλέον κάτι στο οποίο πρέπει όλοι μας να έχουμε συστοιχία -που πρέπει να το δείτε και όλοι να ενεργοποιηθούμε- είναι το θέμα της δικαστικής αστυνομίας. Είναι ένα θέμα που μας ενδιαφέρει όλους πάρα πολύ. Ενδιαφέρει τα δικαστήρια, ενδιαφέρει τους δικαστές, ενδιαφέρει τους διαδίκους, ενδιαφέρει την εύρυθμη λειτουργία των δικαστηρίων και τη βοήθεια για λήψη σωστών αποφάσεων. Η δικαστική αστυνομία -πέρα του ότι αυτό είναι ένα οικονομικό θέμα που πρέπει να το αντιμετωπίσετε, πώς δηλαδή θα βρείτε κονδύλια- νομίζω ότι είναι και ένα θέμα, για την αντιμετώπιση του οποίου θα πρέπει να μεσα σε ενεργοποιηθείτε.

Ξανατονίζω πως, αφού μιλάμε για το χώρο της δικαιοσύνης, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερο βάρος και να υπάρχει μεγαλύτερη σύγκλιση και κοινές ενέργειες για επίλυση των προβλημάτων παρά αντιθέσεις και συγκρούσεις. Η δικαιοσύνη είναι ένας

χώρος, ο οποίος τον τελευταίο καιρό βλέπετε όλοι ότι παρουσιάζει πολλά προβλήματα με χρονίζοντα προς επίλυση θέματα, όπως το θέμα της εξωτερικής φύλαξης των σωφρονιστικών καταστημάτων και το τι συμβαίνει μέσα σε αυτά, που μόνο σωφρονιστικά καταστήματα δεν είναι.

Δεν είναι της παρούσης στιγμής, απλώς θίγω το γεγονός ότι με αυτές τις επιφυλάξεις, με αυτές τις σκέψεις, με την αναδιάτυπωση στο σύνολο σχεδόν του σχεδίου νόμου -όπως το εισιτηγθήκαμε- και με τις επιφυλάξεις που εξέφρασα, τοποθετούμεθα σχεδόν σύστοιχα με την τροποποίηση έτσι όπως έγινε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αιθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ BENIZELOΣ» για τα «180 Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση» είκοσι εξι μαθητές και μαθήτριες με τους συνοδούς καθηγητές τους από το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης του Νομού Αττικής.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Σκυλλάκος, έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, στη Διαρκή Επιτροπή ακούσαμε τους φορείς και τους εκπροσώπους των δικαστών. Το βασικό ζήτημα που έβαλαν αφορούσε την προσωπική ανεξαρτησία τους που, κατά τη γνώμη τους -κι έχουν απόλυτο δικιο- θίγεται με τη στέρηση του δικαιώματος να προσφεύγουν σε δευτεροβάθμιο όργανο, όταν θεωρούν ότι αδικούνται για την υπηρεσιακή τους εξέλιξη ή για την υπηρεσιακή τους κατάσταση.

Το ερώτημα αυτό που θέτει το Υπουργείο είναι ειλικρινές, ότι δηλαδή ενδιαφέρεται μήπως η Ολομέλεια των ανωτάτων δικαστηρίων ασχολείται με δευτερεύουσες υποθέσεις προσφυγών των δικαστών για μία μετάθεση; Δεν είναι μόνο οι μεταθέσεις οι οποίες έχουν πολύ μεγάλη σημασία, αλλά είναι και οι οικονομικές προαγωγές, που μπορεί να τις στερηθούν οι δικαστές στον πρώτο βαθμό και να μην μπορούν να προσφύγουν σε δευτεροβάθμιο όργανο, στην ολομέλεια του δικαστηρίου. Ενώ τέτοια δικαιώματα έχουν όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, όλοι οι εργαζόμενοι, τα στερούμε από τους δικαστές.

Λένε οι δικαστές στα ψηφίσματά τους -το είχαν και πρώτο θέμα στις πρόσφατες συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας που έκαναν- ότι θίγεται η προσωπική τους ανεξαρτησία. Πώς έχει το θέμα; Ό,τι βήματα έγιναν για τον εκδημοκρατισμό της δικαιοσύνης και ιδιαίτερα για τα ζητήματα της ανεξαρτησίας των δικαστών μετά την Μεταπολίτευση, έγιναν κάτω από προσπάθειες και αγώνες των δικαστών και της κοινής γνώμης, ενώ αντίθετα οι κυβερνήσεις προσπαθούσαν να φρενάρουν όσο μπορούσαν και να βάλουν εμπόδια σε μια τέτοια εξέλιξη.

Ο μηχανισμός χειραγώησης των δικαστών έκεινά από το διορισμό της ηγεσίας της δικαιοσύνης από το Υπουργικό Συμβούλιο. Κι ενώ τα ΠΑΣΟΚ έλεγε ότι στο Συντάγμα θα έμπαινε να εκλέγονται από ένα ευρύ εκλεκτορικό σώμα, οι δικαστές έλεγαν από τα σώματα των δικαστών, εμεις επιλέγαμε σαν καλύτερη λύση την πρώτη, δηλαδή ευρύ εκλεκτορικό σώμα -δεχόμασταν, όμως, να εκλέγονται και από το σώμα των δικαστών- πήρε εκατόντα μοίρες στροφή και άφησε την ίδια διάταξη, πάλι ορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Κάποια παραλλαγή γι' αυτόν το διορισμό υπήρχε από τη Νέα Δημοκρατία.

Ουσιαστικά τα δύο κόμματα επέλεξαν ξανά το διορισμό της ηγεσίας, γιατί μέσω αυτού του μοχλού χειραγωγούν, διότι έχει υπερεξουσίες ο πρόεδρος του ανωτάτου δικαστηρίου. Συμμετέχει εκ officio στο δικαστικό συμβούλιο και επηρεάζει τις προαγωγές και την εξέλιξη των δικαστών. Σκεφθείτε, λοιπόν, όταν έχουμε έναν τέτοιο μηχανισμό, να τους στερούμε και το δικαίωμα να προσφύγουν σε δεύτερο βαθμό.

Και όχι μόνον αυτό, αλλά αποθαρρύνουμε και τη συνδικαλιστική τους δράση. Δεν έχουν δικαίωμα να έχουν πλήρη συνδικαλιστικά δικαιώματα και οι δικαστές; Και το ζήτημα της απερ-

γίας να το δούμε προσαρμοσμένο με προσωπικό ασφαλείας για τις επειγόντες περιπτώσεις. Για ποιο λόγο δεν πρέπει να προχωρήσουμε και σε τέτοια μέτρα; Και βγαίνει ο Άρειος Πάγος και λέει ότι απαγορεύεται να κάνουν γενική συνέλευση οι δικαστές. Και ποια είναι η θέση του Υπουργείου πάνω σ' αυτό το θέμα; Θα μπορούν να συνδικαλίζονται; Θα μπορούν να διακόπτουν τρεις ώρες; Το θέτω γενικότερα, γιατί αλιώς δεν μπορούμε να μιλάμε για προσωπική ανεξαρτησία των δικαστών και ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Είναι σοβαρό το ζήτημα κι εμείς τασσόμαστε καθαρά υπέρ του αιτήματος των δικαστών για κάθε υπόθεση που αφορά εξέλιξη ή προαγωγή και όχι μεσοβεζίκες λύσεις, μόνο αν παραλείφθηκε για την προαγωγή, όπως κάνει το νομοσχέδιο, αλλά για κάθε περίπτωση να προσφεύγει στην ολομέλεια.

Συμπληρωματικά σ' αυτό το κεφάλαιο, θα θέλαμε να πούμε ότι στο συμβούλιο που εξετάζει τις προσφυγές και στην Ολομέλεια θα μετέχουν όχι μόνο μέχρι το βαθμό του εφέτη, αλλά και κατώτεροι δικαστές, τουλάχιστον, όμως, ομοιόβαθμοι των κρινομένων. Σε καμία άλλη υπηρεσία, όταν υπάρχουν συμβούλια που κρίνουν συναδέλφους, δεν λέμε ότι θα είναι από ένα βαθμό και πάνω. Μόνο στους δικαστές περνούν τέτοια μέτρα.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Μπορεί ο λοχαγός να κρίνει το συνταγματάρχη;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Ορίστε, την ίδια λογική της στρατιωτικοποίησης εφαρμόζουμε και στον τομέα της δικαιοσύνης...

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Αυτή είναι μία πονεμένη ιστορία!

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: ... για να χειραγωγείται ο κατώτερος!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας παρακαλώ! Ας μην ανοίξουμε μέτωπο τώρα!

Συνεχίστε, κύριε Σκυλλάκο!

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Και εκεί πρέπει να γίνει εκδημοκρατισμός και στις Ένοπλες Δυνάμεις και στα Σώματα Ασφαλείας και στη δικαιοσύνη!

Εν πάσῃ περιπτώσει, είναι οι μηχανισμοί με τους οποίους η εξουσία χειραγωγεί τους εργαζόμενους στον κάθε χώρο!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Μα, κύριε συνάδελφε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Στρατηγέ, ανοίξτε πυρ, το βλέπετε...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Η αντίδραση αυτή επιβεβαιώνει την τοποθέτησή μας.

Κατά δεύτερο λόγο, προτείνουμε όλοι αυτοί που συμμετέχουν σ' αυτά τα συμβούλια να έχουν δικαίωμα ψήφου και κάποια κατηγορία να μην τοποθετείται προαιρετικά, αλλά υποχρεωτικά.

Τέλος, συμφωνούμε με την πρόταση να μπορεί να αναδειχθεί σε αρεοπαγίτη ο οποιοσδήποτε εφέτης και όχι μόνο οι πρόεδροι των εφετών.

Θα αναφερθώ τώρα στο δεύτερο ζήτημα που έχει σχέση με τα καθήκοντα των δικαστών. Συμφωνούμε, βεβαίως, να μην έχουν πολλά καθήκοντα εκτός από το έργο τους. Θα έκινησω, όμως, από τις διαιτησίες λέγοντας ότι είναι θετικό κατά το σύστημα της αρχαιοτήτας να δίνονται οι διαιτησίες εκ περιπτοπής και με κάποιες άλλες προϋποθέσεις.

Υπάρχει, όμως, ένα ζήτημα σχετικά με το ποιοι παίρνουν διαιτησίες και σε ποιο σημείο φθάνει το όριο αμοιβής για τις διαιτησίες. Υπάρχει αμοιβή που φθάνει μέχρι δέκα πέντε ή είκοσι εκατομμύρια για μία διαιτησία! Χρησιμοποιήθηκε στο παρελθόν η κατανομή της διαιτησίας σαν μηχανισμός χειραγώησης; Χρησιμοποιήθηκε! Για ποιο λόγο, λοιπόν, τίθεται έτσι το ζήτημα και γιατί να μην είναι μέσα στα καθήκοντα των δικαστών -θα απαλλάσσεται από άλλες δουλειές, αν έχει αναλάβει διαιτησία- και να συνδέεται με προσωπικό οικονομικό όφελος του δικαστή;

Εμείς δεν έχουμε πειστεί ότι πρέπει να συνεχιστεί αυτή η υπόθεση. Έγινε συζήτηση και κατά την Αναθεώρηση του Συντάγματος και δεν κάναμε τίποτα τότε για να αντιμετωπιστεί αυτό το ζήτημα!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Ποια είναι, λοιπόν, η πρόταση σας;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Η προσωπική μου άποψη είναι ότι

θα μπορούσαν να αναλαμβάνουν τις διαιτησίες μέσα στο ωράριο, στα πλαίσια των καθηκόντων τους και χωρίς να τους επιβαρύνουμε και τα χρήματα να πηγαίνουν στα ταμεία του κράτους.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Τακτική διαδικασία να είναι!

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Συμφωνώ απολύτως!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Δεν έχουν ωράριο! Ποιος θα αναλάβει;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Εν πάσῃ περιπτώσει, ας καθίσουμε να το κουβεντιάσουμε. Εγώ λέω μόνο τη γενική ίδεα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Φαίνεται πως είναι μεταδοτική η ασθένεια των διακοπών!

Κύριε Σκυλλάκο, σας παρακαλώ, λοιπόν, να τηρήσουμε τον Κανονισμό! Συνεχίστε σας παρακαλώ!

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Είναι θετικό ότι εισακούστηκαν και τα συνδικάτα και η Αντιπολίτευση και, επομένως, οι δικαστές θα πάρονται μέρος στις αρχαιρεσίες των σωματείων, για να υπάρχει μεγαλύτερη ασφάλεια σύνοντας αφορά τις διαδικασίες. Δεν συμφωνούμε με την πρόταση να μπουν στη θέση των δικαστών -και με ένα ποσοστό που ακούστηκε- οι δικηγόροι και οι δικαστικοί υπάλληλοι. Αν αρχίσουμε με τα ποσοστά και καμφθεί ο κανόνας ότι πρέπει να είναι δικαστές, δεν ξέρω που θα οδηγηθούμε, αλλά νομίζω ότι θα φθάσουμε στο άλλο άκρο. Είναι σωστή η ρύθμιση που τελικώς κάνει το Υπουργείο και συμφωνούμε να παραμείνουν οι δικαστές, όπως ίσχει μέχρι σήμερα.

Επίσης, είμαστε αντίθετοι με το να εξαιρούνται οι εν ενεργεία δικαστές από την αθλητική δικαιοσύνη. Πολλές υποθέσεις της αθλητικής δικαιοσύνης επιλύουν ζητήματα μεγάλου ενδιαφέροντος. Σήμερα, δεν υπάρχουν απλώς φίλαθλοι.

Υπάρχουν μεγάλα οικονομικά συμφέροντα πλέον. Δεν είναι ερασιτεχνικές ομάδες. Εδώ είναι ΠΑΕ δισεκατομμυρίων. Και γίνονται και πολλά έκτροπα, υποκινούμενα ή μη υποκινούμενα, που συνδέονται και με τις αποφάσεις της αθλητικής δικαιοσύνης. Δεν είναι σωστό να μην είναι δικαστές και να πάμε σε άλλους, σε συνταξιούχους ή δεν ξέρω σε ποιες άλλες κατηγορίες.

Εμείς λέμε ότι καλώς γίνεται και ότι τότε προσδίδουμε κύρος σ' αυτές τις αποφάσεις, αλλιώς αφαιρούμε κύρος από την αθλητική δικαιοσύνη. Οι τριβές μάλιστα είναι πολύ μεγαλύτερες απ' ότι καμιά φορά σε ένα σωματείο πενήντα και εκατό ατόμων, που εκεί θα πάει δικαστής και αν είναι μία σοβαρή απόφαση αθλητικής δικαιοσύνης, θα το αφήσουμε σε κάποιον άλλον.

Μια άλλη παρατήρηση σε σχέση μ' αυτά: Υπάρχει ζήτημα για το αν αντικατασταθούν οι δικαστές από διάφορα υπηρεσιακά συμβούλια, δύο είναι τα συμβούλια, στο Υπουργείο Εξωτερικών. Γιατί έμπαινε δικαστής στο συμβούλιο εξωτερικών; Έμπαινε για να προσδίδει κύρος με το κύρος του, με τη γνώμη του, με την ανεξαρτησία του και να αποτελεί μία εγγύηση ότι είναι σωστές οι αποφάσεις, όταν κρίνονται διπλωματικοί υπάλληλοι. Τους αντικαθιστά το νομοσχέδιο με μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Δεν συνδέονται περισσότερο τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με την εξουσία απ' ότι συνδέονται οι δικαστικοί! Αυτό, λοιπόν, δεν είναι σωστό.

Μάλιστα εμές λέμε και είναι και πρότασή μας ότι θα έπρεπε και στα γενικότερα υπηρεσιακά συμβούλια, ιδιαίτερα στα πρωτοβάθμια και στα δευτεροβάθμια που κρίνονται οι δημόσιοι υπάλληλοι, να υπάρχει ένας δικαστικός για να μπαίνει φρένο στα όσα καταμαρτυρούνται για ορισμένες αποφάσεις αυτών των υπηρεσιακών συμβούλιων. Θα έπρεπε να το δουμε έτσι, γιατί αποτελούν εγγύηση οι δικαστές.

Όσον αφορά τώρα το πώς θα ορίζονται οι δικαστές, αυτοί ορίζονται από το μονοπρόσωπο όργανο διεύθυνσης του δικαστηρίου, δηλαδή απ' αυτόν που ορίστηκε, που παίζει το ρόλο του διευθυντή και θεωρείται ως ο προϊστάμενος των δικαστηρίων και δεν εκλέγεται, ούτε βγαίνει με κλήρωση, αλλά ορίζεται, είτε από την τριμελή διεύθυνση των δικαστηρίων.

Δεν υπάρχουν αντικειμενικά κριτήρια για το πώς θα ορίζονται οι δικαστές για να πάνε στο ένα σωματείο ή για να πάνε στη μία ή στην άλλη δουλειά. Θα έπρεπε να υπάρχουν κάποιοι κανόνες αντικειμενικοί εκ περιτροπής και με μία σειρά να πηγαίνουν όλοι.

Την ίδια παρατήρηση έχουμε να κάνουμε και για εκείνες τις περιπτώσεις που πιέζουν καταργούμε την παρουσία των δικαστών και θα πηγαίνουν συνταξιούχοι δικαστές από τα πανεπιστήμια, από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και δικηγόροι. Πάλι και εδώ αφήνουμε ανοιχτό το ζήτημα για το ποιος θα τους ορίζει αυτούς. Θα έπρεπε να καθιερωθούν από το νόμο αντικειμενικές προϋποθέσεις για το πώς θα ορίζονται, για να υπάρχουν πλήρεις εγγυήσεις και καμιά αμφισβήτηση γιατί επιλέχθηκε κάποιος και γιατί δεν επιλέχθηκε κάποιος άλλος.

Τέλος θα ήθελα να πω ότι υπάρχουν ερωτηματικά σε εκείνες τις περιπτώσεις που ο νόμος προβλέπει ότι θα είναι δικαστικός. Με βάση το Σύνταγμα και τον εκτελεστικό νόμο, αυτό καταργείται και ίσως να το αφήσουμε μόνο στην κρίση του κάθε Υπουργείου, για να αποφασίζει αυτόν αν είναι δικαιοδοτικό, ελεγκτικό ή πειθαρχικό το έργο του δικαστή, οπότε πρέπει να φύγει ή να μη φύγει από τις διάφορες επιτροπές που συμμετείχε.

Ας πάμε στους δικαστικούς υπαλλήλους. Πάλι μόνο στα δικαστήρια, σε αντίθεση με το τι γίνεται με τους άλλους δημοσίους υπαλλήλους, όσον αφορά την παύση, τη βαρύτερη ποινή του δικαστικού υπαλλήλου, έχουμε αιγμών συμβούλιο αποτελούμενο από δικαστές, που το προβλέπει το Σύνταγμα. Διαφωνήσαμε και στο Σύνταγμα και διαφωνούμε και τώρα. Η πολιτική μας θέση είναι ότι θα έπρεπε να εκπροσωπούνται με δικαίωμα λόγου και ψήφου και οι δικαστικοί υπάλληλοι.

Για τα υπόλοιπα υπηρεσιακά συμβούλια, η δική μας άποψη είναι ότι και σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο θα πρέπει να είναι τριμελής η εκπροσώπηση, δηλαδή να είναι τρία άτομα οι εκπρόσωποι των δικαστικών υπαλλήλων.

Δεν συμφωνούμε με το ενιαίο ψηφοδέλτιο ακόμα και όταν θίγεται η μονοσταύρια. Δεν μπορούμε στους άλλους δημοσίους υπαλλήλους να λέμε ότι ισχύει η απλή αναλογική και μόνο για τους δικαστικούς υπαλλήλους να λέμε, ότι ισχύει το ενιαίο ψηφοδέλτιο.

Αρχίζουμε και ξηλώνουμε πλέον σιγά-σιγά την απλή αναλογική. Εγίνε μία προσπάθεια από την προηγούμενη πολιτική ηγεσία του Υπουργείου να καταργηθεί το εκλογικό σύστημα στους δικηγόρους και να πάμε σε ενιαίο ψηφοδέλτιο στις εκλογές των δικηγορικών συλλόγων. Έγινε προσπάθεια, αλλά δεν πέρασε, γιατί αντέδρασαν οι δικηγόροι. Τώρα το περνάμε στους δικαστικούς υπαλλήλους. Γιατί μόνο στους δικαστικούς υπαλλήλους; Και εκεί πρέπει να ισχύει αυτό, που ισχύει και στους άλλους υπαλλήλους.

Επίσης δεν πρέπει να συμμετέχουν διευθυντές και γενικοί διευθυντές, όπως το απαιτούν οι δικαστικοί υπάλληλοι, αλλά να συμμετέχουν και νεότεροι υπάλληλοι και όχι από ένα βαθμό και πάνω, όπως γίνεται εδώ. Αυτό ισχύει και στους άλλους δημόσιους υπαλλήλους.

Τέλος, σε αυτό το κεφάλαιο δεν καταλαβαίνουμε ή δεν συμφωνούμε εν πάσῃ περιπτώσει, γιατί το Υπουργείο να έχει αυτό το δικαίωμα να καθορίσει πρόσθετα προσόντα εκλογικότητας. Θα θέλαμε να τα καθορίζει αυτά. Τα ίδια μας είπαν και οι εκπρόσωποι των δικαστικών υπαλλήλων στη Διαρκή Επιτροπή.

Όσον αφορά τις μεταβατικές διατάξεις, θα θέλαμε οι εκκρεμές υποθέσεις να εξεταστούν από τα καινούρια υπηρεσιακά συμβούλια, τα οποία θα υπάρχουν. Αυτή είναι η μία παρατήρηση.

Συμφωνούμε με το γεγονός ότι οι διαγωνισμοί των συμβολαιογράφων και των υποθηκοφυλάκων μετατρέπονται σε γραπτούς διαγωνισμούς. Έχουμε ψηφίσει και στην Επιτροπή τις συγκεκριμένες διατάξεις.

Έχουμε ένσταση σε σχέση με το ΤΑΧΔΥΚ. Είναι το Ταμείο, που αφορούσε κτίρια του λεκανοπέδου Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης. Τώρα λέμε ότι θα κάνει και άλλες δουλειές. Αυτό σημαίνει ότι θα ξοδεύει από τα έσοδά του και για άλλους σκοπούς. Τι σημαίνει αυτό; Αυτό σημαίνει ότι λόγω έλλειψης χρημάτων είτε οι προσφερόμενες υπηρεσίες από το ΤΑΧΔΥΚ θα πειριοριστούν είτε θα υπάρχει πρόβλημα να αυξηθούν τα τέλη υπέρ του ΤΑΧΔΥΚ, γιατί δεν φτάνουν τα χρήματα. Αυτό σημαίνει ακριβότερη δικαιοσύνη. Με αυτήν την έννοια δεν συμφωνούμε.

Επίσης δεν συμφωνούμε με το δικαίωμα, που δίνουμε –αν κατάλαβα καλά– στο ΤΑΧΔΥΚ να υπάρχει εν πάσῃ περιπτώσει φρουρά εξωτερική των δικαστηρίων από ιδιώτες. Εμείς είμαστε εντελώς αντίθετοι με το να δίνεται η φύλαξη, ιδιαίτερα στο δημόσιο τομέα, σε ιδιωτικές εταιρίες. Είμαστε γενικά εναντίον των ιδιωτικοποιήσεων, αλλά ακόμα περισσότερα όταν πρόκειται για τα δικαστήρια. Σιγά-σιγά θα βάλουμε και στις φυλακές. Θα πάμε στην ιδιωτικοποίηση της φρουρήσης και στις φυλακές. Υπάρχουν άλλωστε και άλλες χώρες, που έχουν προχωρήσει.

Είναι φυσικό ότι δεν ψηφίζουμε, όπως είπαμε και στην Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό. Το Σώμα εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ : Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Συνεπώς το Σώμα ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Το λόγο έχει το Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συνασπισμού κ. Κουβέλη.

Κύριε Κουβέλη, ο Συνασπισμός, όπως ξέρετε, δικαιούται είκοσι δύο λεπτά.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Θα κάνω χρήση πολύ λιγότερου χρόνου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Θα βάλω δεκαπέτη λεπτά. Αν χρειαστείτε, θα σας δώσω και άλλο χρόνο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ : Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά το νέο, αναθεωρημένο Σύνταγμα, υπήρχε βεβαίως η υποχρέωση να αντιμετωπιστούν αυτά τα ζητήματα, τα οποία αφορούν την υποχρέωση πια να αφαιρεθούν έργα από τους δικαιαστές και να περιοριστούν αυτοί σε συγκεκριμένο πλαίσιο αρμοδιοτήτων.

Είναι κρίμα, βέβαια, ότι σήμερα κάνουμε απλές διευθετήσεις, ρυθμίσεις δηλαδή διεκπεραιωτικού χαρακτήρα.

Δεν τόλμησε η Πλειοψηφία της Βουλής με άλλα λόγια τις βαθιές εκείνες τομές που πράγματι θα υπηρετούσαν αποτελεσματικά και συστηματικά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, η οποία είναι αίτημα και διεκδίκηση στο διηγεμένο. Ουδείς δικαιούται να επαναπατείται και να υποστηρίζει ότι είναι κατακτημένη απόλυτα η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, με το δεδομένο ότι εξακολουθεί να υφίσταται ο διορισμός της ηγεσίας των δικαστηρίων από την εκάστοτε εκτελεστική εξουσία, από την εκάστοτε Κυβέρνηση.

Νομίζω ότι ανεξαρτήτως από το ποια είναι η Κυβέρνηση, ένα είναι βέβαιο. Ότι αυτός ο διορισμός δυνάμει μπορεί να λειτουργεί ως μάντας μεταφοράς απόψεων και επιλογών της εκτελεστικής εξουσίας στο χώρο της δικαιοσύνης. Είναι, λοιπόν, κρίμα το γεγονός ότι χάθηκε μια ευκαιρία στο πλαίσιο της αναθεωρητικής διαδικασίας να έχουμε αποφασίσει όλοι εμείς, η ηγεσία του δικαστικού σώματος να μην διορίζεται από το εκάστοτε Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά να εκλέγεται είτε από τους ίδιους τους δικαστές –όπως οι ίδιοι πρότειναν– είτε από ένα ευρύτερο εκλεκτορικό Σώμα, όπως εμείς, ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου είχε προτείνει.

Με δεδομένη, λοιπόν, την υπάρχουσα συνταγματική ρύθμιση, έρχεται το σχέδιο νόμου και πράγματι διευθετεί εκείνα τα ζητήματα που αφορούν τις αρμοδιότητες των δικαστών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο θα το ψήφισα εάν δεν είχε μία διάταξη, τη διάταξη η οποία δεν επιτρέπει στο δικαστή να προσφεύγει στην ολομέλεια όταν αντιμετωπίζει πρόβλημα μετάθεσης, πρόβλημα απόσπασης ή και πρόβλημα τοποθέτησης και θέλει την προϋπόθεση της ύπαρξης των τριών ψήφων. Διότι ποιος από εσάς, ποιος από όλους εμάς δεν μπορεί να έχει εγερμένη την υποψία ότι και η μετάθεση και η τοποθέτηση και η απόσπαση είναι δυνατόν, ανεξάρτητα από προθέσεις της σημερινής ηγεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης να λειτουργήσει, ως στοιχείο ελέγχου και χειραγώγησης του ίδιου του δικαστή.

Δεν έχω πειστεί από το επιχείρημα ότι φορτώνεται η ολομέλεια αν δώσουμε τη δυνατότητα στο δικαστή να προσφεύγει

χωρίς προϋποθέσεις και για ζήτημα που αφορούν την τοποθέτηση του ή τη μετάθεσή του. Δεν έχω πειστεί. Αντιθέτως, έχω πειστεί ότι με την προϋπάρχουσα κατάσταση δεν φορτώθηκε η ολομέλεια, όπως στατιστικά οι εκπρόσωποι της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων είχαν τη δυνατότητα να αναδείξουν το θέμα.

Απευθύνομαι, έστω αυτήν την ύστατη ώρα, σε σας, κύριε Υπουργέ, και σας λέω να μην συνδέσετε το όνομά σας με μία ρύθμιση, η οποία δυνάμει μπορεί να αξιοποιηθεί, ως στοιχείο ελέγχου και χειραγώγησης του δικαστή. Και δεν έχει απολύτως τίποτε να πάθει η ολομέλεια αν μπορεί ο δικαστής χωρίς τις προϋποθέσεις που τάσσει το παρόν νομοσχέδιο να προσφεύγει στην ολομέλεια και για ζήτημα που αφορά την απόσπαση του ή τη μετάθεσή του.

Περατέρω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει το ζήτημα των διαιτησιών. Εγώ συμμερίζομαι την άποψη ότι πράγματι οι διαιτησίες πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο των ρυθμίσεων των άρθρων 871α, 882α, και 902 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και των σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων του έτους 1988 και 1995. Θα συμφωνήσετε, όμως, κύριε Υπουργέ, ότι είναι ανάγκη να ανακαθοριστεί ο τρόπος ανάθεσης των διαιτησιών και απορρόφησης του προϊόντος αμοιβής αυτών των διαιτησιών από ένα ταμείο, το οποίο θα διατίθεται για το σύνολο των δικαστών. Βεβαίως με ένα παρακράτημα που θα δίδεται σ' εκείνο το δικαστή, ο οποίος εργάστηκε επιπλέον, κοπίασε επιπλέον, αλλά το μεγαλύτερο μέρος της αμοιβής θα πρέπει να κατατίθεται σ' ένα ταμείο που θα αφορά ζητήματα του συνόλου των Ελλήνων δικαστών.

Δεν θα συμφωνήσω με τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, αναφορικά με τη δυνατότητα που παρέχει μία διάταξη νόμου, η οποία είναι και άχρηστη ουσιαστικά –δεν έχει εφαρμοστεί ποτέ– να μπορεί να πηγαίνει στον Άρειο Πάγο, να προάγεται στο βαθμό του αρεοπαγίτη, εφέτης ο οποίος έχει τρία χρόνια υπηρεσίας, ως εφέτης.

Πρέπει να καταργηθεί και τυπικά, διότι, αν ενθυμούμαι, δεν έχει εφαρμοστεί ποτέ, κύριε Υπουργέ. Εδώ και εικοσιπέντε χρόνια δεν έχει εφαρμοστεί ποτέ. Έλεγα στη Διαρκή Επιτροπή ότι, εάν εφαρμοστεί, φοβάμαι ότι αυτό θα γίνει για λόγους μεροληπτικούς και για λόγους ιδιοτελειας. Επομένως, ας καταργηθεί αυτή η διάταξη. Ορθά την καταργεί το παρόν σχέδιο νόμου.

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν περαιτέρω έντονα ζητήματα που αφορούν στους δικαστικούς υπαλλήλους. Δεν θα επαναλάβω τις θέσεις που είχα τη δυνατότητα να αναπτύξω στη Διαρκή Επιτροπή, ότι δηλαδή και τα υπηρεσιακά συμβούλια των δικαστικών υπαλλήλων πρέπει να έχουν έναν αυξημένο αριθμό των ίδιων των δικαστικών υπαλλήλων και ότι η ανάδειξη των εκπροσώπων των δικαστικών υπαλλήλων πρέπει να γίνεται με το σύστημα της απλής αναλογικής. Βέβαια, θεωρώ θετικό βήμα αυτό που σημειώθηκε, ότι θα είναι δηλαδή ενιαίο το ψηφοδέλτιο για την ανάδειξη των εκπροσώπων των δικαστικών υπαλλήλων, αλλά με το σύστημα της μονοσταυρίας. Θα ήταν πλέον σαφές, πλέον συγκεκριμένο, εάν το σύστημα της απλής αναλογικής ήταν εκείνο που θα ανεδείκνυε και τους εκπροσώπους των δικαστικών υπαλλήλων για τα υπηρεσιακά συμβούλια.

Έχω πάγια τη θέση και την άποψη ότι τα εκλογικά συστήματα είτε αφορούν στους δικαστικούς υπαλλήλους είτε αφορούν σε άλλους εργαζομένους, δεν μπορούν να ρυθμίζονται με υπουργικές αποφάσεις, αλλά χρειάζονται νόμο, να επιβάλλονται δηλαδή με νόμο, δηλαδή μ' ένα σταθερό και πάγιο τρόπο να αντιμετωπίζονται τα ζητήματα των εκλογικών ρυθμίσεων, που αφορούν στην ανάδειξη εκπροσώπων των εργαζομένων.

Κύριοι συνάδελφοι, δράπτομαι της ευκαιρίας για να θέσω ένα ζήτημα, χωρίς να επιδιώκω τον κοινοβουλευτικό έλεγχο στην παρούσα στιγμή, όπου συζητάμε ένα σχέδιο νόμου και όπου έχουμε νομοθετική εργασία. Τι γίνεται με τα δικαστήρια, με δεδομένη την ύπαρξη πολλών κενών οργανικών θέσεων σε δικαστικούς υπαλλήλους, με δεδομένο το μικρό αριθμό των δικαστών και με δεδομένη την ύπαρξη ενός νομοθετήματος που αφορά στον καινούριο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που δεν επιτρέπει τη λειτουργία των πολυμελών πρωτοδικεών;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απευθύνομαι σε εσάς που δεν

είσθε νομικοί, για να σας πληροφορήσω, ότι το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών δεν λειτουργεί. Δεν δικάζονται υποθέσεις διότι αντιδρούν και οι δικηγόροι, αλλά και οι ίδιοι οι δικαστές. Με τις υπάρχουσες δομές δεν είναι δυνατόν αυτοί οι δικαστές να μπορέσουν να συζητήσουν και να δικάσουν υποθέσεις του Πολυμελούς πρωτοδικείου στη βάση των νέων διατάξεων της πολιτικής δικονομίας. Κάποια στιγμή ο κύριος Υπουργός Δικαιούντος οφείλει να έλθει εδώ και να μας πει τι θα κάνει. Έχουμε οδηγηθεί εκ των πραγμάτων στην αρνησιδικία. Ματαιώνονται ή αναβάλλονται συνεχώς οι υποθέσεις των πολυμελών πρωτοδικείων και εκδικάζονται οι υποθέσεις που είχαν προκύψει ως τέτοιες πριν από την ισχύ των διατάξεων του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι σε ένα άλλο ζήτημα. Το Υπουργείο Δικαιούντος γενικά και ο κύριος Υπουργός Δικαιούντος ειδικότερα θέλουν με μία μεταβατική ρύθμιση να αναθέτουν τη φύλαξη των δικαστικών καταστημάτων σε ιδιωτικές εταιρίες παροχής υπηρεσιών ασφαλείας. Πότε; Όταν βάλλεται, και όχι μόνο από τον ομιλούντα, αλλά από τη μεγάλη πλειοψηφία των συναδέλφων Βουλευτών, η ρύθμιση εκείνη για τις ιδιωτικές υπηρεσίες παροχής ασφαλείας στο αεροδρόμιο; Αυτές οι υπηρεσίες κατά συνταγματική παράβαση, κατά τη γνώμη μου, φθάνουν στο σημείο να ελέγχουν τους Έλληνες πολίτες, όταν νομίζω ότι δεν υπάρχει αντίθετη άποψη πως η έρευνα αυτή είναι αποκλειστικά δικαίωμα των οργάνων του κράτους.

Και θα σας έλεγα με την ευκαιρία που αναφέρομαι στο ζήτημα αυτό, κύριε Υπουργέ, καλό είναι να επισκεφθείτε μία ημέρα το Πρωτοδικείο Αθηνών, για να διαπιστώσετε πώς λειτουργούν αυτά τα μηχανήματα ελέγχου και έρευνας των εισερχομένων στα δικαστήρια.

Φοβάμαι ότι ένα τεράστιο χρηματικό ποσό που διετέθη γι' αυτά τα μηχανήματα, δυστυχώς είναι ένα ποσό που έπεσε στο κενό, για να μην πω τι άλλο. Κατά συνέπεια η φύλαξη και ο έλεγχος των εισερχομένων στα δικαστήρια πρέπει να γίνεται συγκροτημένα, συντεταγμένα και βεβαίως πάντοτε από όργανα του κράτους, διότι δεν έχει δικαίωμα το κράτος να εκχωρεί αρμοδιότητες ελέγχου και έρευνας των πολιτών σε ιδιωτικές υπηρεσίες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώνοντας θα ήθελα να πω για άλλη μια φορά τούτο. Τα ζητήματα της δικαιούντος είναι πολλά. Οι ίδιοι οι δικαστές τα αναδεικνύουν και όχι στο πλαίσιο ενός πρόχειρου συνδικαλισμού, όπως κάποιοι είτε άμεσα είτε υπανικτικά υποστηρίζουν. Οι ίδιοι οι δικαστές βιώνουν μία συγκεκριμένη πραγματικότητα και ζητάνε από την πολιτεία, από την Κυβέρνηση να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα για την αναβάθμιση της. Δεν είναι της παρούσης στιγμής να αναφερθεί ο οποιοσδήποτε από μας σε γεγονότα γνωστά για καθυστερήσεις που σημειώνονται στην έκδοση των αποφάσεων. Υπάρχουν υποθέσεις που εκκρεμούν τέσσερα, πέντε και έξι χρόνια για παράδειγμα στα διοικητικά δικαστήρια. Υπάρχουν υποθέσεις που καθυστερούν πέντε των πέντε, έξι και επτά ετών στα πολιτικά δικαστήρια. Πρέπει να υπάρξουν γενναίες τομές, να υπάρξουν μέτρα. Οι αποσπασματικές ρυθμίσεις μπορεί να λειτουργούν εμβαλωματικά, αλλά σε καμία περίπτωση δεν αντιμετωπίζουν το συνολικό πρόβλημα των συνθήκων απονομής της δικαιούντος. Και όταν ένα κράτος, μια πολιτεία έχει μία δικαιούντος, η οποία δεν έχει τις κατάλληλες συνθήκες για να απονέμεται, όταν ένα κράτος δεν έχει πείσει ότι η δικαιούντος απονέμεται και ορθά και έγκαιρα, τότε όλοι δεν πρέπει να έριξανες εφησυχασμένοι. Αντιθέτως πρέπει να ανησυχούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιούντος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ιδιαίτερη θα έλεγα η τιμή για μένα ότι εισηγούμαι σήμερα ενώπιον του Κοινοβουλίου τον πρώτο νόμο αρμοδιότητας του Υπουργείου που υλοποιεί ρυθμίσεις του αναθεωρημένου Συντάγματος. Και βέβαια ο κ. Μαντούβαλος έκανε μία παρατήρηση ότι με καθυστερήση έρχεται ο εκτελεστικός του Συντάγματος αυτός νόμος, εγώ θα έλεγα ότι αν συγκρίνουμε με το παρελθόν, του τι είχε συμβεί δηλαδή στις

περιπτώσεις των άλλων αναθεωρήσεων και του Συντάγματος του 1975, δεν υπάρχει καθόλου καθυστερήση, έρχεται σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Γιατί με βάση το Σύνταγμα του 1975 οι εκτελεστικοί του Συντάγματος νόμοι είχαν προωθηθεί από την τότε Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας την καλύτερη περίπτωση εντός δεκτίας και στη χειρότερη δεν είχαν καθόλου ετοιμαστεί και συζητήθηκαν μετά το 1981 επί κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, μετά από οκτώ, εννέα χρόνια από την ψήφιση του Συντάγματος.

Θα ήθελα με την ευκαιρία να πω ότι τις επόμενες εβδομάδες θα έχουμε την ευκαιρία να συζητήσουμε και τα άλλα νομοσχέδια που αφορούν επίσης επιταγές του αναθεωρηθέντος Συντάγματος, όπως το νομοσχέδιο για το ειδικό δικαστήριο, που θα επιλαμβάνεται θεμάτων μισθολογικών, συνταξιοδοτικών κλπ. των δικαστών, καθώς επίσης και το νομοσχέδιο που θα αφορά τη συμμόρφωση της διοίκησης σε δικαστικές αποφάσεις και επίσης και το νομοσχέδιο, περί ευθύνης υπουργών.

Ο διατάξεις αυτές που συζητούμε σήμερα αποτελούν ένα μέρος μόνο από την ευρύτερη αναθεώρηση που έγινε από την παρούσα Βουλή, μετά από πρωτοβουλία της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, μια πρωτοβουλία για την οποία σεμνωνόμεθα και υπερηφανεύομεθα βέβαια, καθώς οδήγησε, πριν από ένα χρόνο περίπου, σ' ένα εκσυγχρονισμό πολλών και σημαντικών διατάξεων του Συντάγματος και μάλιστα με ευρύτατη κομματική πλειοψηφία, φαινόμενο σπάνιο, ίσως και μοναδικό στην ελληνική συνταγματική ιστορία. Και βέβαια αυτό ήταν κατάκτηση –η συζήτηση εννοώ και η ευρύτατη πλειοψηφία- όλων των κομμάτων που συμμετείχαν στη συζήτηση αυτή.

Ερχόμενος τώρα στο υπό συζήτηση σχέδιο νόμου, όπως ήδη ειπώθηκε υλοποιεί τρία άρθρα του Συντάγματος, το 89, το 90 και το 92. Αν και τα τρία αυτά άρθρα καλύπτουν διαφορετικά θέματα, στα οποία θα υπεισέλθω αργότερα κατά τη διάρκεια της ομιλίας μου, θα ήθελα να σταθώ στο κοινό σκεπτικό που αντικατοπτρίζεται στο αναδιατυπωμένο κείμενο και των τριών διατάξεων, σκεπτικό που βέβαια έρχεται να βρει την πρακτική εφαρμογή του μέσα από τις διατάξεις του εδώ συζητούμενου νομοθετήματος. Πίσω και από τις τρεις αυτές διατάξεις βρίσκεται μία και μόνο μέριμνα του συνταγματικού νομοθέτη: η περαιτέρω αναβάθμιση της λειτουργίας της δικαιούντος η οποία περνά μέσα από την καλύτερη λειτουργική κατοχύρωση των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, με τον πλήρη διαχωρισμό των καθηκόντων που ασκούν οι λειτουργοί αυτοί από τα καθήκοντα εκείνα που εμπίπτουν στο πεδίο άσκησης της εκτελεστικής εξουσίας και δεύτερον μέσα από την πληρέστερη προσωπική κατοχύρωση τόσο των ιδιων των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών όσο και των δικαστικών υπαλλήλων.

Μέσα από αυτήν τη διπλή παρέμβαση, θα έλεγα, το νέο Σύνταγμα και βέβαια το σημερινό σχέδιο νόμου συμβάλλουν στην περαιτέρω αναβάθμιση της δικαιούντος, η οποία, ας μην ξεχνάμε, χαίρει στη χώρα μας ενός από τα πλέον ανεξάρτητα και προστατευτικά θεσμικά πλαίσια που υπάρχουν διεθνώς. Απολαμβάνει πρόγραμμα προχωρημένης -σε σύγκριση και με όλες χώρες- κατοχύρωσης, ανεξαρτησίας και εσωτερικής αυτοδιοίκησης. Γιατί άκουσα και εδώ ορισμένες επισημάνσεις από διάφορους συναδέλφους των διαφόρων κομμάτων της Αντιπολίτευσης που μίλησαν, ότι η εξάρτηση της δικαιούντος εξακολουθεί και υπάρχει, λόγω του ότι η επιλογή της ανωτάτης γησείας των δικαστικών γίνεται από την Κυβέρνηση.

Θα ήθελα λεπτομερώς να αναφερθώ στη θέση του κ. Μητσοτάκη. Πολύ έμπειρος ο κ. Μητσοτάκης, είχε κάνει τότε μια πολύ σωστή τοποθέτηση σε ότι αφορά την τελική επιλογή, από το υπουργικό συμβούλιο της γησείας...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Θα ζητήσω το λόγο μετά από σας, κύριε Υπουργέ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιούντος): ...αλλά θα σας θυμίσω τι ισχύει σε ορισμένες άλλες χώρες. Φέρνω ορισμένα παραδείγματα.

Ενδεικτικά αναφέρω ότι στο γαλλικό Συμβούλιο Επικρατείας, πρόεδρος είναι ο Γάλλος Πρωθυπουργός, ενώ ο αντιπρόεδρος διορίζεται από το Υπουργείο Δικαιούντος. Οι τακτικοί και έκτακτοι σύμβουλοι του Συμβούλιου Επικρατείας στη Γαλλία διορί-

ζονται πάλι από το υπουργικό συμβούλιο και δεν χρειάζεται να είναι μερικές φορές καν δικαστές.

Πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου στη Γαλλία είναι ο πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας και αντιπρόεδρος είναι ο Υπουργός Δικαιοσύνης.

Στη Γερμανία, το Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο ορίζεται κατά το ίμισυ από την Ομοσπονδιακή Βουλή και κατά το έτερο ίμισυ από την άνω Βουλή. Τα μέλη του Ακυρωτικού Δικαστηρίου ορίζονται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης από κοινού με κοινοβουλευτική επιτροπή επιλογής δικαστών.

Στις ΗΠΑ οι Ομοσπονδιακοί Δικαστές κάθε βαθμού διορίζονται από τον Πρόεδρο της χώρας και εγκρίνονται από τη Γερουσία.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο επικεφαλής του Δικαστικού Σώματος είναι πολιτικό πρόσωπο, που διορίζεται με βασιλικό διάταγμα που ειστηγείται ο Πρωθυπουργός και παραμένει στη θέση του για όσο διάστημα απολέμβει της εμπιστοσύνης του Πρωθυπουργού ή φεύγει όταν αλλάξει η Κυβέρνηση.

Δεν ξέρω, κύριε Σκυλλάκο, αν στις ανατολικές χώρες...

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Πουθενά στον κόσμο δεν έχουν την κατοχύρωση που έχουν στην Ελλάδα οι δικαστές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Αυτό ακριβώς λέγει ο Υπουργός, κύριε Ιωαννίδη.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Αυτό ακριβώς λέγω. Δίδοντας αυτά τα παραδείγματα αποδεικνύω ότι πουθενά στον κόσμο δεν έχουν αυτήν την απόλυτη, θα έλεγα, κατοχύρωση ανεξαρτησίας, εσωτερικής λειτουργίας και αυτοδιοίκησης.

Πρόσφατα είχαμε τις εκλογές των διοικήσεων των δικαστηρίων. Το σύστημα του να αναδεικνύεται η ηγεσία των δικαστηρίων διά των εκλογών...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ : Άλλα λέγατε πριν δύο χρόνια ως ΠΑΣΟΚ. Άλλα έλεγε ο κ. Βενιζέλος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Σκυλλάκο, σας παρακαλώ μη διακόπτετε. Την άποψή του λέει ο κύριος Υπουργός.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Και πουθενά στον κόσμο δεν έχουν γίνει τόσες παρεμβάσεις όσες έχουν γίνει στην Ελλάδα.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, να μου κρατήσετε το χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Βεβαίως θα σας κρατήσω το χρόνο, κύριε Υπουργέ, αλλά θα παρακαλέσω να σταματήσουν οι διακοπές.

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Από ποιον γίνονται οι παρεμβάσεις;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Να, λοιπόν, που είχα δίκιο για τη «μεταδοτικότητα» των διακοπών.

Παρακαλώ να μην γίνονται διακοπές στο εξής.

Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Έλεγα, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι αποδειγμένα ως χώρα και πρέπει να σεμνυνόμεθα όλοι, να υπερηφανεύομεθα ας μου επιτραπεί η έκφραση, διότι έχουμε πετυχεί ώστε πράγματι η δικαιοσύνη να είναι συνταγματική, αλλά και νομοθετικά απόλυτα κατοχυρωμένη σε ότι αφορά τη λειτουργία, την ανεξαρτησία της και την αυτοδιοίκησή της.

Δεν ξέρω βέβαια, κύριε Σκυλλάκο, αν στις ανατολικές χώρες, όταν ίσχε το σύστημα του υπαρκτού σοσιαλισμού, εξελέγοντο οι ανώτατοι δικαστές. Αυτό ομολογώ δεν το γνωρίζω.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Εξελέγοντο. Και στην Κούβα εκλέγονται.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Πρώτη προϋπόθεση είναι να είναι μελη του κόμματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας) : Κύριε Σπυριούνη, παραπήρω σήμερα, ότι ήρθατε στην Αίθουσα Ιδιαίτερα ζωηρός.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης) : Άρα η Ελλάδα είναι, ευτυχώς, πολύ προχωρημένη.

Έρχομαι πάλι στο νομοσχέδιο. Σε ό,τι αφορά...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ανοίξατε φωτιά χωρίς λόγο. Κάνετε διθύραμβο για το ΠΑΣΟΚ το οποίο ήταν κατηγορούμενο.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης) : Εγώ

άνοιξα φωτιά λέγοντας ότι θα πρέπει να χαιρόμαστε, γιατί έχουμε τόσο προχωρημένες διατάξεις κατοχύρωσης των δικαστών; Αλίμονο, αν αυτό είναι φωτιά, κύριε Βαρβίτσιωτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας) : Δεν με διευκολύνετε καθόλου. Να μην με αναγκάσετε να πω να μην γράφονται διακοπές. Σας παρακαλώ! Μιλήσατε όσοι είχατε να πείτε κάτι. Μέχρι εδώ. Φτάνει.

Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Αφήστε να θερμανθεί λίγο η Αίθουσα. Την έχετε διαλύσει. Φτιάξατε έναν Κανονισμό και διαλύσατε το Κοινοβούλιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας) : Σας παρακαλώ, κύριε Γικόνογλου. Ηρεμήστε και παρακαλουθήστε τη συζήτηση.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**)

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης) : Στο πρώτο κεφάλαιο του νομοσχεδίου αυτού περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που επιβάλλονται από τις αναθεωρημένες διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 89 του Συντάγματος. Με το αναθεωρημένο αυτό άρθρο εισάγονται οι ουσιαστικά ασυμβίβαστα καθήκοντα ή έργα προς την ιδιότητα του δικαστικού λειτουργού.

Μέχρι σήμερα, όπως ειπώθηκε, επιτρεπόταν σχεδόν αδιακρίτως η συμμετοχή δικαστικών λειτουργών σε συμβούλια και επιτροπές, καθώς και η ανάθεση σ' αυτούς διοικητικών ή και άλλων καθηκόντων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα και την υπέρμετρη απασχόληση των δικαστών σε δραστηριότητες που πολλές φορές δεν συμβιβάζονται με την ιδιότητα και το λειτουργημά τους, αλλά και την καθυστέρηση κατά την άσκηση του δικαιοδοτικού τους έργου, αφού ήταν πολύ ο φόρτος με τη συμμετοχή τους σε διάφορα τέτοια συμβούλια, επιτροπές κλπ.

Ως προς τα πρόσωπα των αντικαταστατών - γιατί τώρα θα πρέπει να αντικατασταθούν οι δικαστές που συμμετείχαν σε διάφορες τέτοιες επιτροπές και συμβούλια- λάβαμε υπόψη πάνω απ' όλα ότι ο σκοπός της προτίμησης τόσο του νόμου όσο και του δωρητή ιδιώτη στη συμμετοχή δικαστικών λειτουργών σε συμβούλια και επιτροπές ήταν οι μεγαλύτερες εγγυήσεις αμεροληψίας και χρηστής διαχείρισης σε συνδυασμό με την αντιμετώπιση νομικών ζητημάτων.

Γ' αυτό και κρίναμε ότι οι αντικαταστάτες θα πρέπει να είναι τα καταλληλότερα πρόσωπα. Εκτιμούμε ότι μπορεί να είναι μέλη του διδακτικού προσωπικού των πανεπιστημίων που διδάσκουν νομικά μαθήματα, του κυρίου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς επίσης και συνταξιούχοι δικαστές, δικαστικοί λειτουργοί και δικηγόροι με πενταετή υπηρεσία στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, που δεν λειτουργεί γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Βέβαια υπάρχει μέσα – αναφέρθηκαν συνάδελφοι σ' αυτό- και ειδική ρύθμιση που προβλέπει την αντικατάσταση των εν ενεργείᾳ δικαστικών λειτουργών στα προβλεπόμενα για τον εραστεχνικό και επαγγελματικό αθλητισμό όργανα είτε από συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς είτε από μέλη ΔΕΠ που διδάσκουν νομικά μαθήματα ή από δικηγόρους παρά Αρείω Πάγω. Γιατί και αυτό το έργο των «αθλητικών» ας πούμε δικαστών δεν είναι δικαιοδοτικό, αλλά κατ' ουσίαν διαιτητικό. Γ' αυτό το λόγο προσπαθήσαμε, ώστε η αντικατάσταση να γίνει και πάλι από πρόσωπα που θα εξασφαλίζουν το εχέγγυο που εξασφάλιζε και η συμμετοχή των δικαστών στις διαδικασίες αυτές.

Στο δεύτερο κεφάλαιο του νομοσχεδίου ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη συγκρότηση και λειτουργία των ανωτάτων δικαστικών συμβουλίων. Ειδικότερα, προβλέπεται η διατήρηση της ήδη ισχύουσας αριθμητικής σύστασης των συμβουλίων αυτών με τη συμμετοχή για πρώτη φορά, όπως προβλέπει το Σύνταγμα, και δύο αντιεσαγγελέων του Αρείου Πάγου στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης και του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας και της Διοικητικής Δικαιοσύνης.

Κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η πληρέστερη σύνθεση των δικαστικών συμβουλίων και περαιτέρω η ενίσχυση της εσω-

τερικής ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης. Με τη συμμετοχή εξάλλου των νέων αυτών μελών ολοκληρώνεται η θεσμική κατοχύρωση του ρόλου τους ως ισόβιου δικαστικού λειτουργού και η ισότιμη συμμετοχή τους στα σχετικά όργανα.

Σχετικά με την προσφυγή στην ολομέλεια. Μέχρι σήμερα δεν επιτρέποταν γενικό δικαίωμα προσφυγής παρά μόνο στις περιπτώσεις που εμφιλοχωρούσε παράλειψη του δικαστή. Δηλαδή ουσιαστικά μόνο για την προσαγωγή. Με το νομοσχέδιο αυτό πλέον παρέχουμε στους δικαστικούς λειτουργούς το δικαίωμα προσφυγής στην Ολομέλεια και κατά των αποφάσεων του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου που αφορούν είτε την τοποθέτηση είτε τη μετάθεση είτε την απόσπαση είτε τη μετάταξη, προκειμένου να επιτυγχάνεται ασφαλέστερη κρίση από σώμα με τη μεγίστη δυνατή σύνθεση, όπως είναι η ολομέλεια.

Παράλληλα, όμως, το νομοσχέδιο αυτό εξαρτά την άσκηση του δικαιώματος του δικαστού ή εισαγγελικού λειτουργού που επιθυμεί να προσφύγει στην ολομέλεια για τις ως άνω υπηρεσιακές κρίσεις, πλην της προσαγωγής, από την ύπαρξη όντων ορισμένου μικρού αριθμού ψήφων.

Κατ' αυτόν τον τρόπο επιδιώκεται να αποφευχθεί η υπερφόρτωση των ολομελειών των ανωτάτων δικαστηρίων. Γιατί διαφορετικά, κύριοι συνάδελφοι, αν ήταν ελεύθερη σε κάθε περίπτωση - και για μια απλή μετάθεση αν θέλετε ή για μια τοποθέτηση - η προσφυγή στην ολομέλεια, χωρίς να υπάρχει ένας ελάχιστος αριθμός υπέρ αυτού ψήφων στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, τότε θα εδημιουργείτο ζήτημα ομαλής λειτουργίας των ολομελειών που είναι βέβαια, όπως γνωρίζουμε, πολυάριθμα όργανα, πολυάριθμοι και δυσκίνητοι σχηματισμοί. Φανταστείτε για πέντε θέσεις που αδειάζουν και θα καλυφθούν με απόσπαση ή με μετάθεση, να υπάρχουν εβδομήντα ή ογδόντα ενδιαφερόμενοι. Οι εβδομήντα πέντε ή οι εξήντα πέντε απ' αυτούς θα προσέφευγαν στην ολομέλεια και θα ασχολείτο η ολομέλεια με μια απλή - επαναλαμβάνω - μετάθεση έστω και αν δεν υπήρχε ένας ελάχιστος αριθμός ψήφων μελών του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου υπέρ του προσφεύγοντος.

Αυτός είναι ο μοναδικός λόγος και ο μοναδικός στόχος γιατί διαφορετικά θα ακυρωνόταν εντελώς και ο ρόλος του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.

Στο κεφάλαιο Γ' ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις αρμοδιότητες και τη σύνθεση των δικαστικών και υπηρεσιακών συμβουλίων για τους δικαστικούς υπαλλήλους. Ορίζουμε ότι τα δικαστικά συμβούλια είναι αρμόδια για την παύση των δικαστικών υπαλλήλων για βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα, ασθένεια, αναπτηρία ή υπηρεσιακή ανεπάρκεια λόγω της φύσης τους ως δικαστικών και γι' αυτό συγκροτούνται μόνο από δικαστές χωρίς συμμετοχή εισαγγελικών λειτουργών, επιτρόπων ή δικαστικών υπαλλήλων. Θα υποβάλλεται όμως και πρόταση του οικείου εισαγγελέα ή επιτρόπου κατ' αναλογία των ισχυόντων στο χώρο της Ποινικής Δικονομίας.

Με τα υπηρεσιακά συμβούλια ρυθμίζονται θέματα προαγωγών, τοποθετήσεων, μεταθέσεων, αποσπάσεων και μετατάξεων των δικαστικών υπαλλήλων. Αυτά συγκροτούνται κατά πλειοψηφία από δικαστικούς λειτουργούς και δικαστικούς υπαλλήλους που συμμετέχουν. Στην περίπτωση αυτών των συμβουλίων κρίθηκε αναγκαία η συμμετοχή και εισαγγελικών λειτουργών γιατί έχουν πληρέστερη γνώση των προσώπων και των θεμάτων των υπαλλήλων που υπηρετούν στις γραμματείες των εισαγγελιών.

Το Σύνταγμά μας δεν επιβάλλει ορισμένο τρόπο ανάδειξης των μελών των δικαστικών και υπηρεσιακών συμβουλίων για τους δικαστικούς υπαλλήλους. Το ισχύον δίκαιο προβλέπει βέβαια ως γνωστό την κλήρωση. Εδώ προκρίθηκε ένα μεικτό σύστημα, θα έλεγα, κατά το οποίο από τα μέλη των υπηρεσιακών συμβουλίων οι μεν δικαστικοί λειτουργοί ορίζονται με κλήρωση, οι δε δικαστικοί υπάλληλοι εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία από ένα ενιαίο ψηφοδέλτιο. Το ενιαίο ψηφοδέλτιο δεν το έχουμε για άλλο λόγο, αλλά γιατί στο χώρο της δικαιοσύνης καλό θα είναι να αποφεύγονται οι ομαδοποιήσεις. Γ' αυτό προβλέπουμε εδώ το ενιαίο ψηφοδέλτιο μεταξύ των συναδέλφων τους που έχουν τον Α' ή τον Β' βαθμό.

Η επιλογή του τρόπου αυτού στηρίχθηκε στη σκέψη ότι έτσι, πέραν της «δημοκρατικής νομιμοποίησης» των αιρετών μελών,

εξουδετερώνεται και ένα σημαντικό μειονέκτημα του συστήματος της κλήρωσης, δηλαδή η ανάδειξη ως μελών των συμβουλίων αυτών προσώπων που δεν θα διέθεταν επαρκή υπηρεσιακή εμπειρία.

Τέλος, στο κεφάλαιο Δ' ρυθμίζονται, όπως ήδη ακούσαμε από τους εισηγητές και τους ειδικούς αγορητές, θέματα συμβολαιογράφων, αμίσθων υποθηκοφυλάκων καθώς και θέματα του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων, του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. Αναμορφώνουμε τη διαδικασία πλήρωσης των κενών θέσεων συμβολαιογράφων προκειμένου να εξασφαλιστεί ένας, θα έλεγα, απόλυτα διαφανής και αδιάβλητος τρόπος εισαγωγής στον κλάδο. Γ' αυτό και καταργούμε το στάδιο των προφορικών εξετάσεων και εισάγουμε νέο σύστημα βαθμολόγησης των γραπτών, παρόμοιο πράγματι με εκείνο που έχει δοκιμαστεί επί πάρα πολλά χρόνια και αφορά τον τρόπο εισαγωγής των νέων στα Πανεπιστήμια, δηλαδή, παρόμοιο με το σύστημα των γενικών ή πανελλαδικών ή πανελλήνιων, όπως τις λέμε, εξετάσεων. Ο διαγνωσμός θα είναι πανελλήνιος, θα διενεργείται σε δύο εξεταστικά κέντρα, ένα στην Αθήνα και ένα στη Θεσσαλονίκη. Και βέβαια καθορίζουμε το ποσοστό των κενών θέσεων που θα καλύπτονται παγίως πλέον με μετάθεση κατά το 20% και κατά 80% μέσω του διαγνωσμού.

Για την πλήρωση των κενών θέσεων των αμίσθων υποθηκοφυλακέων και εδώ καταργούμε τη διαδικασία που υπήρχε μέχρι τώρα. Ως γνωστόν δεν υπήρχε καν διαδικασία προφορικών και γραπτών εξετάσεων στους αμίσθους υποθηκοφυλάκες. Ήταν ένα είδος επιλογής «δι' επιλογής». Υπέβαλλαν τις αιτήσεις τους, εκρίνοντο από μια επιτροπή στην οποία προήδρευε ο εκάστοτε γενικός γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και η επιτροπή αυτή έκρινε τους ικανοτέρους για να καλύψουν τις θέσεις αυτές.

Θεωρώ όμως ότι αυτή η νομοθεσία, η οποία αν δεν με απατάει η μνημή μου ίσχυε από το 1941, είναι ξεπερασμένη και οι διαδικασίες αυτές είναι ξεπερασμένες. Θα πρέπει και στην περίπτωση της επιλογής των υποθηκοφυλάκων να ισχύει απόλυτα η αντικειμενικότητα και η διαφάνεια και να επιλέγεται ο έχον τα περισσότερα προσόντα. Γ' αυτό, λοιπόν, καθιερώνουμε πλέον και για τους υποθηκοφυλάκες, κατ' αντιστοιχία με τις διαδικασίες που θα προβλέπονται για τους συμβολαιογράφους, τις αντικειμενικές, αδιάβλητες γραπτές εξετάσεις.

Τέλος, δύο λόγια για τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιο και αφορούν το ΤΑΧΔΙΚ. Υπάρχουν διάφορες άμεσες και επιτακτικές ανάγκες των δικαστηρίων της χώρας και γι' αυτό διευρύνουμε με το νομοσχέδιο αυτό τους σκοπούς του ΤΑΧΔΙΚ για να υπάρξει δυνατότητα χρηματοδότησης.

Επί παραδείγματι, με την ισχύουσα μέχρι τώρα νομοθεσία δεν δινόταν η δυνατότητα να χρηματοδοτήσει το ΤΑΧΔΙΚ μια σειρά εξόδων των δικαστηρίων εκτός του λεκανοπεδίου Αττικής αν δεν κάνω λάθος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα διάφορα δικαστήρια της περιφέρειας να μην έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα τους, διότι δεν επιτρέπονται από το ΤΑΧΔΙΚ να γίνει η χρηματοδότηση. Κάνουμε, λοιπόν, διεύρυνση έτσι ώστε να περιλαμβάνουμε στους σκοπούς του ΤΑΧΔΙΚ και ο εφοδιασμός των δικαστικών υπηρεσιών και υποθηκοφυλακέων με τα απαραίτητα έντυπα, με την προμήθεια χάρτου, γραφικής ύλης, αναλώσιμων υλικών και επίσης των απαραίτητων υλικών για την εξυπηρέτηση του μηχανογραφικού και λοιπού εξοπλισμού, καθώς και για την αντιμετώπιση δαπανών μεταστέγασης των δικαστικών υπηρεσιών, των δαπανών καθαριότητας και ακόμη των μέτρων φύλαξης και ασφάλειας των δικαστικών κτηρίων, δηλαδή της εξωτερικής φύλαξης.

Δίνουμε τη δυνατότητα στις διοικήσεις των δικαστηρίων, όταν το δικαστήριο χρειάζεται κάτι τέτοιο, επιπρόσθετα και επικουρικά, γιατί δεν επαρκούν οι νυχτοφύλακες κλπ., να κάνουν χρήση των εταιρειών φύλαξης, των security δηλαδή, για να βελτιώσουν την εξωτερική φύλαξη, ιδιαίτερα κατά τις νυχτερινές ώρες. Κάτι τέτοιο θεωρείται ιδιαίτερα λειτουργικό και αποδοτικό κατά την άποψη και των διοικήσεων των μεγάλων δικαστηρίων.

Δεν ιδιωτικοποιούμε, λοιπόν, ούτε λειτουργίες της δικαιοσύνης, όπως άκουσα εδώ, αλλά ούτε επιδιώκουμε να υποκατα-

στήσουμε το δημόσιο με ιδιώτες κλπ. Πρόκειται για διαδικασίες που έχουν δοκιμαστεί στην πράξη σε άλλους χώρους του δημοσίου –σας είχα φέρει στην Επιτροπή το παράδειγμα των πανεπιστημάων και των Τ.Ε.Ι. της χώρας μας που έλυσαν μ' αυτόν τον τρόπο, με τη φύλαξη, προβλήματα διαρρήξεων, φθορών, ζημιών κλπ., ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της νύχτας βέβαια.

Επίσης, οι νέες τεχνολογίες στα δικαστήρια συνεχώς, όλο και περισσότερο προώθουνται: Σε λίγες μέρες παραλαμβάνουμε το master plan, το συνολικό πρόγραμμα της μηχανοργάνωσης των δικαστηρίων της χώρας μας και είναι πολύτιμα και αυτά τα υλικά. Θα πρέπει να βρούμε τρόπο να ενισχύσουμε τη φύλαξη και ιδιαίτερα επαναλαμβάνων κατά τις ώρες μη λειτουργίας των δικαστηρίων. Αυτός, λοιπόν, είναι ο σκοπός των διατάξεων που φέραμε εδώ και που συζήτηθηκαν και στην Επιτροπή.

Δύο λόγια και μ' αυτά θα κλείσω, κύριε Πρόεδρε, σε ό,τι αφορά την επισήμανση που έκανε ο κ. Κουβέλης –θα έλεγα, βέβαια, ολίγον εκτός θέματος- και αφορά τη λειτουργία του πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Τι εννοείτε εκτός θέματος;

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Λέω «εκτός θέματος» σε σχέση με το νομοσχέδιο. Άλλωστε, εσείς ο ίδιος είπατε, κύριε Κουβέλη, ότι δεν έχουμε κοινοβουλευτικό έλεγχο, αλλά θα κάνατε μία αναφορά. Αυτό ακριβώς εννοώ και εγώ λέγοντας «εκτός θέματος».

Το πολυμελές πρωτοδικείο στην Αθήνα λειτουργεί, κύριε Κουβέλη. Μάλιστα για την εφαρμογή στην πράξη του νέου συστήματος σε ό,τι αφορά τη διαδικασία ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου, φροντίσαμε και πολύ έγκαιρα πριν το τέλος του περασμένου Δεκεμβρίου, να οργανώσουμε και να εξοπλίσουμε με τα νέα συστήματα μαγνητοφώνησης και απομαγνητοφώνησης των πρακτικών που προβλέπει το νέο σύστημα, μεγαλύτερο αριθμό αιθουσών απ' αυτόν που είχε προβλεφθεί αρχικά και εκρίνετο ικανοποιητικός για τη λειτουργία του νέου συστήματος.

Επίσης, σε συνεργασία με τη διοίκηση του πρωτοδικείου έχουν εξασφαλιστεί, υπάρχουν και λειτουργούν όλες οι απαραίτητες συνθέσεις από πλευράς αριθμού δικαστών.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Δεν γίνονται δίκες. Συνεχώς ματαιώνονται.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Θα έρθω και σ' αυτό, κύριε Κουβέλη.

Από πλευράς στελέχωσης με δικαστικούς υπαλλήλους, θα σας θυμίσω ότι από τον περασμένο Νοέμβριο μέχρι και σήμερα, έχουν διοριστεί πεντακόσια εξήντα νέοι δικαστικοί υπάλληλοι και μάλιστα απόφοιτοι πανεπιστημών, δηλαδή, δικαστικοί υπάλληλοι αυξημένων προσόντων. Μάλιστα, συνεχίζεται ο διορισμός και θα φτάσουμε στο επόμενο δίμηνο συνολικά στους επτακόσιους τριάντα επτά.

Έτσι, λοιπόν, είναι εξασφαλισμένες όλες οι προϋποθέσεις όχι τώρα, αλλά πριν τη λήξη του έτους, πριν αρχίσει δηλαδή –όπως είχα υποσχεθεί- να λειτουργεί το νέο σύστημα.

Τούτο οι δίκες δεν διεξάγονται αυτό οφείλεται στην αποχή που έκαναν οι δικηγόροι. Εύχομαι μετά την ολοκλήρωση και των εκλογικών διαδικασιών πράγματι να αντιληφθούν και οι δικηγόροι ότι αυτό το σύστημα λειτουργεί και υπέρ των λειτουργών αυτών της δικαιοσύνης, δηλαδή των δικηγόρων. Όλες οι προϋποθέσεις είναι εξασφαλισμένες και αυτό το σύστημα θυμίζω νομοθετήθηκε από τη Βουλή πέρυσι με ένα και μοναδικό στόχο, την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης με την αξιοποίηση και των νέων τεχνολογιών και βέβαια τη μεγαλύτερη ασφάλεια στην απόδοση της δικαιοσύνης γιατί όλα πλέον θα αποφασίζονται ενώπιον της έδρας, όπως λέμε, και αυτό θα εξασφαλίζει όπως είχε επισημάνει και ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου κ. Ματθίας μεγαλύτερη ασφάλεια στην κρίση των δικαστών. Και βέβαια στην πράξη σημαίνει λιγότερη εργασία, ευτυχώς, και για τους δικαστές και για τους δικαστικούς υπαλλήλους. Σας ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμέ-

νως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» για τα «180 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση», πενήντα επτά μαθητές και τρεις δάσκαλοι από το 41ο Δημοτικό Σχολείο Αθήνας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Ο κ. Μητσοτάκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σχέδιο νόμου που συζητούμε σήμερα είναι ο πρώτος εκτελεστικός του νέου Συντάγματος νόμους, ο οποίος εισάγεται στη Βουλή.

Αδιαφοσθήτητα, κύριε Υπουργέ, η Κυβέρνηση σας έχει καθιστερήσει υπέρμετρα και αδικαιολόγητα στο να φέρει τους εκτελεστικούς του νέου Συντάγματος νόμους. Η αναζήτηση δικαιολογιών στο παρελθόν, ότι και το 1975, πριν από είκοσι εππά χρόνια υπήρξε καθυστέρηση, δεν σας δικαιολογεί, δεν αποτελεί αρκετή δικαιολογία, πολύ περισσότερο όταν ορισμένοι απ' αυτούς τους νόμους είναι καυτοί και επίκαιροι. Και γνωρίζετε ποιοι είναι αυτοί. Και όταν ακόμα συμβαίνει για τους περισσότερους εκτελεστικούς του Συντάγματος νόμους, να είναι έτοιμο το Κοινοβούλιο να συζητήσει, ένα Κοινοβούλιο μάλιστα, το οποίο κατά σύμπτωση αυτό τον καιρό δεν συνεδριάζει διότι δεν έχει νόμους να ψηφίσει.

Εάν ήσαστε σοβαρή Κυβέρνηση θα είχατε φροντίσει, σύμφωνα με τη δική σας υπόσχεση άλλωστε την οποία είχατε δώσει τον περασμένο χρόνο, ότι θα φέρνατε τους μισούς πριν από το τέλος του περασμένου χρόνου να ψηφίσετε, θα είχατε φροντίσει τώρα εν όψει της αλλαγής του Κανονισμού που η Βουλή δεν έχει νόμους να ψηφίσει, να φέρνατε τους εκτελεστικούς του Συντάγματος νόμους. Να τους φέρετε να τους ψηφίσουμε τώρα. Και πάντως δεν μπορείτε να καθυστερείτε ορισμένους καυτούς νόμους, όπως είναι αυτοί οι οποίοι αναφέρονται στο μεγάλο πρόβλημα των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και της διαπλοκής των οικονομικών συμφερόντων. Δεν είμαστε σοβαρή χώρα, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, όταν κουβεντιάζουμε οι πάντες για ένα θέμα, πολλές φορές καθ' υπερβολή και πολλές φορές σπρώχνοντας τα πράγματα στα άκρα αδικαιολόγητα και δεν φέρνουμε το νόμο προς ψήφιση, ο οποίος μπορεί να ρυθμίσει το θέμα θεσμικά τουλάχιστον και να απαλλάξει τον πολιτικό κόσμο απ' αυτήν την αχάριστη φάση την οποία περνά και από την απαξίωση η οποία τον συνοδεύει, λόγω του γεγονότος ότι δεν πάρει θέση.

Η Βουλή έπραξε το χρέος τηρ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άλλαξε το Κανονισμό σύμφωνα με το Σύνταγμα. Είναι προς τιμήν του Προέδρου της, του Προέδρου μας, του κ. Κακλαμάνη, ότι η Βουλή επιτέλεσε το χρέος της. Και ήταν δύσκολη η αλλαγή του Κανονισμού. Χρειαζόταν κόπος, προσπάθεια και όμως έγινε. Ο καινούριος Κανονισμός ψηφίστηκε. Και εν τούτοις, παραμένουν τα θέματα ανοιχτά. Το πρόβλημα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοφωνίας-Τηλεόρασης, το οποίο απεφασίσθη με το καινούριο Σύνταγμα να είναι υπερκομματικό, να είναι εθνικό, μ' αυτήν την έννοια, απολύτως ανεξάρτητο, να μην επηρεάζεται από τα κόμματα, εγώ προσωπικά πιστεύω ότι χρειάζεται νόμο για να λειτουργήσει.

Ο Πρόεδρος της Βουλής πιστεύει ότι δεν χρειάζεται νόμο. Εάν δεν χρειάζεται νόμο, πρόσθετος λόγος, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, είναι να προχωρήσουμε γρήγορα στο διορισμό του Συμβουλίου αυτού. Και το Συμβούλιο αυτό πρέπει –δεν θα πάψω να το λέω μονότονα- να δώσει τις άδειες ραδιοφωνίας και τηλεόρασης και όχι το δοτό και υποκείμενο σε πιέσεις και επηρεασμούς σημειρινό Συμβούλιο Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης. Είναι ένα θέμα αρχής απόλυτο το οποίο οδηγεί σε απαξίωση του πολιτικού κόσμου, όταν δεν δεν το αντιμετωπίζουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι μιλούμε περί διαπλοκής, αναθεματίζουμε, προσπαθούμε να εμφανιστούμε καλύτεροι από τον αντίπαλο και εκεί που πρέπει να θέσουμε το δάκτυλο «επί τον τύπον των ήλων» δεν τολμούμε. Ας προχωρήσει επιτέλους ο διορισμός αυτού του συμβουλίου είτε με νόμο είτε χωρίς νόμο –εάν δεν χρειάζεται- και ας αφήσει από κει και πέρα ο πολιτικός κόσμος την αρμοδιότητα σ' αυτό το Συμβούλιο, το οποίο με τον καινούριο νόμο είναι αποκλειστικά αρμόδιο και για

τις άδειες και για τη λειτουργία των ηλεκτρονικών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης για να σταματήσει αυτή η αχάριστη συζήτηση, η οποία δεν οδηγεί πουθενά, παρά μόνο σε περαιτέρω απαξίωση του πολιτικού κόσμου.

Το άλλο θέμα που θα ήθελα να θέσω, κύριοι συνάδελφοι, είναι: Εγώ προσωπικά θα ήμουν της γνώμης ότι αυτοί οι εκτελεστικοί του Συντάγματος νόμοι είπερε πόλιν να ψηφίζονται από την Ολομέλεια της Βουλής. Ο νόμος που συζητούμε σήμερα ψηφίστηκε από την Επιτροπή. Αλληδεός είναι ότι το γράμμα του άρθρου 72 δεν συνηγορεί υπέρ της απόψεως την οποία προγομμένων ανέπτυξα. Πλην όμως πιστεύω ότι θα μπορούσε με απόφαση της Ολομέλειας όλοι αυτοί οι νόμοι και όχι ορισμένοι εξ αυτών να έλθουν στην Ολομέλεια της Βουλής. Θα ήταν σωστότερο διότι πρόκειται περί αυξημένης σημασίας και ενδιαφέροντος νόμου.

Αυτές ήταν οι πρώτες προεισαγωγικές παρατηρήσεις που ήθελα να κάνω.

Θα αναφερθώ και σε ένα θέμα στο οποίο με εμπλέκει η ομιλία του κυρίου Υπουργού, στο θέμα της γηεσίας της δικαιοσύνης το οποίο ήταν θέμα που συζήτηθηκε στο Σύνταγμα.

Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα άλλη μια φορά να σας θυμίσω ότι πράγματι εγώ υπεστήριξα την άποψη ότι οι πρόεδροι των ανωτάτων δικαστηρίων και οι εισαγγελείς ή οι επίτροποι, θα πρέπει να εκλέγονται με ορισμένη θητεία από το Υπουργικό Συμβούλιο. Διότι ναι μεν η εκλογή αυτή έχει αδυναμίες, αλλά όλες οι άλλες προτάσεις που έγιναν, είχαν μεγαλύτερες αδυναμίες. Και αυτή η άποψη επικράτησε και πέρασε στο Σύνταγμα.

Ταυτόχρονα όμως, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ και κύριοι Υπουργοί, μην ξεχνάτε ότι η Νέα Δημοκρατία επέμεινε μέχρι τέλους απόλυτα μαζί με όλη την Αντιπολίτευση, από κεί και πέρα οι Αντιπρόεδροι για τους οποίους δεν προβλέπεται θητεία να εκλέγονται από τις οικείες ολομέλειες, κάτιο το οποίο αποτέλεσε ομόφωνα αίτημά όλων των ανωτάτων δικαστηρίων και ο πρόεδρος να εκλέγεται από τους αντιπρόεδρους, οι οποίοι κατ' αυτόν τον τρόπο θα είχαν επιλεγεί. Μικρόψυχο το ΠΑΣΟΚ την τελευταία στιγμή, ενώ για μια στιγμή ταλαντεύτηκε -ο Υπουργός ο κ. Βενιζέλος, ο οποίος εκπροσωπούσε το ΠΑΣΟΚ τότε, ήταν έτοιμος να δεχθεί την άποψη αυτή- αλλά κομματικές σκοπιμότητες οι οποίες δυστυχώς επικρατούν πάντοτε στο κόμμα σας, την τελευταία στιγμή επεκράτησαν, ώστε να απορριφθεί αυτή η πρόταση και να έχουμε σήμερα ένα μεγάλο πρόβλημα το οποίο δημιουργούν αναξιοκρατικές και αντίθετες προς την ιεραρχία επιλογές αντιπρόεδρων, τις οποίες κάνατε και να απελεύται ακόμη χειρότερο στο μέλλον.

Από κεί και πέρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εγώ δεν έχω καμία δυσκολία να σας πω ότι συμφωνώ απόλυτα πως στην Ελλάδα έχουμε ένα καθεστώς απόλυτης κατοχύρωσης της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης.

Αυτό το καθεστώς ασφαλώς είναι σημαντικότερο και μεγαλύτερο από αλλού. Έχουμε μεγαλύτερη και καλύτερη κατοχύρωση απ' ό,τι υπάρχει σε πάρα πολλές άλλες δυτικές χώρες.

Επίσης, εγώ δεν δυστοκεύομαι να ωραίως από το Βήματος αυτού στη μακρά πολιτική μου σταδιοδρόμιο διαπιστώσα ότι το πρόβλημα της δικαιοσύνης δεν είναι παρά σε σπανιότατες περιπτώσεις η κυβερνητική παρέμβαση. Οι κυβερνήσεις στην Ελλάδα δεν παρεμβαίνουν στη δικαιοσύνη. Άλλοι παράγοντες ενδεχομένως παρεμβαίνουν. Πάντως τον τελευταίο καιρό έχουμε ένα μεγάλο πρόβλημα παρεμβάσεως εις το έργον της δικαιοσύνης των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και τηλεόρασης. Διότι ο Έλληνας δικαστής επιτηρεάζεται συχνότατα από αυτό που εγώ ονομάζω «ιαχή του πεζοδρομίου», δηλαδή από την κοινή γνώμη και οδηγείται σε ακρότατες υπερβολές, που ενδεχομένως φθάνουν στα όρια της αδικίας, υπό την επίδραση της ατμόσφαιρας η οποία δημιουργείται, κάτιο που ενδεχομένως είναι ανθρώπινο, αλλά που εν πάσῃ περιπτώσει αποτελεί ένα πρόβλημα για τη λειτουργία της δικαιοσύνης.

Θα ήθελα ακόμη να μου επιτρέψετε να αναφερθώ και σε ένα θέμα το οποίο συνδέεται με τη λειτουργία της δικαιοσύνης.

Κύριε Υπουργέ, κατά τις εκλογές που έγιναν πρόσφατα για τον προϊστάμενο του πρωτοδικείου Αθηνών συνέβη κάτιο το άποπον: Δύο μέρες πριν από την εκλογή ο εισαγγελέυς του Αρείου

Πάγου έδωσε μία γνωμοδότηση, η οποία ουσιαστικώς απέκλειε δύο από τους υποψήφιους. Εγώ προσωπικά τιμώ κατεξοήν τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Κατσιρέα, τον οποίο θεωρώ εξαίρετο δικαστικό λειτουργό. Δεν ξέρω κατά πόσο έχει ή δεν έχει δίκιο. Δεν θέλω να μιω σε αυτό το θέμα σε σχέση με τη γνωμοδότηση την οποία εξέδωσε. Θα συμφωνήσετε πάντως ότι είναι απαράδεκτο το timing, για να μεταχειριστώ αγγλοσαδενικό όρο, η στιγμή κατά την οποία εκδίδεται αυτή η γνωμοδότηση, η οποία ουσιαστικώς θέτει εκτός της εκλογής δύο από τους σημαντικούς υποψήφιους και κινδυνεύει να θεωρηθεί ανάμειξη εις την εκλογή.

Πολύ περισσότερο ανώμαλη ήταν στη συνέχεια η έκδοση αντιθέτου γνωμοδότησης από τον Προϊστάμενο της Επιθεωρήσεως, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου κ. Λυμπερόπουλο. Έτσι, είχαμε δύο αντιθέτες γνωμοδοτήσεις, αμφισβήτηση ως προς το νόμο και εκλογή, η οποία, ως εκ τούτου του λόγου, έχει ένα πρόβλημα.

Είναι προς τιμήν των δικαστικών λειτουργών ότι δεν θα επιδιώξουν, όπως πληροφορούμαται, τη λύση του προβλήματος τούτου διά της δικαστικής οδού. Αυτό θα ήταν το χειρότερο που μπορούσε να γίνει αυτήν την ώρα. Χαίρομαι, διότι αυτό δεν γίνεται. Συμβαίνει, όμως, να υπάρχει πρόβλημα και η Κυβέρνηση, κύριε Υπουργέ, πρέπει επειγόντως νομοθετικά να το αντιμετωπίσει.

Εγώ προσωπικά θα είχα τη γνώμη ότι, από την ώρα που εξεδόθη η γνωμοδότηση του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, έπρεπε να σταματήσει η εκλογή. Να μη γίνει εκλογή, ώστε να ξεκαθαριστεί το τοπίο.

Ο προκάτοχός σας Υπουργός κ. Μ. Σταθόπουλος, αν δεν κάνω λάθος, σε ένα από τα νομοσχέδια τα οποία είχε υποβάλει και τα οποία δεν πρόλαβε να ψηφίσει περιελάμβανε μια διάταξη, η οποία όριζε ότι ο προϊστάμενος του πρωτοδικείου εκλέγεται μεν από τη καθολική ψηφοφορία των μελών του πρωτοδικείου, αλλά εκλέγεται εφέτης και προϊστάμενος Εφετείου εκλέγεται αεροπαγίτης. Αυτή ήταν μια άποψη, την οποία εγώ εξαρχής είχα υποστηρίξει και την οποία θεωρώ σωστή. Ίσως αποτελεί και τη λύση του προβλήματος που δημιουργήθηκε, διότι δεν θίγει την αυτονομία των δικαστών, οι οποίοι θα εκλέγουν οι διοικούντων προϊστάμενο τους. Ήταν μια τολμηρή τομή, η οποία έγινε εκείνη την εποχή και η οποία συνάντησε και πάρα πολλές αντιρρήσεις. Εγώ, όμως, πιστεύω ότι είναι πλέον καθιερωμένη, επεβλήθη από το πράγματα και λειτουργήσεις ικανοποιητικά, αρκεί να ξεκαθαρίσει ποιος εκλέγεται. Εγώ πιστεύω ότι η λύση αυτή, δηλαδή για το πρωτοδικείο να εκλέγεται εφέτης και για το εφετείο να εκλέγεται αεροπαγίτης, είναι η καλύτερη.

Από εκεί και πέρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, -εγώ κλείνω, διότι δεν θέλω να πάρω πολύ χρόνο- για το νομοσχέδιο δεν έχω να κάνω πάρα πολλές παρατηρήσεις.

Στις γενικές γραμμές το νομοσχέδιο είναι σωστό. Θα ήθελα μόνο να πω μερικά λόγια κι εγώ με τη σειρά μου κλείνοντας -όπως και εσείς, κύριε Υπουργέ- για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί σήμερα το πολυμελές πρωτοδικείο Αθηνών, για την καινούρια πρωτοβουλία την οποία πήρε ο προκάτοχός σας για επισπεύση των δικών.

Εγώ πιστεύω ότι η πρωτοβουλία αυτή κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, κύριοι συνάδελφοι. Δεν είχα καμία δυσκολία να το πω και στην προηγούμενη Βουλή, διαφωνώντας και με μερικούς συναδέλφους του κόμματος στο οποίο ανήκω. Πρέπει όμως να λαμβάνουμε υπόψη μας κάθε φορά τα πραγματικά δεδομένα. Και πρέπει να επιχειρούμε πάντοτε, κύριε Υπουργέ, να προχωρούμε συμβιβαστικά, ιδιαίτερα αυτήν την εποχή.

Διότι αυτό που γίνεται στην ουσία είναι ότι όλοι μας συμφωνούμε ότι το μεγάλο πρόβλημα, η μεγάλη κατάρα της ελληνικής δικαιοσύνης είναι η καθυστέρηση των δικών. Εγώ ανήκω σε εκείνους οι οποίοι το λένε αυτό μετά πάθους επί πολλά χρόνια, δεκαετίες ολόκληρες. Επιχειρούντες όμως να πετύχουμε επίσπευση, πολλές φορές καταλήγουμε στο αντίθετο. Όταν το πείσμα οδηγεί καμία φορά ορισμένες κυβερνήσεις -και δυστυχώς το πείσμα χαρακτηρίζει κατ' εξοχήν τη δική σας Κυβέρνηση, κύριε Υπουργέ, και όχι μόνο σε έναν τομέα, αλλά εις πλείονες τομείς- οδηγεί σε περιπτέρες αντιπαραθέσεις.

Εγώ πιστεύω ότι τώρα, μετά την εκλογή νέου Προεδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, για την οποία είμαι ιδιαίτερα ευτυχής, θα έχετε ίσως συνομιλητή με τον οποίο μπορείτε να βρείτε λύση. Είναι προς τη σωστή κατεύθυνση χωρίς καμιά αμφιβολία, καλό όμως είναι να συμφωνήσουν όλοι οι παράγοντες, για να τελειώσουν αυτό το άγος, κύριοι συνάδελφοι. Διότι αυτό που γίνεται στην Ελλάδα σήμερα, να μη λύνοντα εγκαίρως οι δικαιοτικές υποθέσεις, να χρειάζεται χρόνια, ενδεχομένως μία δεκαετία, για να βγει μια απόφαση, αποτελεί στην ουσία άρνηση δικαιοσύνης και αυτό είναι το χειρότερο το οποίο μπορεί να συμβεί.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Προκόπης Παυλόπουλος, έχει το λόγο για δεκαπέντε λεπτά.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Πρώτα-πρώτα, κύριε Πρόεδρε, σε ό,τι αφορά την πρακτική η οποία αφορά τη συζήτηση των σχεδίων νόμων στην Ολομέλεια με τη νέα διαδικασία, θα ήθελα να παρακαλέσω τους Υπουργούς, από τη στιγμή που είναι περιορισμένος ο αριθμός των Βουλευτών οι οποίοι παίρνουν το λόγο, να ολοκληρώνεται ο κύκλος των Βουλευτών. Και μόνο κατόπιν να παίρνουν οι Υπουργοί το λόγο, καθώς και οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι στη συνέχεια.

Λυπούμαι που παίρνω αυτήν τη στιγμή το λόγο αφαιρώντας τη δυνατότητα από τους συναδέλφους να το κάνουν. Άλλα όταν ο Υπουργός πάρει το λόγο και όταν δημιουργεί τεχνητές οξύτητες, πρέπει να υπάρχει και η απάντηση. Και δεν θα το έκανα, πραγματικά θα μιλούσα για εντελώς διαφορετικά πράγματα, αν ο κ. Πετσάνικος, εκεί ακριβώς όπου δεν υπήρχε κανένα απολύτως ζήτημα και εκεί που συζητούσαμε ένα νομοσχέδιο με όλη την καλή θέληση, επειδή αφορά τη δικαιοσύνη, δεν ακολουθούσε τα γνωστά μονοπάτια των φοβικών συνδρόμων της Κυβέρνησης. Μιας Κυβέρνησης η οποία ακολουθεί τακτική Αντιπολίτευσης.

Ξέραμε, κύριε Υπουργέ, ότι όσο καιρό ήσασταν Αντιπολίτευση δεν θέλατε ποτέ να πείτε έστω και ένα «ναι» σε ό,τι έκανε η Νέα Δημοκρατία ως Κυβέρνηση. Το σύνδρομο όμως αυτό σας ακολουθεί και όσο είσαστε Κυβέρνηση. Αν σας λέει «ναι» η Αντιπολίτευση, δεν ξέρετε γιατί το λέει. Φροντίζετε, λοιπόν, εσείς να δημιουργήσετε οξύτητες και να γυρίσετε στο παρελθόν.

Και όλα αυτά ξεκίνησαν από μία φράση την οποία σας είπε ο κ. Μαντούβαλος. Σας είπε ότι καθυστέρησατε. Και θα σας πω γιατί το είπε και έχει δίκιο. Δεν φταίει ο κ. Μαντούβαλος, ο Πρωθυπουργός φταίει. Γιατί άλλα είχε διαβεβαιώσει τη Βουλή. Και θα σας διαβάσω το ημερολόγιο του κυρίου Πρωθυπουργού για τα θέματα αυτά, για να δείτε γιατί είχε δίκιο ο κ. Μαντούβαλος και εσείς άδικο.

Εγώ, όμως, τώρα θα ξεκινήσω από εκεί που αρχίσατε εσείς. Γυρίσατε και μας είπατε «ελάτε να σας πω πόσο καθυστέρησε η Νέα Δημοκρατία ως Κυβέρνηση, όταν ψηφίστηκε το Σύνταγμα του 1975». Τι πάτε να συγκρίνετε, κύριε Υπουργέ, πρώτα-πρώτα; Συγκρίνετε το Σύνταγμα του 1975 και το νομοθετικό έργο που επετελέσθη στη συνέχεια με αυτό που κάνετε τώρα, με τα σάσα συμβαίνουν δηλαδή αυτή τη στιγμή; Το ίδιο είναι;

To 1975 η Νέα Δημοκρατία, ως Κυβέρνηση, αποκατέσθησε τη δημοκρατία, δημιούργησε ένα ολόκληρο Σύνταγμα, ξεκίνησε εκ του μηδενός και ψήφισε δεκάδες νόμων, για να μπορέσει να λειτουργήσει η Πολιτεία, η οποία ήταν αδύνατον να λειτουργήσει. Τι συγκρίνετε δηλαδή; Μία αναθεώρηση, που είχατε τρία - τέσσερα χρόνια για να ολοκληρώσετε τα νομοσχέδια σας; Αυτό συγκρίνετε;

Πέραν τούτου, η Νέα Δημοκρατία ως Κυβέρνηση, αμέσως μετά το Σύνταγμα του 1975, ψήφισε στην πρώτη κιόλας χρονιά, όλους τους βασικούς θεσμούς νόμους, για να λειτουργήσουν, από τον Οργανισμό των Δικαστηρίων, ως το Ανώτατο Εδικό Δικαστήριο. Κι αυτό ήταν ένα επίτευγμα της Βουλής, η οποία μάλιστα δεν είχε τους περιορισμούς που υπάρχουν σήμερα και επομένως μπορούσαν να μιλάνε ελεύθερα οι Βουλευτές και οι συνεδριάσεις ήταν ατέρμονες. Το ξεχάσατε αυτό;

Κάτω, λοιπόν, από αυτές τις προϋποθέσεις, σας ξαναλέω για πολλοστή φορά: Μην συγκρίνετε, ούτε το θεσμικό έργο του

1975 από πλευράς Συντάγματος ούτε τους νόμους που ψηφίστηκαν μετά, με αυτό που κάνετε εσείς αυτήν τη στιγμή.

Δεύτερον, σας είπε κάτι ο κ. Μαντούβαλος. Κι εδώ επιπρέψετε μου να διαβάσω τι είπε ο Πρωθυπουργός, για να καταλάβετε γιατί καθυστέρησατε. Πρώτα-πρώτα είναι το πρώτο νομοσχέδιο που φέρνετε για τη δικαιοσύνη. Και τι νομοσχέδιο; Το απλούστερο και με τις πιο, θα έλεγε κανείς, ανώδυνες διατάξεις που υπάρχουν. Γιατί άλλα τα άλλα πρόκειται να έλθουν.

Σύμφωνα με την αναθεώρηση του Συντάγματος, κύριε Υπουργέ, είναι δώδεκα νομοσχέδια που πρέπει να έλθουν σε εκτέλεση του Συντάγματος, αρχής γενομένης από εκείνο που αφορά το άρθρο 86 μέχρι να φθάσουμε στο άρθρο 100A.

Όταν στις 2 Οκτωβρίου του 2001 κατέθεσα ερώτηση στον Πρωθυπουργό με το συνάδελφό μου κ. Σιούφα -επειδή κόντευε να περάσει ένα οκτάμηνο από την αναθεώρηση του Συντάγματος και κανένας εκτελεστικός νόμος δεν ερχόταν του ζήτησα μαζί με τον κ. Σιούφα την πληροφόρηση «πότε επιτέλους θα φέρετε τους εκτελεστικούς νόμους». Οκτώ μέρες μετά, ο κύριος Πρωθυπουργός μου απήντησε. Για να απαντήσει ο Πρωθυπουργός οκτώ μέρες μετά, κύριε Υπουργέ, από τις 2 έως τις 10 Οκτωβρίου, θα πει ότι ήταν έτοιμος.

Ακούστε ποια ήταν η απάντηση -και υπάρχει αντίγραφο στη διάθεσή σας, για να δείτε γιατί ο κ. Μαντούβαλος έχει δίκιο του κυρίου Πρωθυπουργού στις 10 Οκτωβρίου για καθένα από τους εκτελεστικούς νόμους του Συντάγματος που αφορούν τη δικαιοσύνη.

«Άρθρο 86: ποινική ευθύνη των μελών της Κυβέρνησης ή των Υφυπουργών. Θα έχει κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο έως το Δεκέμβριο του 2001».

«Άρθρο 88: δυνατότητα ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης, έως τον Οκτώβριο του 2001».

«Άρθρο 88 παρ. 2: επίλυση διαφορών για τις αποδοχές και τις συντάξεις των δικαιοστικών λειτουργών, έως το Δεκέμβριο του 2001».

«Προαγωγή τακτικών διοικητικών δικαστών στο βαθμό του Συμβούλου της Επικρατείας, Οκτώβριος του 2001».

«Αντικατάσταση δικαστών από άλλα πρόσωπα σε συμβούλια ή επιτροπές, Νοέμβριος του 2001».

«Διενέργεια διαιτησιών, Νοέμβριος του 2001».

«Συγκρότηση και λειτουργία των ανώτατων δικαιοστικών συμβουλίων, Νοέμβριος του 2001».

«Ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων, Δεκέμβριος του 2001».

«Ρύθμιση αρμοδιότητας επίλυσης ακυρωτικών και ουσιαστικών διαφορών, Δεκέμβριος του 2001».

«Συμμόρφωση της διοίκησης σε αποφάσεις των δικαιοστηρίων, Δεκέμβριος του 2001».

«Διαδικασία επίλυσης ζητήματος αντισυνταγματικότητας τυπικού νόμου, Οκτώβριος του 2001».

«Συγκρότηση και λειτουργία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Δεκέμβριος του 2001».

Όλα θα είχαν τελειώσει το Δεκέμβριο του 2001. Και είστε υπερήφανος γιατί είναι το πρώτο νομοσχέδιο από τα δώδεκα που έρχεται -πότε;- το Μάρτη! Και για τα υπόλοιπα, δεν δεσμεύεστε πότε. Ποιος φταίει που αργήσατε, όπως είπε ο κ. Μαντούβαλος; Ο Πρωθυπουργός σας, που στις 10 Οκτωβρίου έλεγε ότι σε δύο μήνες θα έχει τελειώσει δώδεκα νομοσχέδια ή ο κ. Μαντούβαλος; Ένας Πρωθυπουργός που δεν ξέρει, όταν μιλάει τον Οκτώβρη, τι θα γίνει μέχρι το Δεκέμβριο, δεν μπορεί να μιλάει σοβαρά για τον τρόπο με τον οποίο συντονίζει την Κυβέρνησή του σε ένα τόσο κρίσιμο θέμα, όπως είναι τα θέματα δικαιοσύνης. Θα μας δώσετε καμία εξήγηση; Ποιος παρέσυρε τον κ. Σημίτη; Γιατί δεν φαντάζομαι ότι θα ήθελε να πει ψέματα στη Βουλή των Ελλήνων. Κάποιος τον παρέσυρε και του είπε ότι άλλα αυτά είναι έτοιμα. Γιατί δεν μπορεί ο Πρωθυπουργός στις 10 Οκτωβρίου να λέσε ότι σε δυόμισι μήνες το πολύ θα είναι άλλα έτοιμα και θα είναι στη Βουλή και να μην είναι τίποτα απ' όλα αυτά έτοιμα. Ποιος τον παρέσυρε; Ποιος του έλεγε αυτές τις ανακρίβειες; Εκτός αν τα είχατε έτοιμα, αλλά τα ξαναβλέπετε πάλι, γιατί δεν σας αρέσουν. Δώστε μας μία εξήγηση. Αντί να γυρνάτε στο 1975 και να λέτε για την καθυστέ

ρηση της Νέας Δημοκρατίας, που αποκατέστησε τη δημοκρατία και έβαλε το ελληνικό κράτος να δουλεύει με ρυθμούς δημοκρατίας, και να κάνετε συγκρίσεις την εποχή εκείνη, δώστε μας μία εξήγηση γιατί αυτή η θεσμική καθυστέρηση, γιατί αυτές οι ανακριβείες εκ μέρους του κυρίου Πρωθυπουργού.

Εκτός αν -όπως και άλλοτε έχω πει- ισχύει για την Κυβέρνηση σας ότι δεν είναι Κυβέρνηση, αλλά χαλαρή Συνομοσπονδία Υπουργών. Ή της ταιριάζει το σατιρικό δύστιχο του Σουρή προς αδεξίαν χριστιανή πιανίστρια: Τόσο χριστιανικά πάνε τα δάχτυλά της που δεν γνωρίζει η αριστερά τι πράττει η δεξιά της». Πείτε μας τελοστάντων τι από αυτά ισχύει.

Σας τα λέω αυτά γιατί εμείς ήρθαμε εδώ με την καλή πρόθεση -ακόμα και για αυτό το νομοσχέδιο που είναι ήσσονος σημασίας, μπροστά σε αυτά που έχετε να φέρετε και που σας ανέγνωσα προηγουμένως- και είπαμε «ναι». Συμβάλλεις όσο μπορούσαμε για να έχουμε μια συναινετική και ορθή λύση. Και εσείς έρχεστε εδώ, πάλι σας είπα, με το φοβικό σύνδρομο όχι μόνο της Αντιπολίτευσης, αλλά της εν δυνάμει Αντιπολίτευσης για το μέλλον.

Θέμα δεύτερο. Αναφέρατε προηγουμένως πάλι και είπατε: «Να σας πω εγώ σε όλες τις χώρες της Ευρώπης πως ορίζονται οι γηγεσίες της δικαιοσύνης». Και είπατε ότι διορίζονται. Μήπως όμως, κύριε Υπουργέ, ειδατε πραγματικά τι συμβαίνει με τους αντιπρόσδρους, όχι με τους προέδρους; Γιατί η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας αφορούσε κυρίως το θέμα των αντιπρόσδρων, την εποχή που μιλάγαμε στην αναθεώρηση του Συντάγματος για εκλογή των αντιπρόσδρων από τις οικείες ολομέλειες και εκλογή των προέδρων από τους αντιπρόσδρους, με απόφαση φυσικά του Υπουργικού Συμβουλίου. Είδατε τι συμβαίνει με τους αντιπρόσδρους στα άλλα δικαστήρια στο εξωτερικό;

Και κάτι άλλο επίσης. Μας είπατε ότι διορίζονται οι γηγεσίες. Πού ξαναείδατε όμως στο εξωτερικό τέτοιες βουτιές στην ιεραρχία, αυτές που κάνετε εδώ; Να δημιουργείτε προέδρους στα ανώτατα δικαστήρια, οι οποίοι είναι για ολόκληρη δεκαετία και περισσότερο. Και μπορείτε να μου πείτε, ξανά θα το κάνετε...

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: ....

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Ιωαννίδη, όταν ήσασταν Πρόεδρος της Επιτροπής αναθεώρησης του Συντάγματος φωνάζατε αν σας διέκοπτε κανείς. Είσαστε μονίμως ο άνθρωπος που διακόπτει εδώ. Σας παρακαλώ πολύ. Θα μιλήστε όταν έρθει η σειρά σας.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Αυθαίρετείτε και πάλι, αλλά είναι σύνθετος αυτό.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Και αν αναφέρετε ένα παράδειγμα της Νέας Δημοκρατίας και στηριχθείτε σε αυτό, κύριε Υπουργέ, έχω να σας πω ότι αυτό δεν έπρεπε να γίνει. Γιατί πρέπει να ακολουθήσουμε αυτό και όλες οι άλλες προαγωγές που κάνατε να είναι προαγωγές που γίνονται με βουτιές; Και όχι μόνο σε θέματα Προέδρων αλλά και σε θέματα Αντιπρόσδρων.

Επιτρέπεται πραγματικά να παρακάμψετε στο Συμβούλιο Επικρατείας δέκα και δώδεκα άξιους ανώτατους δικαστικούς λειτουργούς για να φτάσετε στον ενδέκατο και να μην σκέφτεστε ...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Στο δέκατο έκτο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν θα έπρεπε να συλλογίστε ότι ο ενδέκατος ή ο δέκατος έκτος είναι δικαστής που υπηρετεί σε γραφεία Υπουργών ή και στο γραφείο του Πρωθυπουργού; Δεν σας λέει τίποτα αυτό;

Ο εκλεκτός σας δηλαδή από πλευράς Υπουργικού Συμβουλίου, αφού παρακάμπτονται από έντεκα ως δεκαέξι δικαστές, να είναι και άνθρωπος ο οποίος υπηρετεί σε γραφεία Υπουργών, δείχνοντας έτσι ποιο είναι το κριτήριο της επιλογής σας; Αυτό δεν σας ενοχλεί; Ποιο μήνυμα δίνετε στους νέους δικαστές που μπαίνουν μέσα;

Και αν έγιναν λάθη στο παρελθόν, επιχειρήσαμε στη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος να τα λύσουμε. Αυτή είναι η ουσία της πολιτικής. Και αν έχουν γίνει λάθη να προσπαθήσουμε αυτά τα πράγματα να τα βελτιώσουμε. Εσείς δεν τα βελτιώνετε, δεν δέχεστε ακόμα και αυτήν την αυτοκριτική όλου του πολιτικού κόσμου. Μόνοι εσείς επιλέγετε την πλήρη διακριτική

ευχέρεια επιλογής γηγεσίας δικαιοσύνης, όχι μόνο σε επίπεδο προέδρων αλλά και σε επίπεδο αντιπροέδρων. Και μόλις ακριβώς διαβαίνουμε το Ρουβίκωνα της Αναθεώρησης, κάνετε τις επιλογές που κάνατε στη δικαιοσύνη και θα τις ξανακάνετε πάλι μεθαύριο τον Ιούνιο. Εδώ είμαστε και θα τα δείτε πάλι τα ίδια.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Προειδοποιούμε για να μη γίνει.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Θα τις ξανακάνετε για να έχετε λυμένα τα χέρια σας. Ακόμα και αν συνέβη κάτι στο παρελθόν, το παίρνετε ως αφορμή για να μπορέσετε στο μέλλον να το επεκτείνετε ακόμη περισσότερο. Είναι λογική αυτή; Και περιμένετε μ' αυτόν τον τρόπο η Δικαιοσύνη να θεωρήσει εαυτήν αδέσμευτη από τις παρεμβάσεις της κυβερνητικής εξουσίας; Είναι η πρώτη παρέμβαση την οποία καταλαβαίνει στο πετσό της η Δικαιοσύνη. Η πρώτη παρέμβαση η οποία καταλύει την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστών. Είναι οι αυθαίρετες παρεμβάσεις στην ιεραρχία. Γιατί αν πραγματικά υπήρχε μια παρέμβαση για συγκεκριμένους λόγους, να το καταλάβω. Άλλα παρεμβάσεις που οδηγούν κατά σύστημα π.χ. στον δέκατο πέμπτο και στον δέκατο έκτο δικαστή -έχοντας και τη δικαιολογία ότι όλοι καλοί είναι, αλλά αυτοί είναι καλύτεροι- δεν είναι σοβαρά πράγματα. Αυτό αποδεικνύει την επέμβαση στο έργο της δικαιοσύνης. Και εκείνο είναι αυτό το οποίο πλήττει τη δικαιοσύνη.

Αν σ' αυτά δε προσθέσουμε και τις ύβρεις και τις επιθέσεις τις οποίες υφίσταται η δικαιοσύνη, κάθε φορά που θέλει να κάνει τη δουλειά της, από εκεί και πέρα αντιλαμβάνεται κανένας ότι στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο που έχουμε εδώ δεν αρκεί μόνο να το ψηφίσεις, αλλά και να το εφαρμόσεις. Γιατί το ζήτημα σ' αυτόν τον τόπο -και το έχουμε πει πολλές φορές σ' αυτήν την Αίθουσα- δεν είναι το αν έχουμε νόμους. Νόμους έχουμε πολλούς. Η πολυνομία, θα έλεγε κανείς, πως είναι το σπορ της πολιτικής ζωής στην Ελλάδα. Δεν είναι τυχαίο ότι από το 1975 ως σήμερα πλησιάζουμε τους τρεις χιλιάδες νόμους.

Καμία άλλη χώρα δεν έχει αυτήν την πολυνομία. Πληθώρα νομοσχέδιων...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Διαμαρτυρόμαστε όμως ότι δεν έχει έργο κοινοβουλευτικό η Βουλή.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε, και διαμαρτυρόμαστε. Γιατί; Και ευχαριστώ που μου δίνετε την ευκαιρία να το εξηγήσω. Διότι διευκρίνισα μέσα στη Βουλή ότι είναι κατάντημα της Βουλής των Ελλήνων να μην έχει νομοθετικό έργο πότε; Όχι όταν θα πήγαινε με ταχύτητα κανονική η πολιτική ζωή, αλλά όταν έχεις αναθεωρημένο Σύνταγμα κι έχεις τον Πρωθυπουργό που σου λέει ότι δώδεκα νομοσχέδια θα είναι έτοιμα μέχρι το Δεκέμβρη. Και έρχεται ο Μάρτης και δεν έχει νομοσχέδια αυτή η Κυβέρνηση; Από εκεί και πέρα ναι, αυτή η ολιγωρία δηλώνει κάτι: ανυπαρξία Κυβέρνησης. Αυτό σημαίνει. Εγώ δεν είπα ότι πρέπει να ψηφίζει κάθε μέρα από ένα νόμο η Βουλή. Άλλα όταν έχεις ένα Σύνταγμα που πρέπει να το εφαρμόσεις, τους εκτελεστικούς νόμους πρέπει να τους φέρεις. Και μιας και μου το είπατε, κύριε Πρόεδρε, αφού πρέπει να ψηφίσουμε τριάντα εννιά εκτελεστικούς νόμους του Συντάγματος, τι κάνει η Κυβέρνηση και δεν τους φέρνει να τελειώνουμε; Και από εκεί και πέρα, δόξη και τιμή, ας έχουμε μόνο κοινοβουλευτικό έργο για μεγάλο χρονικό διάστημα. Άλλα να έχουμε ψηφίσει προηγουμένως τους εκτελεστικούς νόμους του Συντάγματος. Γιατί αυτή η ολιγωρία; Αφού δεν έχει άλλο έργο η Κυβέρνηση ανεξαρτητικό, γιατί δεν πρωθεί τους εκτελεστικούς νόμους του Συντάγματος, μιας και μου το αναφέρατε; Τι δείχνει αυτό; Ή ότι δεν θέλει να εφαρμόσει το Σύνταγμα ή ότι δεν μπορεί. Και το ένα και το άλλο επιβεβαιώνει αυτό που έχουμε πει: Αυτή η Κυβέρνηση έχει διαλύσει τον κρατικό μηχανισμό. Δεν είναι ικανή να αντιμετωπίσει τα μεγάλα προβλήματα του Τόπου.

Ξαναλέω, λοιπόν, ότι το μεγάλο ζήτημα μ' αυτόν το νόμο είναι ότι πρέπει ο νόμος αυτός να εφαρμοστεί, όπως και πολλοί άλλοι νόμοι για τη δικαιοσύνη. Γιατί τι να το κάνουμε να ψηφίζουμε νόμους που δεν εφαρμόζουμε ή να τους περιγράφουμε; Και αυτό έχει συμβεί πολλές φορές με τη δικαιοσύνη. Παρακάμπτεται η Δικαιοσύνη τις περισσότερες φορές. Μέσα από τη διακριτική ευχέρεια εφαρμογής των σχετικών κανόνων δικαίου πλήτ-

τεται ευθέως ή εμμέσως. Και αυτή η έμμεση τρώση της δικαιοσύνης είναι πολλές φορές χειρότερη σε ό,τι αφορά την ανεξαρτησία της.

Τέλος άφησα ένα θέμα, το οποίο θα παρακαλούσα πολύ να το δείτε και το έχω πει και στην αναθεώρηση του Συντάγματος, το ξαναλέω και με αφορμή αυτό εδώ γιατί θα το βρούμε μπροστά μας. Η Νέα Δημοκρατία θα το θέσει και το λέω και για το Προεδρείο, το λέω και για σας. Είχα τονίσει ότι η συμμετοχή εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές είναι πρόβλημα μετά το 1995. Διότι υπάρχει η απόφαση Procolla της 28ης Σεπτεμβρίου του 1995 του Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η οποία είπε το εξής: ότι ο δικαστής εκείνος ο οποίος συμμετέχει στην προπαρασκευή μιας κανονιστικής πράξης είτε είναι διοικητική είτε είναι νομοθετική, δεν μπορεί να δικάζει την εφαρμογή της και πολύ περισσότερο τον έλεγχο της συνταγματικότητάς της. Το είπα, το ξανάπα, «φωνή βώντος εν τη ερήμω». Το επαναλαμβάνετε κι εδώ.

Για να μην έχουμε παρατράγουδα εγώ ζητώ και από το Προεδρείο της Βουλής, αλλά και από το Υπουργείο Δικαιοσύνης από εδώ και πέρα, κάθε φορά που θα έρχεται νόμος εδώ στη Βουλή μετά από επεξεργασία από οιαδήποτε νομοπαρασκευαστική επιτροπή σε οιοδήποτε επίπεδο του νόμου, με την εισηγητική έκθεση και τα ονόματα των δικαστικών λειτουργών, οι οποίοι συμμετέχουν στην προπαρασκευή του νόμου αυτού. Και τα ονόματα αυτά θα πρέπει να κοινοποιούνται σε όλα τα δικαστήρια εκείνα στα οποία υπηρετούν οι δικαστικοί αυτοί λειτουργοί, ώστε να γνωρίζουν οι προϊστάμενοι των δικαστηρίων ποιοι μετείχαν, για να μην μετέχουν στη σχετική σύνθεση. Άλλιώς θα έχουμε πρόβλημα.

Το ζητώ όμως, -γιατί δεν έρων αν θα το κάνει η Κυβέρνηση, είναι και θέμα του Προεδρείου και της Βουλής- από εδώ και πέρα μαζί με την εισηγητική έκθεση θα πρέπει να υπάρχει και προς τη Βουλή των Ελλήνων αλλά και μετά την ψήφιση του νόμου και προς τα οικεία δικαστήρια η λίστα των δικαστών, ώστε να μην μετέχουν στις συνθέσεις εκείνες οι οποίες θα δικάζουν εφεξής το νόμο.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Ακριβάκης έχει το λόγο για δεκαπέντε λεπτά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, οι ομιλίες του Επιτέμου Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας, του κ. Μητσοτάκη, και του Κοινοβουλευτικού Εκπρόσωπου του κ. Παυλόπουλου, με αναγκάζουν να κάνω κάποιες σκέψεις αρχικά, που κι αυτές είναι εκτός συζήτησης του συγκεκριμένου νομοσχεδίου.

Με εξέπληξε πραγματικά η ομιλία του κ. Μητσοτάκη. Με εξέπληξε από την άποψη ότι ο κ. Μητσοτάκης οσάκις μιλάει στο Κοινοβούλιο είναι πάντα ουσιαστικός και πάντα μιλάει εντός θέματος. Μονίμως, επί σειρά επών. Έχω ακούσει εκαποντάδες αγορέευσις του κ. Μητσοτάκη.

Και σήμερα -προσέξτε- ο κ. Μητσοτάκης αναφέρθηκε στο διορισμό του Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, στην ψήφιση των εκτελεστικών νόμων του Συντάγματος από την Ολομέλεια, στο διορισμό της ηγεσίας των ανωτάτων δικαστηρίων, στις εκλογές που έγιναν προσφάτως στο πρωτοδικείο Αθηνών και στην κατάσταση σχετικά με το πολυμελές πρωτοδικείο, το πώς λειτουργεί κλπ.

Με άλλα λόγια, ο κ. Μητσοτάκης δεν αναφέρθηκε καθόλου στο νομοσχέδιο. Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας προσπάθησε να «σηκώσει» το κλίμα παίρνοντας ως αφορμή αυτό που είπε ο κ. Μαντούβαλος, ότι δηλαδή καθυστέρησε η Κυβέρνηση να φέρει τους εκτελεστικούς νόμους του Συντάγματος, και την απάντηση σε αυτό του κυρίου Υπουργού που είπε ότι η Νέα Δημοκρατία το 1975 καθυστέρησε περισσότερο.

Αυτή η απάντηση έκανε έξαλλο τον κ. Παυλόπουλο, ο οποίος εξηγέρθη και αφέρωσε το ήμισυ της ομιλίας του στο ότι το ΠΑΣΟΚ κάνει αντιπολίτευση στην ίδια την Κυβέρνηση και διάφορα τέτοια.

Αυτό ήταν το περιεχόμενο της ομιλίας του. Ο κ. Παυλόπουλος δεν αναφέρθηκε καν στο νομοσχέδιο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Αφού συμφωνούμε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Επιτρέψτε μου. Έχω άλλες σκέψεις. Αυτά που λέω δεν σας θίγουν, κύριε Παυλόπουλε.

Δράττομαι, λοιπόν, της ευκαρίας από αυτό το γεγονός να πω ότι φιδιόμαται πως οι συζητήσεις στην Ολομέλεια της Βουλής παίρνουν τη μορφή σεμιναρίων. Το γεγονός ότι έχει επικρατήσει η άποψη πως δεν μπορεί να αλλάξει ούτε κατά κεραία ένα συζητούμενο στην Ολομέλεια νομοσχέδιο, εφόσον αυτό ψηφίστηκε από την Επιτροπή, φοβούμαστι ότι οδηγεί στο να μιλάμε σ' αυτήν την Αίθουσα, απλά για να μιλάμε.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Πάντως δεν έχει επικρατήσει. Έχετε δίκιο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Μιλάω για τις ισχύει μέχρι σήμερα.

Γιατί, δηλαδή, οι συνάδελφοι από όλες τις πτέρυγες σηκώθηκαν και είπαν κάποιες παραποτήσεις, αφ' ης στιγμής ο κύριος Υπουργός δεν έχει τη δυνατότητα -έστω και αν κάποια απ' αυτές τη θεωρεί σωστή- να την κάνει δεκτή;

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Τότε, να κλείσουμε τη Βουλή, για να τελειώνουμε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Παρακαλώ πολύ.

Γιατί, λοιπόν, ο κύριος Υπουργός απήντησε και γιατί εμείς αυτήν τη στιγμή μιλάμε;

Εάν επικρατήσει -γιατί μέχρι στιγμής επικρατεί- αυτή η νομική άποψη, ότι δηλαδή δεν μπορεί ούτε κατά κεραία να αλλάξει το νομοσχέδιο, ...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Δυστυχώς, το λέει ο Κανονισμός!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: ..πιστεύω ότι υποβαθμίζεται η λειτουργία της Βουλής. Και δεν είναι τυχαίο το γεγονός των αγορεύσεων και του κ. Μητσοτάκη και του κ. Παυλόπουλου. Εγώ τουλάχιστον έτοι το αξιολογώ. Έχουμε χρέος να προστατεύσουμε τη λειτουργία του Κοινοβουλίου. Αυτή ήταν η πρώτη παραποτήση που ήθελα να κάνω και η αφορμή μου δόθηκε από τις ομιλίες των αξιότιμων συναδέλφων.

Εν συνεχείᾳ θα μιλήσω ολίγον επί του νομοσχεδίου. Χαιρετίζω κι εγώ το γεγονός ότι ήλθε και ψηφίζεται σήμερα ο πρώτος εκτελεστικός νόμος του Συντάγματος. Χαιρετίζω, επίσης, το γεγονός ότι αυτός ο νόμος θα ψηφιστεί από τη συντριπτική πλειοψηφία της Εθνικής Αντιπροσωπείας, αφού τον ψηφίζουν τα δύο μεγάλα κόμματα, ενώ η μη ψήφιση του νομοσχεδίου από τα μικρά κόμματα της Αντιπολίτευσης θα έλεγα ότι γίνεται ολίγον «διά την τιμή των όπλων».

Επίσης, θα ήθελα να πω ότι αυτή η ευρύτατη συναίνεση επετεύχθη όχι μόνο λόγω των σωστών παραποτήσεων που έκαναν οι συνάδελφοι όλων των πτερεύων -και της Νέας Δημοκρατίας- αλλά θα πρέπει να πείτε και να παραδεχθείτε κι εσείς, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, ότι και ο κύριος Υπουργός έδειξε κατανόηση και δέχθηκε πολλές απόψεις και συναδέλφων και των φορέων.

Και αυτό τον τιμά, κατά την άποψή μου, ιδιαιτέρως. Γιατί -δεν το λέω για τη σημερινή Κυβέρνηση- έχω γνωρίσει κατά καιρούς αρκετές κυβερνήσεις και Υπουργούς που έχουν τη νοοτροπία και θεωρούν ότι, αν δεχθούν κάτι που λένε κάποιοι άλλοι και από το κόμμα το δικό τους, είναι μείωση του κύρους τους γιατί αυτοί δεν το προέβλεψαν, άρα μειώνεται το κύρος τους. Αυτή η νοοτροπία είναι απολύτως λαθεμένη και χάριστη ιδιαιτέρως και οφείλω να τιμήσω τον Υπουργό, που μ' αυτήν του την τακτική επέτυχε αυτήν την ευρύτατη πλειοψηφία.

Και θέλω να πιστεύω -το λέω αυτό- ότι, αν δεν υπήρχε αυτό το κώλυμα του να μην μπορεί να δεχθεί τώρα σ' αυτήν τη φάση οποιαδήποτε αλλαγή, θα είχαμε παμψηφία στη Βουλή. Αρκεί να σας πω ότι ο κ. Κουβέλης εκπροσωπώντας τον Συναπτισμό είπε ότι εγώ θα ψηφίζα το νομοσχέδιο, εάν δεν υπήρχε αυτή η διάταξη της προσφυγής με τις θετικές ψήφους που είναι τρεις κλπ. Κατά την άποψή μου, αν υπήρχε αυτή η δυνατότητα -διότι θα έλεγα ότι αυτό ικανοποιεί και το Σύλλογο των Δικαστών και Εισαγγελέων- δηλαδή, αν οι τρεις γινόντουσαν δύο ψήφοι, θα είχαμε παμψηφία. Εν πάσῃ περιπτώσει, το τονίζω και αυτό.

Το νομοσχέδιο είναι σαφές ότι ήρθε αποφορτισμένο από

εντάσεις στην Ολομέλεια. Και ήρθε αποφορτισμένο, διότι τα δύο σημεία αιχμής του νομοσχεδίου ήταν το ένα για τη συμμετοχή των δικαστικών λειτουργών στις εφορευτικές επιτροπές που κάνουν τα σωματεία και το δεύτερο το θέμα των προαγωγών.

Αυτά ήταν τα δύο σημεία στα οποία υπήρχαν αντιθέσεις και μεταξύ συναδέλφων σε σχέση με την αρχική άποψη της Υπουργείου, αλλά και των φορέων. Και στα δύο αυτά υπήρξε ικανοποίηση, θα έλεγα, κατά 90%.

Πρώτον, διετηρήθη το ισχύον καθεστώς να συμμετέχουν οι δικαστές ως πρόεδροι των εφορευτικών επιτροπών στα σωματεία, που βέβαια –για να εξηγούμαστε, γιατί οι περισσότεροι εδώ πέρα είμαστε νομικοί– δεν είχε σοβαρές ενστάσεις ως προς την ουσία της υποθέσεως ο Υπουργός ή ο οποιοςδήποτε δεν μπορεί να έχει σοβαρές ενστάσεις. Δεν είχε κανένα λόγο ο Υπουργός να λέει ότι όχι, δεν θα μπαίνουν οι δικαστικοί ως πρόεδροι των εφορευτικών επιτροπών. Αλλά, επειδή είμαστε νομικοί, θα πρέπει να κατανοήσουμε ότι το σχήμα, ότι ως πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής είσαι δικαιοδοτικό όργανο, είναι ολίγο τραβηγμένο, το οποίο το δεχόμαστε σήμερα και θα το ψηφίσουμε, αλλά νομικά είναι πάρα-πάρα πολύ τραβηγμένο. Διότι το Σύνταγμα απαγορεύει στους δικαστές να μετέχουν σε θέσεις και έργα, τα οποία δεν είναι δικαιοδοτικά και βρήκαμε το σχήμα το νομικό να λέμε, ξέρετε, είναι δικαιοδοτικός ο ρόλος του δικαστού ως πρόεδρου της εφορευτικής επιτροπής, διότι αν γίνει ένσταση από κάποιον εργαζόμενο στις εκλογές θα απονείμε δικαιοσύνη ως εφορευτική επιτροπή. Επιτρέψτε, λοιπόν, να πω με όλο το θάρρος ότι αυτό το νομικό κατασκεύασμα είναι ολίγον έωλο. Αυτές ήταν οι επιφυλάξεις του Υπουργού και ήταν απολύτως δικαιολογημένες νομικά.

Επεκράτησε, λοιπόν, τελικά η ουσιαστική αντίληψη ότι πρέπει να παρακάμψουμε αυτό το νομικό συνταγματικό σκόπελο και να υιοθετήσουμε αυτό που θέλαμε όλοι μας. Δεν το ήθελε μόνο η Νέα Δημοκρατία, δεν το ήθελε μόνο το Κ.Κ.Ε., αλλά και εμείς το θέλαμε να είναι ....

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΣ: Εμείς το εισηγηθήκαμε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Μα, λέω ότι όλοι το θέλαμε. Και η ΓΣΕΕ έστειλε έγγραφο και οι πάντες, αλλά υπήρχε νομικό πρόβλημα. Πώς θα το κάνουμε δηλαδή;

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Το λύσαμε όμως.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Εντάξει, το λύσαμε. Ορθώς το λύσαμε.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Γιατί τα Πρακτικά, κύριε συνάδελφε, μπορούν να τα διαβάσουν και άλλοι και να έχουμε ενστάσεις.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Το λύσαμε ορθώς, κύριε συνάδελφε.

Θέλω να πω, δηλαδή, ότι δεν εκπορθήθηκε το οχυρό του Υπουργείου Δικαιοσύνης και επέτυχε η Νέα Δημοκρατία τη μεγάλη νίκη να παραμείνουν οι δικαστές πρόεδροι των εφορευτικών επιτροπών. Εντάξει; Να εξηγούμεθα δηλαδή.

Το δεύτερο σημείο αιχμής ήταν εκείνο της δυνατότητας των δικαστικών λειτουργών να προσφεύγουν στο Συμβούλιο Επικρατείας κατά απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Στο θέμα αυτό υπήρχε η αντίρρηση -που θα έλεγα ότι είναι σωστή θεωρητικά και φιλοσοφικά – ότι πρέπει να υπάρχει ελεύθερη προσφυγή στο Συμβούλιο Επικρατείας, ανεξαρτήτως προϋποθέσεων. Όμως, όπως διαμορφώθηκε τελικώς στο σχέδιο που ήρθε σήμερα στην Ολομέλεια μετά την επεξεργασία του στην Επιτροπή, νομίζω ότι ικανοποιεί όλες τις πλευρές, διότι όσον αφορά στις προαγωγές δεν υπάρχει καμία προϋπόθεση και δεν απαιτείται ουδεμία θετική ψήφος στο Δικαστικό Συμβούλιο και στις άλλες περιπτώσεις –αποσπάσεις, μεταθέσεις, κλπ- απαιτούνται τρεις θετικές ψήφοι από τις τέσσερις που προβλέπονται στο αρχικό νομοσχέδιο.

Ας μη γελούμαστε! Το θέμα των προαγωγών είναι το μείζον για τους δικαστικούς λειτουργούς!

Πιστεύω, λοιπόν, ότι και αυτό το σημείο αιχμής λύθηκε κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο -αν θέλετε, μάλιστα, γεφύρωσε και τις δύο διαπλάνες απόψεις- και οι δικαστικοί λειτουργοί θα δεχτούν ευχαρίστως αυτήν τη ρύθμιση, έστω και αν πρέπει ως ένα βαθμό να διαμαρτύρονται για κάποιους λόγους.

Γι' αυτόν το λόγο είπα ότι το νομοσχέδιο αυτό ήρθε στην Ολομέλεια αποφορτισμένο από εντάσεις. Βεβαίως, οι αξιότιμοι εκπρόσωποι των μικρότερων κομμάτων του ΚΚΕ και του Συναποισμού, οι οποίοι δεν ψηφίζουν το νομοσχέδιο, προσπάθησαν να βρουν κάποιες ενστάσεις. Χαρακτήρισαν τη θέση τους ως μία θέση που πήραν μόνο για την τιμή των όπλων και είπαν ότι δεν ψηφίζουν το νομοσχέδιο. Οι όποιες ενστάσεις είναι τελείως λεπτομερειακές και θα έλεγα ότι δεν έθιξαν την ουσία του νομοσχεδίου.

Η ουσία του νομοσχεδίου, όμως, είναι αυτή που κατοχυρώνει την ανεξαρτησία της δικαστικής αρχής. Κανένας ομιλητής, ακόμα και απ' αυτούς που το καταψηφίζουν, δεν είπε ότι έστω και μία γραμμή αυτού του νομοσχεδίου –όχι ολόκληρο άρθρο- βάλλει κατά της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης. Αυτό το νομοσχέδιο είναι σημαντικό επίτευγμα, διότι κατοχυρώνει τα μέγιστα, την ανεξαρτησία, δηλαδή, της δικαιοσύνης.

Οσον αφορά στις αιτίασεις για την ύπαρξη μονοσταυρίας στους δικαστικούς υπαλλήλους ή για την εφαρμογή απλής αναλογικής ή για τη συμμετοχή και άλλων προσώπων στο θέμα των συμβολαιογράφων, νομίζω ότι άλλα αυτά είναι λεπτομέρειες. Θα έλεγα, μάλιστα, ότι είναι λεπτομέρειες χωρίς ουσία με όλο το σεβασμό που τρέφω και για τους εκπροσώπους των μικρότερων κομμάτων!

Θα ήταν ευχής έργο αυτός ο πρώτος εκτελεστικός νόμος του Συντάγματος να ψηφίζοταν ομόφωνα από την Εθνική Αντιπροσωπεία! Θέλω να πιστεύω ότι οι επόμενοι νόμοι που θα έρθουν –και είναι πολλοί, τουλάχιστον από την πλευρά του Υπουργείου Δικαιοσύνης θα τύχουν υποστήριξης από όλα τα κόμματα. Το Σύνταγμα, παρ' όλες τις επιφυλάξεις που έχουμε όλοι εμείς για κάποιες διατάξεις του –όπως εσείς για τον τρόπο εκλογής της ηγεσίας των ανωτάτων δικαστηρίων- δεν παύει να είναι Σύνταγμα και οι εκτελεστικοί του νόμοι πρέπει να έχουν μία ευρύτατη συναίνεση!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Ιωαννίδης, ο πρώτος εκ των συναδέλφων Βουλευτών, έχει το λόγο.

Ορίστε, κύριε Ιωαννίδη, έχετε το λόγο για δέκα λεπτά.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, ότι αναφέρεται στη δικαιοσύνη και αφορά στη λειτουργία της είναι πάρα πολύ σοβαρό, γιατί, όπως έλεγαν και οι Ρωμαίοι νομοδιδάσκαλοι, «*fiat iustitia et pereat mundus*», δηλαδή «να γενεί δικαιοσύνη και ας χαθεί ο κόσμος».

Δυστυχώς, δεν μπορούμε να πούμε ότι η δικαιοσύνη στη χώρα μας λειτουργεί αφεγάδιστα.

Συζητούμε σήμερα τον πρώτο από τους εκτελεστικούς του Συντάγματος νόμους, που αναφέρονται στη λειτουργία της δικαιοσύνης. Εγώ θα δεχτώ -διότι πιστεύω ότι η καλόπιστη κριτική ωφελεί τον κρινόμενο και επομένως και ο κυβερνητικός Βουλευτής έχει χρέος να κάνει και κριτική- ότι πράγματι υπάρχει κάποια καθυστέρηση στην επιψήφιση των εκτελεστικών του Συντάγματος νόμων. Δεν είναι υπερβολική, αλλά είναι μία καθυστέρηση και πρέπει η Κυβέρνηση να επισπεύσει, ώστε να μπορέσουμε να ολοκληρώσουμε το έργο μας, όπως επιτάσσει το Σύνταγμα.

Το παρόν σχέδιο νόμου, όμως, δε νομίζω ότι είχε προβλήματα σοβαρά, ιδίως μετά την επεξεργασία του στην αρμόδια Επιτροπή και συνεπώς επιτεύχθηκε μία συναίνεση των δύο μεγάλων κομμάτων. Ευχής έργον θα ήταν να ήταν σύμφωνα και τα άλλα δυο κόμματα της Αντιπολίτευσης, αλλά δημοκρατία έχουμε και υποθέτω ότι κανείς δεν θέλει να επιβάλει τη γνώμη του στον άλλον.

Γι' αυτό και απόρθησα όταν μέσα στα άλλα άκουσα από τον κ. Κουβέλη, ο οποίος δεν είναι τώρα εδώ για να με ακούσει, ότι η Πλειοψηφία υπήρχε άτολμη στη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος διότι δεν εδέχθη τις απόψεις του Συναποισμού. Όποιος, δηλαδή, δεν δέχεται τις απόψεις του Συναποισμού ή όποιου άλλου είναι άτολμος.

Τολμήσαμε, δηλαδή, να μην αποδεχτούμε την άποψη του Συναποισμού για το πώς πρέπει να επιλέγεται η ηγεσία της δικαιοσύνης, όταν σε όλα τα μέρη του κόσμου είναι γνωστό και όταν το Σύνταγμα μας το ίδιο λέει στο πρώτο του άρθρο, στην παράγραφο 3 ότι όλες οι εξουσίες πηγάζουν από το λαό και

ασκούνται υπέρ αυτού και του έθνους. Ποια άλλη μπορεί να είναι η νομιμοποιητική διαδικασία για το διορισμό της ηγεσίας της δικαιοσύνης, αν δεν είναι η πλειοψηφία, όπως εκφράζεται από την εκάστοτε κυβέρνηση;

Το αν η οποιαδήποτε κυβέρνηση σήμερα δεν κάνει σωστές επιλογές, είναι άλλο θέμα. Αυτό τελεί υπό την κρίση του λαού το αργότερο κάθε τέσσερα χρόνια. Οι δικαστές βέβαια δεν τελούν υπό την κρίση του λαού. Είναι ισόβιοι και ορθά είναι ισόβιοι. Άλλα δεν μπορεί να ξεχνάμε τη νομιμοποιητική βάση όλων των εξουσιών σε μία δημοκρατική χώρα, όπως είναι η χώρα μας.

Από κει και πέρα, επειδή πολλά ελέχθησαν και για βουτιές, λείπει και ο κ. Παυλόπουλος, θα ήθελα να μου πει ποια βουτιά έγινε και έγινε αναξιοκρατικά η επιλογή του κ. Ματθία: Έγινε μήπως αναξιοκρατικά και με βουτιά η επιλογή του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, τον οποίο επήνεσε και ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας;

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Ο κ. Ματθίας εξηρέθη του Συντάγματος. Δεν είναι λίγο αυτό.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Μήπως έγινε κάτι τέτοιο σε ότι αφορά την επιλογή του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας του κ. Γεραρδή; Αν μου πείτε ότι έχουν γίνει στο παρελθόν, θα σας πω ότι παρελθόν έχουμε όλοι, δεν έχει μόνο το ΠΑΣΟΚ. Έχει και κακό παρελθόν και το ΠΑΣΟΚ σ' αυτό, αλλά έχετε και εσείς λίγα βεβαρημένα.

Δεν πρέπει απλώς να κάνουμε συμψηφισμούς, αλλά να υπάρχει μία εικόνα για το τι γίνεται σήμερα. Σήμερα η ηγεσία της δικαιοσύνης δεν έχει εκλεγεί σε καμία περίπτωση με τρόπο αναξιοκρατικό. Αντιθέτως, δεν πρέπει να μένει αυτή η εντύπωση, γιατί ακούει ο ελληνικός λαός, αλλά δεν ξέρει τι εστί Ματθίας, δεν ξέρει τι εστί Γεραρδής, δεν ξέρει τι εστί εισαγγελέας του Αρείου Πάγου. Και πρέπει να λέγονται αυτά, γιατί όταν μιλάμε γι' αυτούς, μιλάμε για τους σημερινούς κυρίων.

Οι δικαστές στη χώρα μας έχουν πλήρη κατοχύρωση.

Θα ήθελα εδώ να προσθέσω και κάτι άλλο, κύριοι συνάδελφοι. Εγώ αξιώνω από το δικαστή, από αυτόν που θέλει να γίνει και γίνεται δικαστής, ακόμα και αν δεν είχε την πλήρη και απόλυτη κατοχύρωση που έχει από το Σύνταγμα, να στέκεται στο ύψος του. Δεν δέχομαι την άποψη ότι, επειδή ένας πρόεδρος ή οι πρόεδροι των αιωνάτων δικαστηρίων επιλέγονται από την πολιτική ηγεσία του τόπου, αυτό συγχωρεί σε οποιοδήποτε δικαστή, ακόμα και στον επιλεγόμενο, να κύπεται και να υποκύπτει. Διότι είναι ισόβιος ο εκάστοτε επιλεγείς στο ανώτατο αξίωμα του Προέδρου του Αρείου Πάγου. Παραμένει στη θέση του, έως ότου εξαντλήσει το όριο της ηλικίας. Συνεπώς δεν έχει καμία εξ αυτού του λόγου εξάρτηση ούτε ακόμα και από αυτούς που τον επέλεξαν, αν ο ίδιος είναι ικανός να σταθεί στα πόδια του και στο αξίωμα του.

Δεν μπορούμε να λέμε αυτά συνεχώς, όταν έχουμε τόσο θεσμικά κατοχυρωμένη την ανεξαρτησία των δικαστών και όταν επιπλέον και ορθώς έχουν παρθεί τα μέτρα για την υψηλή μισθοδοτική τους κατάσταση. Εδώ θα ήθελα να προσθέσω, αν μου επιτρέψετε, ότι ένα μόνο θέμα παραμένει. Αυτό είναι η αποκατάσταση των πραγμάτων και στο χώρο των συνταξιούχων δικαστών. Αυτό είναι ένα αίτημα των δικαστικών ενώσεων, το οποίο έχει υποσχεθεί η Κυβέρνηση ότι θα το αντιμετωπίσει. Ελπίζω ότι σύντομα θα δώσει τη λύση και σ' αυτό το πρόβλημα, το οποίο είναι υπαρκτό.

Όταν έχουμε, λοιπόν, εξοπλίσει με όλους τους τρόπους τους δικαστές, μπορούμε να συζητούμε για επιρροές και παρεμβάσεις και μάλιστα να τις δικαιολογούμε; Αν υπάρχουν παρεμβάσεις, ο δικαστής ακόμα και ο τελευταίος ειρηνοδίκης μπορούν να κλείσουν την πόρτα στα μούτρα του οποιουδήποτε Υπουργού.

Βεβαίως, δεν έχει καμία υποχρέωση ούτε θα υποστεί καμία κύρωση, αν αρνηθεί οποιαδήποτε παρέμβαση. Αν είναι έτοιμος να ενδώσει τότε πάμε στους στίχους του Καβάφη : «Και τι φρικτή ημέρα που ενδίδεις, και φεύγεις οδοιπόρος για τα Σούσα». Να λέμε και τα μεν και τα δε.

Ευλόγως έχουμε αυτήν την αξίωση, όπως έχουμε την αξίωση από τους πολιτικούς να είναι έντιμοι και αδιάβλητοι. Γι' αυτό δεν

δέχομαι και οργίζομαι με την κουβέντα της διαπλοκής.

Κύριοι συνάδελφοι, μιλάμε για τη διαπλοκή και λέμε για τους κακούς επιχειρηματίες, που διαπλέκονται. Στο κάτω-κάτω μέσα στη φύση των επιχειρηματών μπορεί να είναι να διαπλέκονται, αλλά δεν υπάρχει διαπλοκή μόνο από μία πλευρά. Όποιος μιλάει για διαπλοκή, θα πρέπει και να κατονομάζει τον πολιτικό εκείνον, ο οποίος είναι υπεύθυνος συναλλαγής και διαπλοκής. Διότι διαπλοκή μόνο από τους επιχειρηματίες δεν μπορεί να υπάρχει. Παρέμβαση στη δικαιοσύνη ή επηρεασμός στη δικαιοσύνη δεν μπορεί να υπάρχει μόνο επειδή κάποιος πολιτικός θα το θέλει, παρά μόνο αν βρεθεί και ο δικαστής, που παρ' όλη την κατοχύρωση του, θα ενδώσει.

Κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο είναι, βεβαίως, ένα θετικό και αναγκαίο βήμα μετά από την αναθεώρηση του Συντάγματος. Πιστεύω ότι έχει πολλές θετικές διατάξεις. Θα είχα ίσως κάποια αντίρρηση στο θέμα της δυνατότητας αστυνόμευσης εξωτερικά των κτιρίων με ιδιωτική αστυνομία. Νομίζω ότι δεν είναι αναγκαίο, αλλά εν πάτα περιπτώσει, αφού η Κυβέρνηση εκτιμά ότι δεν μπορεί να λύσει αλλιώς το πρόβλημα της φυλάξεως των δικαστικών κτιρίων, ας πούμε ότι είναι και κάτι, το οποίο δεν έχει μείζονα σημασία.

Θα ολοκληρώσω με την αναφορά που έκανε ο κ. Κουβέλης, σχετικά με τους ελέγχους που γίνονται στα αεροδρόμια από ιδιωτικούς αστυνομικούς. Το θέμα, κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι μόνο οι ελέγχοι των πολιτών. Εγώ σας βεβαιώνω ότι έχω αρνηθεί να με ελέγχουν. Η έρευνα, όμως, είναι ανακριτική πράξη. Την ώρα που περνάς κάτω από το μηχάνημα, εντάξει, δεν χάλασε ο κόσμος, αλλά όταν μετά θέλουν να σε ελέγχουν κάνοντας έρευνα επάνω σου, αυτό είναι ανακριτική πράξη και γι' αυτό εγώ το έχω αρνηθεί. Απολύτως απαγορευμένη ως εκ τούτου να διενεργείται στο Βουλευτή. Είναι ανακριτική πράξη εις βάρος Βουλευτή και θα πρέπει να μεριμνήσει περί αυτού η Βουλή. Ανακριτική πράξη εις βάρος Βουλευτή, χωρίς την άδεια της Βουλής είναι ανεπίτρεπτη. Επομένως, ούτε στα αεροδρόμια μπορεί να γίνεται έρευνα, όπως ήτοι υπεριεργασία σε έρευνα, ούτε στα αεροδρόμια μπορεί να γίνεται λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Καλώς, κύριε Ιωαννίδη.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Και δεν αναφέρθηκα στο μείζον θέμα, το οποίο έχω θέσει και δεν θα παύω να θέτω μέχρις ότου επιλυθεί οριστικά σύμφωνα με το Σύνταγμα και το συντακτικό νομοθέτη, ο οποίος, είναι ακόμη live, είναι ζωντανός, γιατί αυτή Βουλή νομοθέτησε το Σύνταγμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης καταθέτει τις εκθέσεις της στις αιτήσεις για άρσεις της χορήγησης άδειας δίωξης ή μη, των Βουλευτών κυρίων Παναγιώτη Αντωνακόπουλου, Ευτύχιου Κοντομάρη, Κωνσταντίνου Τασούλα και Αγγελού Τζέκη.

Επίσης, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνδρίασή μας παρακολουθούν από τα δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αιθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» για τα «180 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση», πενήντα πέντε μαθητές και τρεις συνοδοί-καθηγητές του 2ου Γυμνασίου Ηλιούπολης.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Ο κ. Λυκουρέζος έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κάθε νομοσχέδιο που αφορά δικαστές έχει πιστεύω δύο βασικούς στόχους. Πρώτον, να ενισχύει τη θωράκιση της λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας των δικαστικών λειτουργών και δεύτερον, να εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις για μία ταχεία δίκη εξασφαλίζοντας παράλληλα και τη βασική αρχή της δικαιης δίκης.

Δυστυχώς, η σημερινή Κυβέρνηση, κύριε Πρόεδρε, έχει οδηγήσει την απονομή της δικαιοσύνης σε μεγάλα και τραγικά αδιέξοδα. Οι καθυστερήσεις τόσο στο χώρο της ποινικής, όσο

και στο χώρο της πολιτικής δικαιοσύνης οδηγούν πολλές φορές ουσιαστικά σε αρνητισμό.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης τον τελευταίο καιρό ή αδρανεί, ή αντιμετωπίζει τα θέματα με επιπολαιότητα, προχειρότητα, αποσπασματικά και ευκαιριακά, αγνοώντας τις θέσεις που εκφράζουν οι βασικοί παράγοντες της απονομής της δικαιοσύνης, που είναι οι δικαστικές ενώσεις, οι δικηγορικοί σύλλογοι και οι ομοσπονδίες των δικαστικών υπαλλήλων.

Χαρακτηριστικό και κορυφαίο παράδειγμα είναι τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί στα πολιτικά πρωτοδικεία με την πεισματική επιμονή της Κυβέρνησης, στην εφαρμογή των τροποποιημένων διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για την κατάργηση της προδικαστικής. Ενώ δεν υπήρχαν οι προϋποθέσεις για να λειτουργήσει σωστά, η προς τη σωστή κατεύθυνση, νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης. Δεν είχαν, λοιπόν, εξασφαλιστεί αυτές οι προϋποθέσεις, με αποτέλεσμα να έχουμε τη συνεχίζομενη αποχή των δικηγόρων, να αναβάλλονται οι υποθέσεις, να μην εκδικάζονται μεγάλα αντικείμενα που απασχολούν τους πολίτες. Πολλές φορές δημιουργούνται ακόμη και προβλήματα με το νέο σύστημα καταγραφής των Πρακτικών, διότι και εδώ η Κυβέρνηση δεν είχε ούτε τη φαντασία ούτε την τόλμη να προχωρήσει σε ένα πραγματικά σύγχρονο σύστημα καταγραφής των Πρακτικών που θα ήταν φθηνότερο και θα εξασφάλιζε επίσης τους δικαστικούς υπαλλήλους να τηρούν, όπως προβλέπει ο νόμος.

Ποιο είναι αυτό; Είναι το σύστημα της ηλεκτρονικής στενογραφίας, που θα κάλυπτε όλες τις αιθουσες. Έτσι, το δημόσιο δεν θα δαπανούσε δισεκατομμύρια, υπογράφοντας συμβάσεις με μία εταιρεία που καλύπτει ουσιαστικά ένα πολύ μικρό αριθμό των αιθουσών, δηλαδή μόνο τα πολιτικά πρωτοδικεία. Και όλα αυτά ενώ βλέπετε ότι σε άλλες διαδικασίες, όπως στα μονομελή, στα ποινικά δικαστήρια, ακόμα καταγράφονται τα πρακτικά με τον πρωτόγονο τρόπο των γραμματέων.

Όσον αφορά στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο, δεν έχω να πω πολλά μετά τις τροποποιήσεις που έκανε το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Θα ήθελα όμως να επιμείνω σε δύο σημεία. Πρώτον: Κι εγώ δεν συμφωνώ με την προϋπόθεση που θέτει το νομοσχέδιο για να προσφύγει ένας δικαστής στις ολομέλειες, όταν πρόκειται περί τοποθέτησης, απόσπασης ή μετάθεσή του, να υπάρχει η προϋπόθεση των τριών ψήφων. Θα πρέπει να έχει τη γενναιότητα το Υπουργείο να τα αλλάξει αυτό και να δίνει την ευχέρεια σε κάθε δικαστή, για απόφαση που αφορά στην προσωπική του σταδιοδρομία και κατάσταση, να μπορεί να προσφεύγει, χωρίς την προϋπόθεση των τριών ψήφων, στις ολομέλειες του Αρείου Πάγου ή του Συμβουλίου της Επικρατείας ή και των δύο και στην ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Νομίζω ότι είναι ένα δίκαιο αίτημα των δικαστικών ενώσεων και δεν θα επιβαρυνθεί, όπως έχει ακουστεί να λέγεται, η ολομέλεια από τις πολλές προσφυγές, διότι, απ' ό,τι ξέρω, τα τελευταία χρόνια ελάχιστες τέτοιες υποθέσεις έχουν εμφανιστεί.

Ένα δευτέρο θέμα με το οποίο διαφωνώ και νομίζω ότι το έθεσε και κάποιος άλλος συνάδελφος, κύριε Υπουργέ, είναι η εξαίρεση των δικαστών από την αθλητική δικαιοσύνη. Τονίσθηκε σήμερα η σημασία, τα μεγέθη και τα μεγάλα συμφέροντα που εμπλέκονται στην αθλητική δικαιοσύνη, στο ποδόσφαιρο, στο μπάσκετ και σε διάφορα άλλα αθλήματα. Συγκρούονται μεγάλα συμφέροντα. Δεν θα πρέπει να εξαιρεθούν οι δικαστές από την αθλητική δικαιοσύνη, για να κατοχυρωθεί και να εξασφαλισθεί το κύρος της και να προστατευθεί η απονομή της. Η αθλητική δικαιοσύνη συνδέεται, όπως είπαμε, με μεγάλα συμφέροντα και πολλές φορές προκαλεί εντάσεις και φορτίσεις. Πιστεύω ότι οι δικαστές είναι οι καλύτεροι φορείς για να εξασφαλίσουν την ορθή, αντικειμενική και νηφάλια απονομή της.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα ακόμα να πώ τούτο. Το ανέφερε και ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Μητσοτάκης και θα ήθελα να τοποθετήθω κι εγώ επ' αυτού. Αναφέρθηκε –δεν ξέρουμε επ' ευκαιρία ποίου ακριβώς πράγματος– στο θέμα της ενδεχόμενης αλλαγής στο σύστημα της αυτοδιοίκησης των δικαστηρίων. Εγώ δεν γνωρίζω αν ο προκάτοχός σας, κύριε Υπουργέ, είχε έτοιμο νομοσχέδιο, με το οποίο ανετρέπει

το το σημερινό καθεστώς. Κάποτε ίσως να είχε γίνει μία συζήτηση, αλλά μου φαίνεται ότι ποτέ δεν είχε αποτυπωθεί σε σχέδιο νόμου η αλλαγή του σημερινού καθεστώτος αυτοδιοίκησης για να έχουμε εφέτη-προϊστάμενο του πρωτοδικείου και αρεοπαγίτη-προϊστάμενο του εφετείου. Ίσως να είχε γίνει κάποια συζήτηση σε κάποια επιτροπή, αλλά, αν δεν κάνω λάθος, κύριε Υπουργέ, ποτέ δεν είχε ετοιμαστεί τέτοιο νομοσχέδιο.

Θα ήθελα να τονίσω και να επισημάνω ότι δεν θα πρέπει να υπάρξει έστω και ιδέα προς την κατεύθυνση αυτή. Νομίζω ότι το σύστημα έχει αποδειχθεί καλό και λειτουργεί. Ίσως το μόνο που θα πρέπει να γίνει και να ρυθμιστεί είναι το ότι θα πρέπει οι υποψήφιοι για τις θέσεις των προϊσταμένων να είναι περιορισμένοι σε αριθμό. Δηλαδή, να είναι οι δέκα ή οι είκοσι αρχαιότεροι πρόεδροι του πρωτοδικείου, όπως γίνεται και με τους εισαγγελείς.

Κύριε Πρόεδρε, αυτά ήθελα να πω. Πιστεύω κι εγώ ότι θα πρέπει η Κυβέρνηση να φέρει ταχύτερα τους εκτελεστικούς νόμους του Συντάγματος. Υπάρχει καθυστέρηση, υπάρχουν κενά. Πρέπει να επιταχύνουμε αυτές τις διαδικασίες, δεν μπορούμε να περιμένουμε. Επίσης, θα ήθελα να καλέσω το Υπουργείο Δικαιοσύνης τουλάχιστον από εδώ και πέρα να αντιμετωπίζει πιο ολοκληρωμένα τις νομοθετικές παρεμβάσεις όσον αφορά στη δικαιοσύνη. Δεν ωφελεί αυτή η αποσπασματική και ευκαιριακή νομοθετική αντιμετώπιση.

Και επίσης το θέμα της καθυστέρησης στην απονομή της δικαιοσύνης δεν λύνεται με τα όσα μέχρι σήμερα έχουν προβλεφθεί. Είναι ευρύτερο το πρόβλημα και θα λυθεί μόνο εάν αποφασίσουμε με γενναιότητα να προχωρήσουν σε ουσιαστικές τροποποιήσεις και ειδικότερα στον εκσυγχρονισμό του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αυτά ήθελα να πω και ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Σπυριούνης έχει το λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, λέει ο Καβάφης δεν θέλω να γυρίσω να δω και φρίξω. Με λυπεί η εικόνα, θυμούμενος την παλιά εικόνα του Κοινοβουλίου. Είναι θέμα Συντάγματος βέβαια αλλά οσημέραι αποδυναμώνεται η αίσθηση -και αυτό είναι το τραγικότερο- της αξίας, η αίσθηση της λειτουργίας του Κοινοβουλίου. Δεν ξέρω, κύριε Πρόεδρε, μετά από δέκα χρόνια τι θα γίνει, αλλά φοβούμαι ότι αν συνεχιστεί αυτή η αιωρούμενη εντύπωση, η απουσία των Βουλευτών από την Ολομέλεια, θα γίνεται κάθε μέρα και μεγαλύτερη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Καλά το φαινόμενο αυτό δεν είναι φαινόμενο το οποίο παρουσιάζεται τώρα. Άλλα όμως, κύριε Σπυριούνη, τέτοιες παρατηρήσεις νομίζω ότι δεν πρέπει να γίνονται από του Βήματος.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Λέω πώς αισθάνομαι, κύριε Πρόεδρε, και είναι απομικό δικαίωμα, αναφαίρετο μάλιστα. Εν δε δικαιοσύνη συλλήβδην πάσα αρετή εστί. Τόση είναι η αξία της δικαιοσύνης. Είναι το θεμέλιο της δημοκρατίας. Γιατί η δημοκρατία είναι ο ρυθμός είναι τάξη, είναι η γοητεία της ανθρώπινης ζωής, η καταξίωση του ανθρώπου. Χωρίς δικαιοσύνη μπορεί να γίνει αυτό; Αναμφισβήτως όχι. Είναι η ευγενέστερη και τελειότερη εγγύηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Και παραπέρα πολλές φορές και των υποχρεώσεων γιατί έρχεται η ανάγκη του ρυθμού, η ανάγκη του ενσωματωμένου μορίου στο κοινωνικό σύνολο του ανθρώπου να επιβληθεί διά της παρουσίας, διά της επιβολής της δημοκρατίας που είναι η δικαιοσύνη, διά της δικαιοσύνης. Η εναρμόνιση λοιπόν αυτή δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που είναι για τον καλό και αγαθό πολίτη της αρχαίας Ελλάδος και πραγματώνται και εγγυάται διά της ακεραιάς λειτουργίας της δικαιοσύνης. Κάθε νομοσχέδιο, λοιπόν, περι δικαιοσύνης ερεθίζει, φλογίζει τον απώτατο σεβασμό που οφείλουμε σαν ρυθμό, σαν αναγκαία προϋπόθεση, σαν θεμέλιο της δημοκρατίας.

Η δημοκρατία στην πατρίδα μας, κύριε Υπουργέ, πρέπει να έχουμε το θάρρος να το πούμε επιτυχάνει καθημερινά βήματα για να απλώσει τη στέγη της σε όλες τις πτυχές της εθνικής ζωής και μέχρι τον τελευταίο πολίτη, τον πόνο του, τα προβλήματά του, τις ανάγκες του, τις αγωνίες τους, τις ελπίδες του. Γιατί στεγάζει η δημοκρατία παρά τα βήματα, θα έλεγα μάλιστα

ο αγώνας είναι ατελεύτητος, εις το διηνεκές της δημοκρατίας. Γιατί καθώς μεταλλάσσεται και μεταπλάθεται η κοινωνία, αναφιοσβητήτως νέοι κανόνες, νέες αναπτύξεις χρειάζονται τη δημοκρατία. Είναι και ένα άλλοθι αν θέλετε για τα στοιχεία όπου δεν υπάρχει ακόμα το φως της δημοκρατίας και όλα τα κόμματα ευθυνόμαστε γιατί δεν είναι ταχύτερα ή ευρύτερα τα βήματά της και η συνειδητοποίηση ότι υπάρχουν ακόμη προβλήματα δημοκρατίας είναι ο καλύτερος όρος για την αφύπνιση και ενεργοποίηση των μηχανισμών που θα δώσουν την ώθηση για την αρχαιότερη μορφή της.

Το νομοσχέδιο δεν έχει μόνο την αξία του ότι έρχεται να εκφράσει και να συναρμονίσει τις νέες διατάξεις του Συντάγματος, τα άρθρα 89, 91, 92 κλπ, την παράγραφο 1, 2 και 3 του άρθρου 89, αλλά έχει και αυτό το μήνυμα της προσπάθειας για ακόμα ευρύτερη και τελειότερη ρύθμιση της απονομής της δικαιοσύνης. Είναι μια προσπάθεια που αναδύεται όχι μόνο από το γράμμα αλλά και από το πνεύμα του νομοσχεδίου-πλαίσιο για ταχύτερη, για αρτιότερη δικαιοσύνη, μια προσπάθεια του πυρήνα αυτών των στόχων που πηγάδιουν και αποτελούν το κύρος του δικαστικού λειτουργών. Έχει, λοιπόν, το νομοσχέδιο αυτό το δεύτερο μήνυμα, να καταστήσουμε, δηλαδή, ακόμα πιο περιχαρακωμένο, ακόμα υψηλότερα το κύρος του δικαστού με τις θεσμικές βελτιώσεις που κάθε φορά πετυχαίνουμε.

Το νομοσχέδιο έχει και ένα τρίτο σημείο. Από πολλά χρόνια σεβαστοί μου συνάδελφοι ωρίουμαι. Πολλά θέματα που αποτελούν εθνικές επιταγές, είναι, κύριε Υπουργέ, υπόθεση όχι ενός κόμματος, αλλά είναι υπόθεση συναινετικής, ενωμένης προσπάθειας των κομμάτων, είναι εθνικές υποθέσεις.

Μία απ' αυτές τις υποθέσεις είναι και ο χώρος της δικαιοσύνης, όπως είναι της παιδείας, αν θέλετε, αλλά και των Ενόπλων Δυνάμεων.

Αυτές οι τρεις λειτουργίες ας προσπαθήσουμε να αποτελέσουν, στους θεσμικούς χειρισμούς που κάνουμε και στην πρακτική της καθημερινότητας, τους ιερούς χώρους υπερεθνικής, υπερκομματικής αντίληψης.

Το νομοσχέδιο -δεν ήμουνα στην επιτροπή, αλλά κατάλαβα από την τελική συζήτηση που έγινε- σφραγίζεται και με ένα συναινετικό πνεύμα. Και, κύριε Υπουργέ, πρέπει να είσθε υπερήφανος γιατί προσωπικά πιστεύω ότι τη συναίνεση κυρίως η Κυβέρνηση τη σημελύει και την πετυχαίνει. Και η υπέρβαση του κομματισμού, που τόσα δεινά έχει επισωρέψει στην πατρίδα και αν θέλετε είναι ένα χαλινό της δημοκρατίας, είναι υπόθεση όλων μας, αλλά κυρίως είναι έργο της εκάστοτε κυβέρνησης. Και είναι αυτό επιταγή της πατρίδας, ανάγκη των καιρών και όρος για την επιβίωση της πατρίδας μας σε ένα ευρύτερο παγκοσμιοποιημένο πλαίσιο -και να το εντοπίσω στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης- σ' έναν πέτρινο ανταγωνισμό που μας περιμένει καθημερινά.

Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει τέσσερα κεφάλαια και συνολικά έχει 16 άρθρα. Το πρώτο κεφάλαιο ομιλεί περί του ασυμβίβαστου του έργου του δικαστικού λειτουργού. Προβλέπει τις εξαιρέσεις και την αντικατάσταση των δικαστικών λειτουργών απ' αυτά τα έργα, τα συμβούλια, τις επιτροπές που δεν συνάδουν στη λειτουργία τους προς το πειθαρχικό, δικαιοδοτικό, ελεγκτικό έργο του δικαστού.

Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει τα άρθρα 5-8, που αναφέρονται στη συγκρότηση των ανωτάτων δικαστικών συμβουλίων, από ποιους θα συγκροτούνται. Είναι καίριο το θέμα. Είναι μια χαρακτηριστική βελτίωση και βάσει ποιων προϋποθέσεων θα καταφεύγει κάποιος από τους δικαστικούς λειτουργούς στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο και θα ζητά την απονομή της δικαιοσύνης για λόγους μετάθεσης, προαγωγής, μετάταξης, τοποθέτησης κλπ. Βάζει όρους τους οποίους και κρίνων. Έχω, κύριοι συνάδελφοι και μια κεκτημένη ταχύτητα μια και έζησα, από δεκαοκτώ χρονών μέχρι τα πενήντα μου, στο στρατό και δικαιούμαι να πω και εγώ ότι ενσωματώθηκα σε ένα πλαίσιο που έχει τους δικούς του νόμους, αλλά αναπτύσσει και τη δική του νοοτροπία.

Πολλές φορές όμως ίσως με αγκιστρώνει αυτή η νοοτροπία. Άλλα πάντοτε επιδιώκω να έχω την καλή προαίρεση. Πιστεύω ότι δεν μπορούμε να παίζουμε με την ιεραρχία της δικαιοσύνης

όπως δεν μπορούμε να παίζουμε με την ιεραρχία των ενόπλων δυνάμεων, αν θέλουμε αυτές τις δύο αξίες, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη, να τις κρατήσουμε στο ύψος των περιστάσεων και να τους δώσουμε τη δυναμική που δικαιούνται για να επιτελούν το ιερό έργο που τους αναθέτουμε.

Το τρίτο κεφάλαιο έχει ένα μόνο άρθρο και αναφέρεται στα δικαστικά και τα υπηρεσιακά συμβούλια, νομίζω με πολύ πετυχημένες διατάξεις.

Και το τελευταίο κεφάλαιο, τα υπόλοιπα άρθρα μέχρι το 16, που είναι οι λοιπές διατάξεις. Για τους συμβολαιογράφους και για τους άμισθους υποθηκοφύλακες, η πρόβλεψη των διαγωνισμών είναι μια χαρακτηριστική βελτίωση. Και επομένως μπορώ να πω, μαζί με το συναινετικό πνεύμα και τα επιβαλλόμενα από το Σύνταγμα, περιέχονται και στις λοιπές διατάξεις, διατάξεις οι οποίες δικαιώνουν τη στιγμή και προωθούν την αντικειμενικότητα και την αξιοκρατία στους δύο αυτούς χώρους. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδης): Ο κ. Χρήστος Ζώης έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Κύριε Πρόεδρε με τη συζήτηση του παρόντος σχέδιον νόμου, στην αρμόδια επιτροπή επιβεβαιώθηκε ακόμη μια φορά ο ρόλος της Νέας Δημοκρατίας. Υπεύθυνη αντιπολίτευση με επισημάνσεις και προτάσεις που κινούνται σε θετική κατεύθυνση. Εποικοδομητική τοποθέτηση και σύγχρονη αντίληψη των πραγμάτων. Ιδιαίτερα στο χώρο της δικαιοσύνης αποδεικύεται και έχει ήδη γίνει διαπίστωση και εδώ μέσα ότι υπάρχει έδαφος σύγκλισης, συνεννόησης και αλληλοσυμπλήρωσης. Κυρίως όμως στο χώρο της δικαιοσύνης δοκιμάζεται η αξιοπιστία και οι προθέσεις των κομμάτων.

Θα πει κανείς ότι το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου δεν είναι παρά μια εναρμόνιση των διατάξεων του Κώδικος Οργανισμού Δικαστηρίων και της κατάστασης των δικαστικών λειτουργών και του Κώδικος Δικαστικών Υπαλλήλων. Εναρμόνιση προς τις συνταγματικές διατάξεις 89, 90 και 92 όπως αυτές προέκυψαν μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος, πριν από ένα ολόκληρο χρόνο.

Πρέπει παρ' όλα αυτά και παρά το γεγονός ότι για μερικές από τις διατάξεις του διατηρούμε και τις επιφυλάξεις μας και τις διαφωνίες μας. Να αναγνωρίσουμε ότι ο κύριος Υπουργός άκουσε τις παραπηρήσεις μας στην επιτροπή, τις μελέτησε και αποδέχθηκε αρκετές, μη διστάζοντας να ανατρέψει την αρχική του εισήγηση. Αποδεικύεται έτσι ότι υπάρχει ακόμη διάλογος στην πολιτική.

Και αν στέκομαι σε αυτήν την επισήμανση το κάνω γιατί το θεωρώ αναγκαίο. Αναγκαίο για την προαγωγή της πολιτικής, αναγκαίο και για την αναβάθμιση του ρόλου του Κοινοβουλίου.

Δεν είναι ντροπή, η Κυβέρνηση να ακούει και τα άλλα κόμματα και να μεταβάλλει τις θέσεις της όταν διαπιστώνει ότι πρέπει να μεταβάλλει θέση. Ιδιαίτερα δε για τη Νέα Δημοκρατία πρέπει επιπέλους να υπάρξει η αναγκαία γενναιότητα, κύριε Υπουργέ, και να αναγνωρίστε ότι ασκείται με συνέπεια η πιο εποικοδομητική και υπεύθυνη αντιπολίτευση που έχει γνωρίσει ο τόπος κατά τη διάρκεια της νεότερης δημοκρατικής ιστορίας του.

Και με την επισήμανση αυτή μου δίνετε την αφορμή να προχωρήσω και σε κριτική. Πότε επιτέλους θα φέρετε προς ψήφιση και τους λοιπούς εκτελεστικούς του Συντάγματος νόμους; Σε δύο μήνες θα έχουμε διανύσει ένα ολόκληρο χρόνο από την ημέρα που ψηφίστηκε το αναθεωρηθέν Σύνταγμα και δεν θα μπορεί ο πολίτης να το επικαλεστεί, αφού πραγματικά εκκρεμεί ακόμη η ψήφιση αρκετών νόμων. Είχαν δημοσιευθεί πριν από αρκετούς μήνες, πριν ακόμη, αν θυμάμαι καλά, αναλάβετε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, από την εφημερίδα «Βήμα της Κυριακής», αρμοδίως φαντάζομαι διοθετήσεις πληροφορίες ότι το χρονοδιάγραμμα κατάθεσης και ψήφισης των εκτελεστικών νόμων θα τηρούνταν αυστηρά, υπονοώντας έτσι ότι ήταν έτοιμη η Κυβέρνηση και μάλιστα δεσμευόταν για το Νοέμβριο και το Δεκέμβριο του 2001.

Ο καιρός πέρασε και οι εκκρεμότητες. Μόλις τώρα, στις αρχές Μαρτίου έγινε το πρώτο βήμα.

Μπορεί κανείς να επικαλεστεί την απομάκρυνση του κ. Σταθόπουλου και την αλλαγή πολιτικής γηγενίας στο Υπουργείο.

Όμως θέλω να καταθέσω έναν απλό συλλογισμό, κύριε Πρό-

εδρε. Επειδή τα λοιπά πρόσωπα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης παραμένουν ως είχαν και επειδή δεν άλλαξε η Κυβέρνηση ή το Υπουργείο ήταν απροετοίμαστο, όταν υπήρχε δημόσια δέσμευση για τήρηση συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος κατάθεσης των εκτελεστικών νόμων, οπότε αντιλαμβάνεται κανείς και την κοροϊδία ή ήταν καλώς προετοιμασμένο και η αλλαγή Υπουργού έφερε αλλαγές παντού. Όμως και πάλι δεν δικαιολογείται, κύριες Πρόεδρε, τόση καθυστέρηση, όταν μιλούμε για την ίδια Κυβέρνηση, τα ίδια πρόσωπα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και νόμους που φέρνουν απλώς εναρμόνιση προς τις αναθεωρηθείσες διατάξεις του Συντάγματος.

Γι' αυτό επιμένω στο ερώτημα, κύριοι συνάδελφοι: Πότε θα φέρει ο Υπουργός και τους λοιπούς νόμους; Πότε θα αφήσουμε επιτέλους πίσω τις εκκρεμότητες που δημιούργησε η αναθεώρηση του Συντάγματος;

Είπατε, κύριε Υπουργέ - και σας άκουσα με προσοχή- ότι θα το κάνετε σε λίγες εβδομάδες. Δεν θα σας αμφισβήτησα προσωπικά. Όμως, ίσως και μ' αυτό το σχέδιο νόμου να μπορούσε να αντιμετωπιστεί το θέμα. Και θυμούμαι ότι κατά τη διάρκεια που λάμβανε χώρα η συνεδρίαση στην επιτροπή μας, όταν ερώτησε ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος ο κ. Παυλόπουλος τον κ. Βαλμαντώνη, πρόεδρο της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, εάν θα μπορούσαν και με αφορμή την κατάθεση αυτού του σχεδίου νόμου να έρθουν ρυθμίσεις εκτελεστικές των διατάξεων του Συντάγματος, ο κ. Βαλμαντώνης απάντησε πάρα πολύ απλά: «Πράγματι έτσι έπρεπε να γίνει.»

Εγώ λέω ότι θα μπορούσε να γίνει.

Εις ό,τι αφορά ειδικότερα τις διατάξεις του σχεδίου νόμου θα μείνω σε τρία θέματα που το καθένα κατά τη δική μου γνώμη έχει τη δική του αξία.

Το πρώτο έχει σχέση με την προαγωγή σε αρεοπαγίτη μόνο εκ των προέδρων εφετών. Αναγνωρίζω την πρόθεση του Υπουργού να θέσει κανόνες που να διασφαλίζουν το αδιάβλητο και το διαφανές στις προαγωγές των ανωτέρων δικαστικών λειτουργών. Όμως, πιστεύω ότι ίσως στερούμε από το Ανώτατο Δικαστήριο τη δυνατότητα -ελάχιστη, αν θέλετε, αλλά οπωσδήποτε δυνατότητα- στην Ολομέλειά του να έχει και νέους ανθρώπους, άριστους δικαστικούς λειτουργούς που θα μπορούσαν να κριθούν ως άριστοι και γι' αυτό θα προήγοντο έστω και κατ' εξαίρεση.

Επαναλαμβάνω ότι κατανοώ και συμμερίζομαι τις όποιες επιφύλαξης διατυπώνονται. Όμως, θα ήθελα να τονίσω ότι επί είκοσι πέντε χρόνια δεν έγινε χρήση αυτής της δυνατότητας. Και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο και όχι γιατί έπεσαν κάποιες σκιές στο υφιστάμενο σύστημα, καταργείται η εν λόγω διάταξη.

Σκέφτομαι, λοιπόν, ότι τα όρια έχουν ήδη τεθεί από τη ζωή εδώ και είκοσι πέντε χρόνια. Και αναρωτιέμαι ότι ίσως γι' αυτόν το λόγο θα έπρεπε να αναγνωρίζουμε τη δυνατότητα προαγωγής και εκ των εφετών σε αρεοπαγίτη. Γιατί αυτοί που θα ξεπερνούσαν την πρακτική που έχει διαμορφωθεί εδώ και είκοσι πέντε χρόνια, προφανώς θα είχαν κάποιο σοβαρότατο λόγο να το κάνουν και επίσης προφανώς κανείς δεν θα έπαιρνε το κόστος μιας τέτοιας απόφασης, αν δεν υπήρχε πανθομολογούμενη αναγνώριση της αξίας και της αριστείας του εν λόγω εφέτη.

Θέλω να πω ότι, όταν νομοθετούμε, θα πρέπει να μας απασχολεί η εξαίρεση και όχι απλώς ο κανόνας. Θυμίζω επίσης τη διακηρυγμένη πρόθεση της Κυβέρνησης να δώσει τη δυνατότητα στο μέλλον και στα στελέχη της δημοσίας διοίκησης που δεν έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο προϋπηρεσίας, εάν το θελήσουν, να διεκδικήσουν με εξετάσεις θέση διευθυντή. Και αναρωτιέμαι λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, γιατί, ενώ η τάση είναι αυτή, στη δικαιοσύνη θα έπρεπε να καταργήσουν τη μόνη διάταξη που επιτρέπει, έστω και αν μέχρι τώρα δεν έχει γίνει χρήση της, την προαγωγή σε αρεοπαγίτη και του αρίστου των εφετών.

Ένα δεύτερο στοιχείο ένστασης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι η προθεσμία προσφυγής του παραλειφθέντος προς προαγωγή δικαστικού λειτουργού. Γιατί, κύριε Υπουργέ, θα έπρεπε να έχει στη διάθεση του μόνο πέντε μέρες, για να κάνει την προσφυγή του;

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης) : Και τώρα έχει.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Απ' ό,τι είδα από τα Πρακτικά της επιτροπής σάς ειπώθηκε ότι είναι δέκα ημέρες. Λυπάμαι αν το διορθώσατε και δεν το άκουσα, οπότε βρέθηκα σήμερα στη θέση να το ξαναναφέρω. Δεν είχα ακούσει να προτάσσεται κάποια διαφωνία.

Δέχομαι ότι και τώρα έτσι είναι και παραλείπω την παρατήρησή μου.

Έρχομαι τώρα στο τελευταίο θέμα, που αφορά τα μέτρα για την ανάθεση της ασφάλειας των δικαστηρίων σε ιδιωτικές εταιρείες.

Εμείς είμαστε οι τελευταίοι που θα είχαμε κάποιο πρόβλημα να αναφερθούμε στον ιδιωτικό τομέα. Πέραν, όμως, των επιφυλάξεων που διατυπώθηκαν και στην επιτροπή και ήδη ακούστηκαν μέσα στην Ολομέλεια και από τον εισηγητή μας κ. Μαντούβαλο, έρχεται η επικαιρότητα και τα γεγονότα στο Εφετείο Αθηνών με τον πιο δραματικό τρόπο να επιβεβαιώσουν τις επιφυλάξεις μας, τις ανησυχίες μας και την αγωνία μας, κύριε Υπουργέ. Και κάνω έκκληση να τις λάβετε υπόψη και να επιδείξετε το ίδιο πνεύμα συνεννόησης και διαλόγου που έχετε επιδείξει κατά τη διάρκεια της όλης συζήτησης στην επιτροπή, να λάβετε υπόψη τις ενοτάσεις μας, το ενδιαφέρον μας, την αγωνία μας και να διατάσσετε να προχωρήσετε στην υλοποίηση αυτού που έχετε εξαγγείλλει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούμε από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως έναντιζθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ BENIZELΟΣ» για τα 180 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση, ογδόντα μαθητές και πέντε συνοδοί καθηγητές από το 1ο Γυμνάσιο Μεσολογγίου.

Η Βουλή καλωσορίζει τα παιδιά.

(Χειροκροτήματα, απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο κ. Κατσαρός έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Αναρωτιέμαι, κύριε Υπουργέ, αν σήμερα ακούγατε σε αυτήν εδώ την Αίθουσα τη μεγαλύτερη αλήθεια, την αναμφισβήτητη αλήθεια, με την οποία και εσείς θα συμφωνούσατε, ως προς το περιεχόμενο του νομοσχεδίου, εσείς που εκπροσωπείτε την Κυβέρνηση, η οποία στηρίζεται από την πλειοψηφία της Βουλής και εκφράζει τη λαϊκή κυριαρχία, αναλογισθήκατε ότι δεν έχετε τη δικαίωμα να προσαρμόσετε τις ψηφισθείσες από τη Διαρκή Επιτροπή διατάξεις σ' αυτά τα οποία θα ακούσετε και τα οποία πλήρως θα σας εκφράζουν και θα ανταποκρίνονται σε μία κοινά αποδεκτή αλήθεια. Είναι δυνατόν το Σύνταγμα της Ελλάδος να ήθελε κάτι τέτοιο;

Γι' αυτό και με τη σκέψη αυτή επαναφέρω το συνταγματικό θέμα, το οποίο τέθηκε στη Διαρκή Επιτροπή κατά τη συζήτηση και ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου.

Το άρθρο 70, παράγραφος 4 του Συντάγματος, λέει ότι το ψηφισθείν νομοσχέδιο μπορεί να ξανασυζητηθεί στην Ολομέλεια μόνο ενιαία επί της αρχής, κατ' άρθρον και στο σύνολο. Και είναι σαφές τι εννοεί. Δεν γίνονται τρεις ξεχωριστές συζήτησεις και ψηφοφορίες, αλλά μία, ενιαία επί της αρχής, στα άρθρα και στο σύνολο. Δεν λέει τίποτε άλλο, μόνο παραπέμπει στο ότι η συζήτηση θα γίνει σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής. Και νομίζω ότι η παραπομπή του σχετικού άρθρου του Κανονισμού της Βουλής στο 107, 5, 6 και 7 είναι αυτό το οποίο αποτυπώνει αυτό που ήθελε ο συνταγματικός νομοθέτης. Ορίζει δηλαδή ότι γίνεται οργανωμένη συζήτηση, πώς κατανέμεται ο χρόνος ανάμεσα στα κόμματα και ανάμεσα στους Βουλευτές και πώς γίνεται η συζήτηση και η ψηφοφορία.

Νομίζω, λοιπόν, ότι εκείνο το οποίο ετέθη στον Κανονισμό της Βουλής, ότι δεν επιτρέπεται καμία μεταβολή στο ψηφισθείν νομοσχέδιο, δεν έχει έρεισμα τη συνταγματική διάταξη. Δεν στηρίζεται στη συνταγματική διάταξη. Και νομίζω ότι σε αυτό το σημείο ο Κανονισμός της Βουλής, το άρθρο 74 παράγραφος 5, 6 και 7 είναι εκτός συνταγματικής εξουσιοδότησης, εκτός συνταγματικής διάταξης. Δεν είναι δυνατόν διά του Κανονισμού της Βουλής να στερήσουμε ένα τέτοιο δικαίωμα στην Ολομέλεια

λεια του Σώματος, η οποία εκφράζει τον κυρίαρχο λαό.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ**)

Αυτή η διάταξη μου θυμίζει μία άλλη, η οποία είχε παρεισφρήσει στον Κανονισμό της Βουλής στο άρθρο 14. Η Διάσκεψη των Προέδρων έπαιρνε και παίρνει ακόμα απόφαση πόσες ημέρες θα διαρκέσει η συζήτηση στη Βουλή.

Και η Ολομέλεια δεν δικαιούται να τροποποιήσει την απόφαση του οργάνου της, ενός από τα διοικητικά της όργανα που είναι η Διάσκεψη των Προέδρων. Κάτι παραπλήσιο πάμε να κάνουμε και εδώ. Πιστεύω ότι είμαστε έξω και από το γράμμα και από το πνεύμα του Συντάγματος.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Χειρότερο είναι αυτό.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Έξω και από το πολίτευμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Είναι η πρώτη παρατήρηση την οποία θα ήθελα να κάνω.

Και μία άλλη παρατήρηση. Κύριε Υπουργέ, πιστεύω ότι ιδιαίτερα στις μέρες μας, στην εποχή που ζούμε είναι μείζον πρόβλημα η προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστών και κυρίως η αμερόληπτη κρίση τους. Νομίζω ότι πρέπει να τη διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού. Νομίζω πως μία ευνοϊούμενη πολιτεία δικαιούται να φέρει αυτόν τον τίτλο όταν πράγματι έχει αμερόληπτη δικαιοσύνη.

Πρέπει, λοιπόν, με κάθε τρόπο να διασφαλίσουμε αυτήν την αμερόληψία και την ανεξαρτησία γνώμης των δικαστών. Πότε θα διασφαλιστεί απολύτως; Όταν ο δικαστής από την απόφαση την οποία εκδίδει δεν θα περιμένει τίποτα άλλο και δεν θα έχει από κανέναν καμία επιβράβευση υλική ή οποιασδήποτε άλλης μορφής. Καταλαβαίνω, βέβαια, να ακούσει ένα «μπράβο» για την πάρα πολύ καλή απόφαση την οποία εξέδωσε, τη σύμφωνη με το Σύνταγμα και τους νόμους, από εκείνον ο οποίος βρήκε το δικαίο του. Όμως ο δικαστής για να είναι απόλυτα αμερόληπτος, δεν πρέπει να ελπίζει ότι αυτή η απόφαση ή η εν γένει συμπεριφορά του θα έχει μια κάποιας άλλης μορφής επιβράβευση.

Το λέω αυτό γιατί παρατηρώ ότι τα τελευταία πέντε, έξι χρόνια –ίσως και λίγο ακόμα περισσότερο- πάρα πολλούς συνταξιούχους δικαστές να καταλαμβάνουν αξιόλογες θέσεις, στις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, σε κάποια άλλα συμβούλια, σε κληροδοτήματα και γενικότερα θέσεις, οι οποίες έχουν και οικονομικό όφελος και τεράστια προβολή.

Αν πάμε και λίγο πιο πίσω και λίγο πιο παθιά και θυμηθούμε και τον τρόπο με τον οποίο ήσκησαν τα καθήκοντά τους και την εντύπωση την οποία έδωσαν προς τα έξω, κατά την άσκηση των καθηκόντων, ως προς τις πολιτικές τους πεποιθήσεις, διαπιστώνουμε ότι όποιος κατά τη διάρκεια της άσκησης του καθήκοντάς του επεδειξε συμπεριφορά, η οποία κατά κάποιο τρόπο κατευθύνετο από κάποιες πολιτικές πεποιθήσεις που συμφωνούσαν με εκείνους που είχαν την εξουσία, εκείνος βρήκε και κάποια διάκριση. Ο συνταξιούχος δικαστής.

Και κάνω την απλή σκέψη. Όταν υπάρχει αυτή η ελπίδα κατά την άσκηση των καθηκόντων του δικαστή, δηλαδή ότι και αν ακόμα συνταξιοδοτηθεί μπορεί να ασκήσει εξουσία από μια οποιαδήποτε θέση, ο δικαστής, ο οποίος δεν είναι Θεός, αλλά άνθρωπος, δεν θα επηρεαστεί στην άσκηση των καθηκόντων του; Αυτό για προβληματισμό.

Το ίδιο θα έλεγα –και το υποστήριξα και στη Διαρκή Επιτροπή- και για τη διαφύλαξη του κύρους και του ανεξάρτητου φρονήματος του δικαστή. Να μην τον εμπλέκουμε με την άσκηση καθηκόντων σε κάποιες άλλες θέσεις, οι οποίες τον φέρουν πάρα πολύ κοντά στην εξουσία, διότι πιστεύω ότι θα αποτελέσει ένα κίνητρο για τον τρόπο άσκησης του λειτουργήματος.

Γι' αυτό είμαι πάρα πολύ επιφυλακτικός και για τις αποσπάσεις στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, αλλά και γενικότερα –και σ' αυτό διαφωνώ και με συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας- ως προς τη χρησιμοποίηση των δικαστών για όλα τα άλλα καθήκοντα, αθλητικά κλπ. Γιατί εκεί μετέχουν και προεδρεύουν ενός διοικητικού οργάνου, που εκδίδει διοικητικές πράξεις, τη νομιμότητα των οποίων ελέγχουν τα δικαστήρια.

Έτσι, δημιουργείται το πρόβλημα το οποίο σας έθεσε ο κ. Παυλόπουλος με τη γνωστή απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικα-

στηρίου. Γι' αυτό θα έλεγα ότι, για να μπορέσουμε να διαφυλάξουμε πλήρως το ελεύθερο και ανεξάρτητο φρόνημα των δικαστών, πρέπει να τους απαλλάξουμε από τις συμμετοχές σε όλα τα όργανα, εκτός των δικαστηρίων, στα οποία σήμερα μετέχουν. Διότι μόνον έτσι πιστεύω ότι ο δικαστής δεν θα ελπίζει απλά δεν θα έχει να δώσει και λογαριασμό σε κανένα.

Κύριε Υπουργέ, είναι καιρός να ξανασκεφθείτε την περιπέτεια του Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Είναι καιρός να διαβάσετε και μια έκθεση του Τμήματος Επιθεώρησης των Δικαστηρίων για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται το σύστημα τήρησης των Πρακτικών. Θα βγάλετε ορισμένα συμπεράσματα και ίσως είναι η ώρα κάποιας συζήτησης, ώστε να τελειώσει αυτή η περιπέτεια. Είναι πάρα πολύ μεγάλη η περιπέτεια των διαδίκων. Σκεφθείτε το. Πρέπει κάτι να κάνετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Αντωνακόπουλος έχει το λόγο για δέκα λεπτά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι ασφαλιστική δικλείδα της λειτουργίας μας δημοκρατίας είναι η ποιότητα λειτουργίας της δικαιοσύνης. Έτσι, λοιπόν, με αυτήν τη σταθερά σκέψη στην αναθεώρηση του Συντάγματος προβλέφθηκε περαιτέρω ενίσχυση της δικαιοσύνης, όσον αφορά όχι μόνο την καταστατική της ανεξαρτησία, αλλά και τη λειτουργική της ανεξαρτησία.

Στη χώρα μας, δυστυχώς, δεν έχουμε διαχρονικά ισχυρά πειστήρια για το ότι αυτή η λειτουργική ανεξαρτησία χαρακτηρίζει την πολιτική ζωή. Έχουμε όλοι βιώσει κάποιες άσχημες σελίδες και στο παρελθόν, αλλά πτυχές τέτοιας μεροληψίας πολλές φορές βγαίνουν και στο παρόν. Άρα τουλάχιστον η Κυβέρνηση δεν θα μπορούσε να κατηγορήσει από κανένα ότι επιδώκει μια λειτουργική εξάρτηση της δικαιοσύνης σήμερα, από τη στιγμή που πολλές φορές αποχής περιστατικά από τη λειτουργία της δικαιοσύνης επιλέγονται ως αντιπολιτευτική τακτική.

Σήγουρα, όμως, στις μέρες μας η δικαιοσύνη επιφορτίζεται συνέχεια με μεγαλύτερο έργο, γιατί, δυστυχώς, η κινητικότητα πολιτών που υπάρχει στην περιοχή μας, αλλά και η γεωστρατηγική μας θέση μας εμπλέκουν εκόντες άκοντες στο σταυροδρόμι κάποιων σύγχρονων εγκλημάτων.

Η εικόνα, όμως, που δείχνει η δικαιοσύνη πιστεύω ότι είναι ικανοποιητική. Πέρα από το πειρεχόμενο των δικαστικών αποφάσεων η εικόνα της δικαιοσύνης χαρακτηρίζεται και από την εικόνα των υποδομών. Υποδομές σε μια δικαστική λειτουργία είναι τα δικαστικά μέγαρα, τα σωφρονιστικά ιδρύματα. Πιστεύω ότι στον τομέα αυτό έχουν γίνει πολλά και ότι πρέπει να γίνουν και άλλα. Τα λέω αυτά εκμεταλλευόμενος τη συνάφεια με το συζητούμενο νομοσχέδιο.

Όσον αφορά την αξιοποίηση των δικαστικών στη σύνθεση των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών, κανείς δεν μπορεί να πει ότι αυτό αποτελεί ένα κίνητρο ή μια εξάρτηση των εν ενεργείᾳ δικαστικών, ώστε να προσδοκούν σε μια τέτοια συμμετοχή. Η επιλογή τους γίνεται από κοινοβουλευτικές επιτροπές με αυξημένης πλειοψηφίες, οπότε δεν μπορεί να πει κανείς ότι είναι μονοκαμπατικές επιλογές.

Με την ευκαιρία της συζήτησης θα ήθελα να τονίσω ότι στα πλαίσια της κατανομής των σωφρονιστικών ιδρυμάτων στη χώρα θα πρέπει να αντιμετωπιστούν και οι απόψεις των τοπικών κοινωνιών, όπως αυτές εκφράζονται από τα Νομαρχιακά Συμβούλια, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους άλλους φορείς των περιοχών.

Θέλω να αναφέρω το χαρακτηριστικό παράδειγμα των φυλακών στην Ανδρίτσαινα όπου πρέπει επιτέλους να οριστικοποιηθεί η θέση γύρω από αυτήν την εκκρεμότητα. Μεταφέρω την αποδοχή της κατασκευής σωφρονιστικού ιδρύματος στο νομό μου, στο Νομό Ηλείας, χωρίς βεβαίως να παραβλέπουμε τις αντιδράσεις τοπικών φορέων στην περιοχή. Αυτό το μεταφέρω σαν ένα αίτημα των δικηγορικών συλλόγων της περιοχής. Είναι ένα ζήτημα, μια εξέλιξη που πρέπει να αξιοποιηθεί για να κλείσει οριστικά αυτό το ζήτημα εκεί που όσο μένει έστω και εν μέρει ανοικτό τροφοδοτεί κοινωνικές αναταράξεις.

Επίσης για να αποφύγουμε αυτήν τη χρονική εμπιλοκή που πολλές φορές υπάρχει, κυρίως στις εκδικάσεις των υποθέσεων

στα εφετεία, θα πρέπει να δούμε θετικά την ίδρυση μεταβατικών εφετείων, τα οποία λύνουν πολλά προβλήματα. Αυτό ήδη οι δικηγορικοί σύλλογοι το έχουν αντιληφθεί και γι' αυτό σε διάφορες περιφέρειες υπάρχουν με την καλή έννοια συμμαχίες επιστημονικών φορέων, δικηγορικών συλλόγων, οι οποίοι ζητούν τη λειτουργία μεταβατικών εφετείων, ούτως ώστε να επιταχύνουμε την απονομή της δικαιοσύνης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μα, τι σχέση έχουν αυτά με το νομοσχέδιο;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Τα λέω με την ευκαιρία της συζήτησης του νομοσχέδιου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Φέρτε μια ερώτηση.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Σε σχέση με το νομοσχέδιο, λοιπόν, έχω να πω ότι βεβαίως η δικαιοσύνη εκσυγχρονίζεται, οι δικαστές αμερόληπτοι αφήνονται περισσότερο να λειτουργήσουν στο έργο τους, επιβάλλεται περαιτέρω διαφάνεια στον τρόπο με τον οποίο επιλέγονται και άλλοι λειτουργοί της δικαιοσύνης ή φορείς οι οποίοι έχουν σχέση με δικαστική εξουσία, κάτι το οποίο είναι αίτημα της ελληνικής κοινωνίας. Τα δείγματα αυτά είναι συγκεκριμένα και χειροπιστά, όσον αφορά και την πλήρωση των θέσεων των συμβολαιογράφων, αλλά και σε σχέση με τις πληρώσεις των θέσεων στα άμισθα υποθηκοφυλακεία. Αυτά είναι χειροπιστά παραδείγματα του ότι η σημειωτή Κυβέρνηση κατοχυρώνει τη διαφάνεια, κατοχυρώνει την αξιοκρατία. Πολλές φορές η πρόοδος βρίσκεται και αντιπάλους. Ίσως χρειάζεται μια δοσομετρική πολιτική στην επιβολή της προόδου. Όμως αυτό δεν θα πρέπει να αποτελεί αναστολή για την Κυβέρνηση, για όσους ασκούν εξουσία, γιατί στο τέλος τα θετικά βήματα θα παραμείνουν, παρά τις όποιες τροχοπεδητικές προσπάθειες συμφέροντων, τα οποία πιθανόν να θίγονται από τον εκσυγχρονισμό και τη διαφάνεια.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Βαρβιτσιώτης έχει το λόγο για οκτώ λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Υπερηφανεύθηκε ο κύριος Υπουργός Δικαιοσύνης, διότι εισηγείται το πρώτο αρμοδιότητος του Υπουργείου Δικαιοσύνης σχέδιο νόμου κατ' επιταγή του νέου αναθεωρηθέντος Συντάγματος. Ο κύριος Υπουργός, ως Υπουργός Δικαιοσύνης, δικαίως υπερηφανεύεται και μάλιστα λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη τη δήλωσή του ότι σύντομα θα εισηγηθεί όλους τους προβλεπόμενους από τη συνταγματική αναθεώρηση νόμους. Θα έπρεπε, όμως, ο κύριος Υπουργός, ως μέλος της Κυβερνήσεως να θλίβεται, διότι η Κυβέρνηση, στην οποία μετέχει, επέδειξε πρωτοφανή θεσμική αδιαφορία.

Όταν συνεζητείτο η σχετική διάταξη του Συντάγματος είχα επισημάνει ως εισηγητής της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ότι και το πιο άρτιο Σύνταγμα θα είναι κολοβό αν δεν εκδοθούν οι προβλεπόμενοι εκτελεστικοί νόμοι, χωρίς τους οποίους δεν μπορούν να υλοποιηθούν οι σχετικές ρυθμίσεις. Είχα λάβει τότε τη σαφή, ρητή και κατηγορηματική κυβερνητική διαβεβαίωση ότι η έκδοση των νόμων αυτών θα είναι άμεση. Διυτυχώς, η δήλωση εκείνη, κύριε Πρόεδρε, είχε την τύχη όλων των κυβερνητικών εξαγγελιών.

Έχουν περάσει ένδεκα μήνες από την ψήφιση του Συντάγματος και είναι ο δεύτερος νόμος κατ' επιταγήν του Συντάγματος ο οποίος έρχεται για συζήτηση στη Βουλή. Και θα ήθελα να σημειώσω ότι ο υπό έκδοση νόμοι είναι τριάντα εννιά. Είχαμε επίσης τη σαφή δήλωση του αρμόδιου Υπουργού με έγγραφη απάντηση στη Βουλή ότι μια πλειάδα νόμων, άνω των δέκα, επρόκειτο να έχουν κατατεθεί στη Βουλή προ της 31ης Δεκεμβρίου του παρελθόντος έτους. Φοβάμαι ότι πρόκειται περί ενός ακόμη δείγματος κυβερνητικής αναξιοποίησας και κυβερνητικής περιφρονίσεως προς τις συνταγματικές επιταγές.

Θα ήθελα τώρα να κάνω ορισμένες παρατηρήσεις στο συζητούμενο σχέδιο νόμου. Βέβαια, φοβάμαι ότι θα είναι χωρίς αποτέλεσμα. Διότι εδώ τίθεται, κύριε Πρόεδρε, ένα θέμα λειτουργίας της Βουλής. Ο Κανονισμός της Βουλής διαστρέβλωσε την έννοια της σχετικής συνταγματικής επιταγής. Όταν συζητούσαμε στην Επιτροπή Αναθεωρήσεως του Συντάγματος –και είναι παρών και ο Πρόεδρος της Επιτροπής, ο κ. Ιωαννίδης- θυμόμα-

στε όλοι ότι είχαμε πει ότι τα νομοσχέδια θα έρχονται για συζήτηση σε μία συνεδρίαση στην Ολομέλεια. Δεν είχαμε προβλέψει τρίωρη συνεδρίαση ούτε είχαμε συζητήσει για τον περιορισμό του αριθμού των Βουλευτών και ακόμη περισσότερο δεν είχαμε προβλέψει ότι θα υπάρχει έλλειψη δυνατότητος αποδοχής ορθών παρατηρήσεων Βουλευτών. Αυτά είναι όλα κατασκευάσματα του Κανονισμού. Καθιστάται, κύριε Πρόεδρε, ότι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Αφού αυτά λέει ο Κανονισμός. Τι να κάνουμε; Δεν το καταλαβαίνω.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μα, δεν μου επιτρέπεται να κρίνω τον Κανονισμό;

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Ο Κανονισμός δεν είναι πάνω από το Σύνταγμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν είπα αυτό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Με συγχωρείτε. Εγώ αναφέρομαι στις συζητήσεις που έγιναν στην αρμόδια επιτροπή και παρακαλώ να μη με διακόπτετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κατ' αρχήν, σας παρακαλώ πάρα πολύ να μη συγχωρείτε. Ξέρετε ότι σας αγαπώ και ότι σας εκτιμώ, αλλά θέλω να κλείσω αυτό το θέμα. Προηγουμένως κάνατε μία εύλογη παρατήρηση προς το συνάδελφο ότι ήταν εκτός θέματος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Δεν είμαι εκτός θέματος, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Τώρα, μη μου λέτε ότι είστε εντός θέματος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μου επιτρέπετε να σας εξηγήσω, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ορίστε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Λέω ότι οι παρατηρήσεις που θα κάνω είναι χωρίς αντικείμενο, διότι δεν μπορεί, και αν συμφωνεί ο Υπουργός, να τις αποδεχθεί. Αυτό λέω και εξηγώ γιατί δεν είναι εκτός αντικειμένου οι παρατηρήσεις μου. Είμαι εντός θέματος 100%.

Κύριε Πρόεδρε, η απυχής διακοπή σας με αναγκάζει να πω ότι η Ολομέλεια της Βουλής ευνούχιζεται. Έτσι καταρρακώνεται το κύρος του Βουλευτού. Και προσπογράφω απόλυτα τις ορθές αντιδράσεις τόσον του κ. Ακριβάκη σήμερα όσον και του κ. Ιωαννίδη, που σε άλλη συνεδρίαση είχε θέσει το θέμα, όσο και του κ. Κατσαρού, αλλά και όλων των συναδέλφων, που δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να δεχθούν τον ευνουχισμό της Ολομέλειας της Βουλής. Δεν μπορούν να δεχθούν την καταρράκωση του κύρους της Βουλής και μάλιστα σε πλήρη και ευθεία αντίθεση με την ισχύουσα συνταγματική διάταξη.

Και έρχομαι τώρα στις παρατηρήσεις μου επί του σχεδίου νόμου. Στα άρθρα 5, 6 και 8 του νομοσχέδιου σας, κύριε Υπουργέ, ορίζετε ότι στα οικεία ανώτατα δικαστικά συμβούλια μετέχουν χωρίς ψήφο και ορισμένοι ανώτεροι δικαστικοί, όταν κρίνονται κατώτεροι από αυτούς. Και προβλέπετε ότι οφείλουν να αποχωρήσουν πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας.

Δεν νομίζετε ότι αυτή η διάταξη υποδηλώνει μια απαξιωτική συμπεριφορά; Αφού η ψηφοφορία είναι φανερή, γιατί τους διώχνετε από τη συνεδρίαση; Γιατί δεν τους αφήνετε μέσα, χωρίς ψήφο, αφού έχουν εκφράσει τη γνώμη τους, να παρακολουθήσουν τη συνεδρίαση; Νομίζω ότι έτσι μειώνετε το κύρος των δικαστών αυτών, οι οποίοι κατ' αυτόν τον τρόπο αποχωρούν από την επιτροπή.

Δεύτερη παρατήρηση: Θα ήθελα να σας παρακαλέσω, κύριε Υπουργέ, να κάνετε ρητή αναφορά ότι τα καθήκοντα των προέδρων των εφορευτικών επιτροπών στις εκλογές των σωματείων των δικαστικών λειτουργών μπορούν να τα ασκήσουν όλοι οι δικαστικοί λειτουργοί όλων των κλάδων της δικαιοσύνης, και της πολιτικής και της διοικητικής δικαιοσύνης.

Είναι αδιανότητο να εξαιρούνται δικαστές της διοικητικής δικαιοσύνης από τη δυνατότητα να προεδρεύουν σε εφορευτικές επιτροπές, σε εκλογές σωματείων των δικαστικών λειτουργών. Αυτό μπορεί να διορθωθεί με μία ρητή δήλωση σας και δεν χρειάζεται αντίστοιχη τροποποίηση του Σχεδίου Νόμου.

Μία τρίτη παρατήρηση, κύριε Υπουργέ, την οποία είμαι βέβαιος ότι θα δεχθείτε, είναι ότι στο άρθρο 11 αναφέρεσθε στον εισαγωγικό διαγωνισμό υποψηφίων συμβολαιογράφων. Στην

εξεταστέα ύλη του διαγωνισμού περιλαμβάνονται μαθήματα που εμπίπτουν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων, (δασικός Κώδικας, φορολογία τελών χαρτοσήμου, μεταβίβαση ακινήτων). Δεν προβλέπεται όμως η συμμετοχή διοικητικού δικαστή στην εν λόγω επιτροπή. Δεν είναι λίγο οξύμωρο; Δεν είναι παράλογο, για να μην πω άλλη έκφραση; Εξετάζονται μαθήματα ύλης των διοικητικών δικαστηρίων και δεν μετέχει στην εξεταστική επιτροπή διοικητικός δικαστής.

Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι αυτές οι παρατηρήσεις μου, οι ελάχιστες, γιατί τις άλλες τις έθιξαν οι συνάδελφοι, δεν χρειάζονται τροποποίηση. Νομίζω με μία ρητή δήλωση δική σας μπορεί τα τρία αυτά θέματα, που έθεσα μπορεί να ρυθμιστούν. Και γνωρίζω ότι η ευθυκρισία σας θα οδηγήσει στο να δεχθείτε τις παρατηρήσεις μου, οι οποίες είναι σωστές.

Αυτά είχα να πω, κύριε Πρόεδρε και ευχαριστώ, παρά την ανοίκεια παρέμβασή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Μη χρησιμοποιείτε άγνωστες λέξεις, για να μην πω τίποτε άλλο!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Την αυτοχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Σύμφωνοι.

Ο κ. Κεδίκογλου έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Αγαπητοί συνάδελφοι, πάντοτε τα ζητήματα του Υπουργείου Δικαιοσύνης και τα νομοσχέδια που αφορούν τη δικαιοσύνη είναι ιδιαιτέρου ενδιαφέροντος, δεδομένου ότι η δικαιοσύνη είναι αυτή που κανονίζει τον κανόνα λειτουργίας της κοινωνίας μας και στις δημοκρατίες ισχύει ότι «η πράξη προηγείται του δικαίου». Η πράξη επέβαλε την τροποποίηση του Συντάγματος και η τροποποίηση του Συντάγματος επέβαλε την έλευση αυτού του νομοσχέδιου, το οποίο στις γενικές του γραμμές είναι θετικό, παρά το γεγονός ότι προσωπικά είμαι τους ταγμένους με την άποψη ότι ο δικαστής πρέπει να είναι μόνο δικαστής και τίποτα περισσότερο, τίποτε άλλο απολύτωρ. Η χώρα μας βασανίζεται ακόμα από μία συνήθεια την οποία έφερε η χούντα. Η χούντα έθεσε τους δικαστές σε διοικητικές λειτουργίες με την πρώτη κυβέρνηση του αλήστου μνήμης Κόλλια, του τότε Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και έκτοτε συνεχίστηκε, δήθεν για το αδιάβλητο, να χρησιμοποιούνται δικαστές σε διοικητικές θέσεις. Και αυτή η ιστορία βασανίζει ακόμη την ελληνική δικαιοσύνη.

Διαπίστωσα όμως, και πριν έλθει το νομοσχέδιο, μία σημαντική έλλειψη του νομικού οπλοστασίου σε ό,τι αφορά τα της κοινωνίας μας. Πρώτα-πρώτα από το νομικό μας οπλοστάσιο λείπουν βασικοί νόμοι. Λείπει ο νόμος περί λειτουργίας των κομμάτων. Τα κόμματα, όπως γνωρίζουμε, νομιμοποιήθηκαν το 1975, πλην όμως μέχρι σήμερα δεν έχουν νομική υπόσταση. Χρηματοδοτούνται δε και από τον κρατικό προϋπολογισμό. Προτού να χρηματοδοτηθούν, μπορεί να δικαιολογηθεί ότι το καταστατικό είναι ένα ιδιωτικό συμφωνητικό. Μετά απ' αυτό όμως, δεν δικαιολογείται να μην έχουν νομική υπόσταση, την οποία έχει το τελευταίο σωματείο. Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξετάζει αποκλειστικά και μόνο αν είναι γραμμένη μία πίστωση και τίποτε πέραν αυτού. Που πηγαίνει, ποιος την ειστρέπτει ποιες είναι νόμιμες, κομματικές, διπάνες είναι άρρητα ρήματα.

Δεύτερον, υπό την αχλή της διαφάνειας φαίνονται διάφορα πράγματα. Πηγαίνουμε στην ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Προ ημερών έτυχε να έχω μία ερώτηση προς τον παριστάμενο κύριο Υπουργό. Του έθεσα ένα ερώτημα για την εταιρεία «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.» και είχε την ευαισθησία να μου απαντήσει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο έκανε έναν έλεγχο και δημοσίευσε και την έκθεσή του.

Όταν είπε αυτό ο Υπουργός, προς τιμήν του, ζήτησα από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνέδριου να μου δώσει το αντίγραφο της εκθέσεως. Σκεφτείτε ανεξαρτησία δικαστή. Μου κοινοποίησε έγγραφο προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης αν έχει τη σύμφωνη γνώμη να τη δώσει. Δεν ξέρει ο Πρόεδρος Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι έγγραφο το οποίο δημοσιοποιείται από τον Υπουργό και δη στην Αίθουσα του Κοινοβουλίου, είναι δημόσιο έγγραφο διατιθέμενο στον κάθε πολίτη.

Αυτό δείχνει πως αισθάνεται η δικαιοσύνη απέναντι στην Κυβέρνηση. Και αυτό που επί μία εικοσιπενταετία έχω διαπιστώσει στο δημόσιο βίο είναι ότι σε όλες τις λειτουργίες και τις

ιδιωτικές και τις δημόσιες τα στελέχη θέλουν να προαχθούν. Αυτό το άλγος και το άγχος που υπάρχει στους δικαστές για την προαγωγή είναι τρομερό. Από αυτό φαίνεται σαφώς ότι η δικαιοσύνη μας δεν είναι ανεξάρτητη.

Ας θυμηθούμε τι έγινε με την υπόθεση Κλίντον, όταν κατηγορήθηκε για την υπόθεση Λεβίνσκι. Τον κάλεσε στο γραφείο του ο Κένεθ Στάρ, ο εισαγγελέας, πήγε εκεί και τον ρωτούσε ό,τι ήθελε. Και δεν τολμούσε να πει στην Υπουργό Δικαιοσύνης, που ο ίδιος είχε διορίσει και η οποία διόρισε τον εισαγγελέα ούτε κουβέντα.

Τι έγινε στην Ελλάδα; Ο Πρωθυπουργός κάλεσε τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου; Πότε; Την επομένη του δυστυχήματος του «Σάμινα». Και ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου σηκώθηκε και πήγε στο γραφείο του Πρωθυπουργού. Τότε ήταν νέος ο κ. Σταθόπουλος ως Υπουργός Δικαιοσύνης, διότι διαφορετικά θα του απέδιδα κατηγορία. Είναι προς τιμήν του που ήρθε εδώ και μας υπενθύμισε τι έγινε με τον Ζηλήμονα. Πως όταν κάλεσε στο Ελευθέριος Βενιζέλος τον Ζηλίμονα, ο Ζηλίμονας απάντησε: «Αι θύραι που γραφείου μου είναι ανοικτά δύ' υμάς, κύριε Πρόεδρε». Εμμέσως πλην σαφώς καταδίκασε ο πρώην Υπουργός Δικαιοσύνης εντελώς την ενέργεια του Πρωθυπουργού, αλλά θα ήταν εντελώς διαφορετική η κατάσταση στη δικαιοσύνη αν έψεγε δημοσίως τον εισαγγελέα για αυτήν του την πράξη. Γιατί μια τέτοια πράξη δείχνει υποτέλεια;

Πρέπει να καταλάβουν και οι πρόεδροι του Αρείου Πάγου και ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και των ανώτατων δικαστηρίων οι πρόεδροι και οι αντιπρόεδροι ότι δεν έχουν καμία υποχρέωση στην Κυβέρνηση που τους επιλέγει. Απεναντίας εμείς όλοι οι δημόσιοι άνδρες έχουμε υποχρέωση σε αυτούς οι οποίοι εργάστηκαν, κοτίσαν, μορφώθηκαν και έφτασαν σε ένα επίπεδο ώστε να μπορούμε να έχουμε στελέχη για αυτήν την πράξη. Και όχι να εμφανίζεται το ενάντιο.

Μήλησα προ ολίγου για το ελλιπές οπλοστάσιο. Πριν από λίγο καιρό έκανα μία μήνυση στον εισαγγελέα κατά παντός υπευθύνου, για ατασθαλίες που έγιναν σε κάποιο δημόσιο έργο. Ήταν θεμελιωμένη κατά την άποψή μου πολύ καλά, κατά την άποψη εγκρίτων νομοτεχνικών. Η μήνυση ετέθη στο αρχείο. Ζήτησα από την εισαγγελία πρωτοδικών να μου δώσουν αντίγραφο της αποφάσεως της εισαγγελέως με το σκεπτικό της σχετικά με το γιατί πήγε στο αρχείο. Ξέρετε τι απάντηση έλαβα; «Δεν δικαιούσθε να λάβετε αντίγραφο της αποφάσεως μου για διαφάνεια μιλούμε και αίσθημα δικαιοσύνης». Δεν κατηγορώ το συγκεκριμένο εισαγγελέα τον οποίο απεναντίας τιμώ, συμβαίνει να είναι συμπατριώτης μου. Μου είπε ότι «σύμφωνα με τη γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, αριθμός 15 του 1980 και 26 του 1964 δεν επιτρέπεται να σας δώσουμε αντίγραφο. Διότι δεν υπάρχουν διάδικοι και επίσης δεν προκύπτει η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος του αιτούντος.»

Ο Βουλευτής δεν έχει έννομο συμφέρον να καταγγείλει και να ζητήσει αντίγραφο όταν αφορά διαχείριση δημόσιου χρήματος. Και από την άλλη πλευρά, η άλλη εξουσία των media και τι δεν ζητάει από τους Βουλευτές. Να ξέρουμε ακόμα και ποια μιχανάκια παίζονται στις περιφέρειες μας. Αυτό λέγεται έλλειψη ψήφου του νομικού οπλοστασίου μας.

Δεν υπάρχει νόμος περί ευθύνης Υπουργών. Είχαμε προ καιρού μια ευκαιρία συζήτησης με τον Υπουργό Δικαιοσύνης. «Ενα σύστημα δικαίου του πολιτικού συστήματος κρίνεται από την ευαισθησία και την ευθύνη που έχει η εκάστοτε Κυβέρνηση. Η δική μου άποψη γνωρίζεται ότι κατ' επανάληψη έχει ειπωθεί στην Αίθουσα αυτή. Πιστεύω ότι και οι Βουλευτές και οι Υπουργοί πρέπει να παραπέμπονται στη δικαιοσύνη όπως ο οποιος δήποτε πολίτης. Και εν πάσῃ περιπτώσει, ας πούμε για πολύ βαριά κακουργήματα επειδή αυτά για να χαρακτηρισθούν χρειάζονται ενδεχομένως κάποια απόφαση της Βουλής. Άλλα έπρεπε και οι Βουλευτές και οι Υπουργοί να παραπέμπονται όπως ο κοινός πολίτης.»

Εδώ δεν υπάρχει ακόμα νόμος περί ευθύνης Υπουργών και με το νόμο που υπάρχει και τον οποίο έκανε η δημοκρατική μας Κυβέρνηση και τροποποιήσαμε έναν κακό νόμο υποτίθεται της χούντας, δεν υπάρχει χωριστή ευθύνη των συμμετόχων. Μία απόφαση πολιτική, αγαπητοί συνάδελφοι, μπορεί να εκδοθεί

από έναν Υπουργό εν αγνοία του ότι είναι και παράνομη. Οι εισηγητές μέχρι το γενικό διευθυντή μπορεί να τον παραπλανήσουν και να εκδοθεί μία παράνομη απόφαση.

Δεν μπορεί να αφήνετε τους συμμετόχους αιτιώρητους. Διότι κατ' αυτόν τον τρόπο συνεργάζεται με τον Υπουργό εκείνη η διοίκηση η οποία πειθαρχεί σ' αυτόν, με αυτόν τον τρόπο η διοίκηση είναι δέσμια στα χέρια του Υπουργού. Και εντούτοις νόμος περί ευθύνης Υπουργών σύμφωνα με το νέο Σύνταγμα δεν έχει έρθει, το οποίο νέο Σύνταγμα, ειρήνησθα εν παρόδω, επιτρέπει τη χωριστή δίωξη των συμμετόχων.

Σε ό,τι αφορά, λοιπόν, την ηγεσία της δικαιοσύνης, νομίζω ότι είναι ο καλύτερος τρόπος να εκλέγεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά πρέπει να υπάρχουν εκείνες οι γενναίες πράξεις, οι οποίες θα δώσουν τη βεβαίοτητα στους δικαστές ότι δεν έχουν καμία απολύτως υποχρέωση και πρέπει να φύγει επιτέλους με διάφορες πράξεις, και δη της Κυβερνήσεως, το άλγος και το άγχος των δικαστών για την προαγωγή.

Επώθηκαν διάφορα πράγματα για το νομοσχέδιο. Είπα ότι είναι θετικό. Επειδή δεν συμφωνώ να συμμετέχει σε καμιά δραστηριότητα πειθαρχικού ελέγχου ή οποιουδήποτε άλλου ελέγχου ο δικαστής, δεν μπορώ να ταυτιστώ απόλυτα με αυτό. Οφείλω να πω ακόμη και κάτι άλλο. 'Εστω ότι κάποιος από μας, εγώ ή κάποιος άλλος, είναι διοικητής σε μια μεγάλη τράπεζα και στην πορεία της διοίκησής του αναθέτει την εκτέλεση ενός μεγάλου δημοσίου έργου σε έναν δικό του. Μετά από δύο τρία χρόνια αυτός ο εργολάβος κάνει ένα δώρο σε μένα, στο διοικητή. Αυτό βεβαίως δεν απαγορεύεται, αλλά θα είναι σκάνδαλο αν δημοσιοποιηθεί. 'Εται λοιπόν δεν θα έπρεπε –δεν θέλω να δώσω αναλογία σε όσα είπε ο κ. Κατσαρός- οι δικαστές εξερχόμενοι της υπηρεσίας τους στα πρώτα τουλάχιστον τέσσερα χρόνια να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άλλη εργασία είτε να προϊστανται διοικητικής αρχής είτε οτιδήποτε άλλο. Δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση, αν θέλουμε πράγματα να κατοχυρώσουμε την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης.

Πάμε στους αθλητικούς δικαστές που τους εξαιρείτε. Σήμερα ξέρουμε ότι υπάρχει ανώνυμος εταιρεία ποδοσφαιρική. Υπάρχουν τεράστια οικονομικά συμφέροντα, υπάρχουν προβλήματα απονομής της δικαιοσύνης. Είναι προβλήματα απονομής δικαίου. Πρέπει να αποδίδονται από κάποιον που έχει το αίσθημα της δικαιοσύνης και του δικαίου.

Με λίγα λόγια, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι ένα θετικό νομοσχέδιο. Δεν συμφωνεί με τις δικές μου αρχές για να ταυτιστώ απόλυτα μαζί του, πλήν όμως τα ζητήματα της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης εξακολουθούν να υπάρχουν και χρειάζεται κάποιες γενναίες πράξεις από την πλευρά της Κυβερνησής δηλωτικές, όπως αυτές που ανέφερα, ότι πράγματι σέβεται την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η Αντιπρόεδρος της Βουλής, κυρία 'Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα έχει το λόγο.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ο κύριος Υπουργός της Δικαιοσύνης προσπαθεί ματαίως να σώσει το πρόσωπο της Κυβερνησής, φέροντας αυτός τουλάχιστον έναν εκτελεστικό νόμο του Συντάγματος, έστω και με καθυστέρηση τριών μηνών από την εξαγγελθείσα προθεσμία του Πρωθυπουργού. Φυσικά είναι αξιέπαινος, διότι φέρνει αυτό το νομοσχέδιο, αλλά δεν καταφέρνει να σώσει το πρόσωπο της Κυβερνησής και ισχύουν όλες οι παρατηρήσεις και οι κριτικές που ακούστηκαν από τη μεριά της παράταξης μας για την πρωτοφανή αυτή αδιαφορία και ανικανότητα της Κυβερνησής να ανταποκριθεί τουλάχιστον σε στοιχειώδεις υποχρεώσεις της.

Ο νόμος αυτός ήρθε με παραλλαγμένη μορφή. Είχε ορισμένες διατάξεις, οι οποίες δεν ήσαν προς το συμφέρον της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της εύρυθμης λειτουργίας της, αλλά είναι προς έπαινο του κυρίου Υπουργού το ότι δέχθηκε τις παρατηρήσεις τις δικές μας και των δικαστών και έκανε ορισμένες προσαρμογές, που κατέστησαν το νομοσχέδιο αποδεκτό σχεδόν από όλους, από το μεγάλο μέρος της Βουλής.

Θα ήθελα όμως να χρησιμοποιήσω αυτήν την ευκαιρία για να επισημάνω ορισμένα άλλα θέματα που αφορούν την ανεξαρτη-

σία και την αυτοδιοίκηση της δικαιοσύνης. Από τη μεριά μου θα ήθελα να κατακρίνω τον άκομψο και επιδεκτικό κριτικής τρόπο, με τον οποίο επενέβη ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου στις τελευταίες εκλογές για την ανάδειξη των τριμελών συμβουλίων και βεβαίως τον αντίλογο, τον οποίο αναγκαστικά προκάλεσε από τον Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου σχετικά με ένα ζήτημα που ετέθη –λέω άκομψα- ακριβώς στις παραμονές αυτών των εκλογών.

Ξεκαθαρίζω ότι αυτό δεν αποτελεί κριτική κατά του Υπουργού Δικαιοσύνης και της Κυβέρνησης, γιατί αυτή ήταν μια κίνηση που έγινε στο πλαίσιο της αυτοδιοίκησης της δικαιοσύνης.

Νομίζω, όμως, ότι ως Βουλή –είτε ως Πλειοψηφία είτε ως Μειοψηφία- έχουμε υποχρέωση να φέρουν με εδώ και να συζητούμε τα συμβαίνοντα στη δικαιοσύνη, όχι για κανένα άλλο λόγο, όχι για να την κατακρίνουμε στο δικαιοδοτικό της έργο, αλλά για να βοηθήσουμε στην καλύτερη λειτουργία της. Συνδυάζω την κριτική μου με μια υπόδειξη προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, ότι πρέπει ταχύτατα να λυθεί νομοθετικά αυτό το θέμα που ανεφύγει. Είναι θέμα ερμηνείας του οργανισμού των δικαστηρίων και της διάταξης που προβλέπει τις υποψηφιότητες για την τριμελή διοίκηση.

Λυπούμαι, διότι αυτό το θέμα ετέθη τις παραμονές των εκλογών και με τρόπο που αφήνει την υποψία ότι μπορεί και να έγινε για να επηρεάσει τις εκλογές -και δεν αποκλείω να τις επηρέασε- για τον εξής απολούστατο λόγο: Επειδή αυτή η εκλογή συνδέθηκε με τη νομιμότητα και με την πιθανότητα ακυρώσεως του αποτελέσματος της εκλογής -εάν γινόταν προσφυγή- αυτό μπορεί βεβαίως να επηρέασε το δικαστικό φρόνημα και ορισμένοι να ψήφισαν ακριβώς με την προοπτική να αποφύγουν μια μελλοντική εμπλοκή.

Και εξηγούμαι, κύριε Πρόεδρε. Δεν είναι δυνατόν την τελευταία στιγμή να επιχειρείται η μείωση του αριθμού των υποψηφίων για την εκλογή του προϊσταμένου του τριμελούς συμβουλίου διοίκησης. Εγώ δεν έχω καμία αντίρρηση να υπάρχουν περιορισμοί και μάλιστα περιορισμοί που έχουν να κάνουν με την αρχαιότητα. Δηλαδή να μην ισχύει μόνο η τριετής άσκηση καθηκόντων στο πρωτοδικείο, αλλά να μπουν και περιορισμοί που να προβλέπουν ότι μόνο οι αρχαιότεροι θα μπορούν να είναι υποψήφιοι πρόεδροι.

Το να επιχειρείται, όμως, να περιοριστεί αυτός ο αριθμός με ένα κρήτιρο τελείων επισφαλές -δηλαδή από το κατά πόσο οι ανάγκες της υπηρεσίας και οι αποφάσεις του προϊσταμένου επέτρεψαν σε κάποιον πρόεδρο πρωτοδικών να γιγείται ενός πολιτικού τμήματος ή να μην γιγείται ενός πολιτικού τμήματος, και να ανήκει στο μονομελές ή να είναι μέλος των τριμελών, ή πολυμελών συμβουλίων- αυτό το θεωρώ απαραδέκτο. Διότι ο κύκλος των υποψηφίων αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με τις επιλογές του προϊσταμένου. Εγώ δεν θέλω να αμφισβητήσω ότι είναι αντικειμενικές επιλογές, αλλά μπορεί να έχουν και ένα παράγοντα τυχαίου ή -στη συγκεκριμένη περίπτωση- να είχαν, εφόσον δεν ισχύει αυτή η ερμηνεία στο παρελθόν.

Στις προηγούμενες εκλογές του τριμελούς συμβουλίου δεν ίσχυσε αυτός ο περιορισμός. Γιατί ξαφνικά επενοήθη τρεις μέρες πριν από τις εκλογές; Θεωρώ ότι αυτό υπήρξε ένα σημειώτικό της τρόπου με τον οποίο επιχειρήθη να διεξαχθούν αυτές οι εκλογές.

Αυτά τα λέω, πρώτον, για να καταθέσω τις δύο γνωμοδοτήσεις που εξεδόθησαν, του εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και -την αντίθετη- του αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου, με την παράκληση να περιληφθούν στα Πρακτικά, ώστε να είναι κτήμα της Βουλής, όταν με το καλό, κύριε Υπουργέ, πιστεύω ότι θα πάρετε μια πρωτοβουλία, ώστε να μη φθάσουμε στις επόμενες εκλογές και την παραμονή να ξαναδημιουργούνται τέτοια θέματα. Άλλωστε εγώ δεν καταλαβαίνω γιατί να μην πήγαινε το θέμα -αν ερμηνευτικά είναι τόσο σημαντικό- σε ένα δικαιοδοτικό σχηματισμό και να ελύετο με τον άλφα ή το βήτα τρόπο.

Εν πάσῃ περιπτώσει, για ιστορικούς λόγους καταθέτω αυτό το έγγραφο και ζητώ να περιληφθεί στα Πρακτικά και για την ενημέρωση των Βουλευτών όταν, κύριε Υπουργέ, θα φέρετε το σχετικό νομοθέτημα.

(Στο σημείο αυτό η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κα Άννα

Μπενάκη-Ψαρούδα καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερ- θέν ύγγραφο, το οποίο έχει ως εξής:

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ (Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Το δεύτερο θέμα που θέλω να θέσω αφορά τις επιλογές της ηγεσίας και πρέπει να αναφερθώ σε όσα είπε ο φίλος Κ. Φοίβος Ιωαννίδης. Συμφωνώ να διαγράψουμε το παρελθόν και να πάψουμε να λέμε μεταξύ μας «εσείς που κάνατε αυτό και εμείς που κάναμε εκείνο» και πόσα χρόνια έμεινε ο ένας και πόσα χρόνια έμεινε ο άλλος. Όλοι παροικούμε την Ιερουσαλήμ και ξέρουμε πώς κινείται η πλάστιγγα για το παρελθόν.

Αλλά να μιλήσουμε για το παρόν. Ανέφερε ορισμένα ονόματα των σημερινών ηγεσιών ο κ. Ιωαννίδης και εκεί βεβαίως περιορίστηκε στα αξιώματα, που δεν προσφέρονται για κριτική. Αλλά γιατί δεν μιλάμε, κύριε Πρόεδρε, και για τους Αντιπρόεδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας, για τις «βουτιές» που έγιναν σε αυτόν το χώρο, ώστε κάποιοι να αποκτήσουν την ιδιότητα του αντιπροέδρου και να είναι πρόσφοροι για την επιλογή τους μεθαύριο ως πρόεδροι, λες και έτσι διαγράφεται η «βουτιά».

Τα λέω αυτά όχι για να θίξω πρόσωπα, γι' αυτό δεν αναφέρω και ονόματα, όπως έκανε άλλος συνάδελφος. Αλλά τα λέω γιατί έρχονται επιλογές της δικαιοσύνης τον Ιούνιο και αν στα θέματα προέδρων και αντιπροέδρων κυρίως, ξανασημειωθούν αυτές οι απαράδεκτες «βουτιές» στην ιεραρχία χωρίς άλλο λόγο –διότι στον κατάλογο της αρχαιότητας περιλαμβάνονται εξαιρετοί δικαστές εναντίον των οποίων δεν είχε κανείς να παρατηρήσει το παραμικρό- προειδοποιούμε την Κυβέρνηση ότι εμείς θα αντιδράσουμε δυναμικά. Νομίζω ότι δεν είναι πρός το συμφέρον και του κυρίου Υπουργού ως απόμου και πολιτικού να προκαλέσει τέτοιου ειδους αντιδράσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Σκυλλάκος έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο κύριος Υπουργός υποστήριξε με μεγάλη θέρμη ότι στην Ελλάδα υπάρχει ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και λειτουργεί καλά η προσωπική ανεξαρτησία των δικαστών.

'Οσα ακούστηκαν όμως σε αυτήν την Αίθουσα από την πλευρά κυρίων της Νέας Δημοκρατίας –πριν από λίγο μίλησε η πρώην Υπουργός Δικαιοσύνης- δείχνουν καθαρά τι μάχη γίνεται για την κατάληψη θέσεων στα ανώτατα δικαστήρια ή στις διευθύνσεις αυτές που διοικούν τα πρωτοδικεία ή όλα τα δικαστήρια.

Θυμάμαι ότι ανάλογες κατηγορίες υπήρχαν από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ και στα χρόνια που κυβερνούσε η Νέα Δημοκρατία και αυτή η κατάσταση είχε οδηγήσει στη θέση του ΠΑΣΟΚ ότι τέρμα με το διορισμό της ηγεσίας από την κυβέρνηση και ότι θα εκλέγεται η ηγεσία της Δικαιοσύνης από ένα ευρύ εκλεκτορικό σώμα. Τα διατυπώντες το ΠΑΣΟΚ επί τεσσεράμισι χρόνια που δήρκεσε η συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος με επικεφαλής τον κ.Βενιζέλο.

Δεν μας εξηγεί ο κύριος Υπουργός τώρα τι άλλαξε σε λίγους μήνες πριν της ψήφισης και επανήλθαμε στο διορισμό.

Και επειδή λείπουν επιχειρήματα στο ΠΑΣΟΚ για το πώς άλλαξε στάση ξαφνικά, ήρθε ο κύριος Υπουργός εδώ να μας κάνει σύγκριση ότι στην Ελλάδα είναι καλύτερη η κατάσταση από αυτήν την άποψη της δημοκρατίας στο χώρο της δικαιοσύνης, απ' ό,τι είναι στη Γαλλία, ή στη Βρετανία. Πώς και δεν επικαλεσθήκατε και το αμερικανικό σύστημα που έχουν στρατοδοκία πάνω στα αεροπλανοφόρα. Αυτό είναι το επιχείρημα; Και βεβαίως εκεί πέρα δεν υπάρχει ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, όπως δεν υπάρχει και στην Ελλάδα.

Κάνατε και μια σύγκριση και βάλατε το ερώτημα για τι γινόταν στις σοσιαλιστικές χώρες και σε αυτές που έπαψαν να είναι σοσιαλιστικές, αλλά και σε αυτές που παραμένουν. Ο κανόνας ήταν και είναι αιρετή δικαιοσύνη με την πλειοψηφία τη σύνθεση πολιτών και μόνο στους προέδρους, αυτή να είναι με νομικές γνώσεις. Αυτός ήταν ο κανόνας.

Το δεύτερο θέμα που θα ήθελα να θίξω πιο συγκεκριμένα για το νομοσχέδιο είναι το εξής: Για να μην επαναλαμβάνω αυτά που είπατε, θα έλεγα ότι σύσσωμες όλες οι ενώσεις των δικαστών λένε ότι δεν θα υπάρξει πρόβλημα αν προσφεύγουν στην ολομέλεια σε δευτεροβάθμιο έλεγχο, όταν θεωρούν ότι ζημιά-

νονται όσον αφορά στην εξέλιξή τους ή στην υπηρεσιακή τους κατάσταση. Λένε επίσης ότι δεν υπάρχει φόρτος εργασίας τέτοιος, με αποτέλεσμα να οδηγούνται εκεί που λέτε εσείς.

Γιατί επιμένετε; Ποιο όργανο δικαστηρίου υπάρχει που να λέει ότι θα είναι τέτοιος ο φόρτος, που δεν πρέπει να προχωρήσουμε εκεί; Όχι, δεν είναι αυτή μία αιτιολογία, το να μην προσφεύγουμε δηλαδή και να μπορείτε να κάνετε τις μεταθέσεις, όπως θέλετε, το να μπορείτε να κάνετε περικοπή της προαγωγής με οικονομικές επιπτώσεις στο δικαστή που θα είναι αποφάσεις του δικαστικού συμβουλίου, του οποίου επικεφαλής είναι ο πρόεδρος που τον διορίσατε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Έτσι είναι ο υμάντας: Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ο πρόεδρος, το δικαστικό συμβούλιο και μετά δίνεται μετάθεση στο δικαστή. Μη του δηλώσουμε προσαγωγή του άλλου ή οικονομική κατ' επέκταση προαγωγή.

Γ' αυτό, λοιπόν, φωνάζουν οι δικαστές και δεν λένε γενικά ότι είναι άδικο. Λένε ότι πλήρωται η ανεξαρτησία των δικαστών. Αυτό λένε οι ενώσεις και διαιμαρτύρονται. Την ίδια στιγμή, όμως, εκδίδεται κατά πλειοψηφία μία απόφαση του Αρείου Πάγου –το συνδυάω με αυτό που ειπώθηκε για το έκανε ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου με γνωμοδότηση- ότι είναι παράνομη η συγκέντρωση των δικαστών, διότι πρόκειται περί περιθωριακής συγκέντρωσης.

Τυχαία είναι όλα αυτά, λοιπόν; Θέλετε να έχετε τον έλεγχο και είναι αντιδημοκρατικές οι ρυθμίσεις που κάνετε.

Το ίδιο μάλιστα κάνετε και με τους δικαστικούς υπαλλήλους, ανεξάρτητα αν υπάρχει συναίνεση της ηγεσίας της Ομοσπονδίας σε ορισμένα από αυτά τα θέματα, όπως στον τρόπο εκλογής. Για ποιο λόγο δηλαδή δεν δίνουμε πλήρη δικαιώματα στους δικαστικούς υπαλλήλους; Επειδή, ακριβώς, θέλετε στον τομέα της δικαιοσύνης να υπάρχουν στεγανά.

Μάλιστα, αυτό που είπε ο κ. Σπυριούνης ότι και στο στρατό γίνεται το ίδιο, είναι προς επίφρωση των επιχειρημάτων. Τουλάχιστον η δικαιοσύνη δεν είναι στρατός! Όμως, και εκεί θα πρέπει να προχωρήσουν σε δημοκρατικά μέτρα, ώστε να εξελίσσονται οι στρατιωτικοί και τα σώματα ασφαλείας με αντικειμενικά κριτήρια και όχι σαν αυτά που συμβαίνουν κάθε φορά που έχουμε κρίσεις, όπως αυτά που συνέβησαν προχθές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για πέντε λεπτά.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΛΗΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Θα ήθελα να δώσω μερικές επεξηγήσεις και απαντήσεις σε μία σειρά από ζητήματα, που διατύπωσαν κάποιοι συνάδελφοι Βουλευτές...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να μου διθεί ο λόγος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριε Παυλόπουλε, δεν έχετε δικαίωμα να μιλήσετε, γιατί δεν υπάρχουν δευτερολογίες. Έχετε συνολικό χρόνο δεκαπέντε λεπτών, για να μιλήσετε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ενός κόμματος έχει το δικαίωμα να απαντήσει στον Υπουργό, αν χρειαστεί να κάνει παρατηρήσεις επί της ουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Εντάξει, κύριε Παυλόπουλε. Δεν θα μπλέξουμε στον Κανονισμό. Μπορείτε να πείτε δύο κουβέντες, έστω και αν θα μιλήσετε εκτός Κανονισμού.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Θα ήθελα να θυμίσω στον κύριο Υπουργό μόνάχα την παρατήρηση ουσίας. Γιατί για τα υπόλοιπα μιλήσα και εσείς αναφερθήκατε στο παρελθόν. Δεν είχα σκοπό να μιλήσω και η μόνη παρατήρηση επί της ουσίας που θα ήθελα να κάνω είναι να σας παροτρύνω να φέρετε το συντομότερο δυνατό τα υπόλοιπα νομοσχέδια –και ιδιώς όλους τους εκτελεστικούς νόμους του Συντάγματος- τα οποία αφορούν την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης. Πρέπει επίσης να εφαρμόζουμε αυτούς τους νόμους και όχι απλώς να τους ψηφίζουμε.

Το κυριότερο, όμως, κύριε Υπουργέ, είναι ότι ανησυχώ ιδιαίτερα, για την νομολογία Procolla που προανέφερα. Η παρακληση μου είναι –και τονίζω προς εσάς ως Υπουργείο Δικαιοσύνης, αλλά και προς τους λοιπούς Υπουργούς, γιατί δεν

αφορά μόνο το Υπουργείο Δικαιοσύνης, απλώς είναι ένα θεσμικό Υπουργείο με την έννοια ότι έχει την αρμοδιότητα να λειτουργήσει προς άλλα Υπουργεία και προς το Προεδρείο της Βουλής- ότι κάθε νομοσχέδιο που έρχεται από εδώ και πέρα στη Βουλή και θα έχει υποστεί επεξεργασία φυσικά από τις ανάλογες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, θα πρέπει να συνοδεύεται και από τα ονόματα των ενεργειάς δικαστικών λειτουργών που μετέχουν στις αντίστοιχες επιτροπές. Έτσι θα κοινοποιούνται αυτά τα ονόματα προς τη Βουλή και προς τα οικεία δικαστήρια, για να γνωρίζουν οι δικαστικοί λειτουργοί ότι δεν μπορούν να μετέχουν στις συνεδριάσεις δικαστηρίων, οι οποίες κρίνουν τη συνταγματικότητα ή εφαρμόζουν τις σχετικές διατάξεις.

Διαφορετικά θα έχουμε το μεγάλο ζήτημα το οποίο σας είπα.

Αυτά ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, και σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Θα ξεκινήσω από την πρόταση του κ. Παυλόπουλου. Είναι ανεφάρμοστη και μου κάνει εντύπωση που κάνατε μια τέτοια πρόταση.

Τι σημαίνει νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την επεξεργασία κάποιου νομοσχέδιου κύριε Παυλόπουλε; Στην ουσία πρόκειται περί μιας ομάδας εργασίας που καταθέτει στη διάρκεια της λειτουργίας της την εμπειρία της, τη γνώση της κλπ. Άλλα η νομοπαρασκευαστική αυτή επιτροπή στην οποία χρησιμοποιούνται και αξιοποιούνται εδώ και πολλές δεκαετίες έγκριτο νομικοί, δικαστικοί κλπ. δεν σημαίνει ότι διαμορφώνει το τελικό νομοσχέδιο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Η απόφαση... Procolla...

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Σας παρακαλώ κύριε Παυλόπουλε, μη με διακόπτετε. Εγώ λέω αυτά που ξέρω, αλλά οφείλω να καταθέσω πώς έχουν τα πράγματα, διότι διαφορετικά δημητουργούνται εντύπωσεις και πραγματικά μου κάνει εντύπωση γιατί δημητουργείται αυτή η εντύπωση.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Τα έχουμε πει στην Αναθεώρηση.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Αν έχετε την καλοσύνη, σας παρακαλώ να μη με διακόπτετε. Σας άκουσα χωρίς την παραμικρή διακοπή...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρακαλώ να μην καταγράφονται οι διακοπές.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): ... αυτό μου κάνει εντύπωση γιατί έχετε πολύ μεγάλη εμπειρία. Και μου κάνει εντύπωση γιατί έχετε και εμπειρία και σε ό,τι αφορά τη διοίκηση, στο πώς γίνεται ένα νομοσχέδιο.

Παραδίστεται μια εργασία, αυτή είναι μία εργασία, στην πολιτική ηγεσία του εκάστοτε Υπουργείου και από εκεί και πέρα τη χρησιμοποιεί, την αλλάζει, δεν την αλλάζει, την αποδέχεται. Το νομοσχέδιο το φέρνει η Κυβέρνηση. Αυτό που λέτε, λέει να δίνεται στη δημοσιότητα και να κοινοποιείται σε όλα τα δικαστήρια η σύνθεση της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, για να ζητείται η εξαίρεση των δικαιωμάτων, που πιθανά συμπιείχαν σε μία πρόταση προς τις πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων. Είναι πρωτοφανές αυτό. Και μου δημιουργεί μεγίστη έκπληξη τουλάχιστον εμένα. Γιατί όλοι γνωρίζουμε πράγματα τι σημαίνει προεργασία και τι σημαίνει σε τελευταία ανάλυση κατάρτιση νομοσχέδιου.

Η νομοπαρασκευαστική επιτροπή σε σχέση με το νομοσχέδιο που σύζητούμε τώρα, κατέθεσε το κείμενό της και το αλλάξαμε σε πάρα πολλά σημεία.

Σε διάφορα θέματα, όταν έφερα το αρχικό κείμενο στη Βουλή, ήταν διαφορετικές οι απόψεις της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, αλλά εμείς εκτιμήσαμε ότι δεν ήταν οι ορθότερες και κάναμε αλλαγές. Και φέραμε το νομοσχέδιο και μου είπατε όλοι ότι πράγματα είναι σωστό. Αποδέχτηκα και μία σειρά από άλλες παρατηρήσεις και έγινε ακόμα πιο σωστό και κοινής αποδοχής.

Επομένως είναι διαφορετική η μορφή της αρχικής δουλειάς που είχαν κάνει και που είχαν καταθέσει τα μέλη της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, τους οποίους ευχαριστώ βέβαια γιατί έκαναν πολύ καλή δουλειά. Κατέθεσαν σημαντικότατες

απόψεις, αλλά συχνά ένα μέρος των απόψεων αυτών πάντα η πολιτική ηγεσία και πολύ περισσότερο η Βουλή το αλλάζει. Δεν είναι δυνατόν να δίνεται στη δημοσιότητα, όπως είπα, ο κατάλογος, διότι αυτό θα σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να συμμετέχουν μετά στην ερμηνεία του νόμου ως δικαστές.

Αυτό θα ισχυε, κύριε Παυλόπουλε μόνο αν η νομοπαρασκευαστική επιτροπή είχε την ευθύνη της τελευταίας λέξης και της τελευταίας διατύπωσης αλλά δεν έχει καμά νομοπαρασκευαστική επιτροπή την ευθύνη της τελευταίας διατύπωσης. Γ' αυτό θεωρώ ότι η πρότασή σας είναι μια πρόταση άνευ αντικειμένου.

Σε ό,τι αφορά την παρατήρηση του κ. Ιωαννίδη ο οποίος είπε ότι πράγματα τα τελευταία χρόνια -και είναι γνωστό- η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ βελτίωσε σημαντικότατα τις αμοιβές των δικαστικών και των εισαγγελικών λειτουργών, για να υπάρχει πλήρης ανεξαρτησία και σε σχέση με την οικονομική δυνατότητά τους, με το μισθό που έχουν, με τις αμοιβές που έχουν, με τα επιδόματα που παίρνουν, ώστε να ασκούν απερίσπαστη εντελώς το δικαστικό τους λειτουργία.

Υπάρχει όμως ένα θέμα που πρέπει να επιλυθεί, είναι το συνταξιοδοτικό θέμα. Και σ' αυτό έχουμε δεσμευτεί ως Κυβέρνηση και μάλιστα και μετά τον ανασχηματισμό και την ανάληψη από εμάς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και από τον κ. Χριστοδουλάκη του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Είχαμε μία σειρά από συζητήσεις με τον κ. Χριστοδουλάκη, όπως επίσης είχαμε μία σειρά συναντήσεων με τους εκπροσώπους των δικαστών. Ζήτησα από τον κ. Χριστοδουλάκη να υπάρξει η ρητή δέσμευση και από το Υπουργείο Οικονομικών και πράγματι υπήρξε.

Από 1.1.2003 θα αρχίσει να ισχύει το νέο συνταξιοδοτικό σύστημα για τους δικαστές. Μέσα στη χρονιά αυτή, όπως έχουμε συμφωνήσει με τον Υπουργό Οικονομικών θα γίνει η επεξεργασία των λεπτομερειών και θα έρθει για συζήτηση και ψήφιση η σχετική διάταξη. Θα έρθει μέχρι το φθινόπωρο, όπως ειπώθηκε στη συνάντηση της περασμένη εβδομάδας, με τους εκπροσώπους των δικαστών.

Ο κ. Λυκουρέζος ρώτησε αν υπήρχε νομοσχέδιο από τον προκάτοχό μου για την αλλαγή του τρόπου εκλογής των τριμελών συμβουλίων της διοίκησης των δικαστηρίων. Δεν υπήρχε. Εγώ δεν βρήκα κανένα τέτοιο νομοσχέδιο. Ακούστηκα διάφορες απόψεις εδώ που μπορεί να είναι αντικείμενο διαλόγου για το αν υπήρχε ανάγκη βελτίωσης των σχετικών διαδικασιών. Μέχρι τώρα δεν μας έχει απασχολήσει καθόλου. Δεν έχουμε ένα νομοσχέδιο που θα αλλάζει ούτε έχουμε την πρόθεση να αλλάξουμε οπωσδήποτε τον τρόπο εκλογής των τριμελών διοικητικών συμβουλίων των δικαστηρίων. Δεν μας έχει απασχολήσει αυτό.

Όσον αφορά την παρατήρηση του κ. Κεδίκογλου ότι ο πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου επέβαλε την έκθεση του Ελεγκτικού σε συνέδριο την πρόθεση να δώσει στο Βουλευτή την έκθεση του ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, πρέπει να πω ότι αυτό συνέβη, κύριε Κεδίκογλου γιατί ο προκάτοχός μου...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ : Εγώ δεν ρώτησα εσάς, αλλά τον Υπουργό Οικονομικών.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Εγώ ενημερώτικά σας απαντώ. Σας λέω ότι ο πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου απειδήμητηκε σε εμένα γιατί ο προκάτοχός μου είχε δώσει την εντολή να γίνει ο έλεγχος αυτός από το Ελεγκτικό Συνεδρίο. Και είχε δώσει εμπιστευτική εντολή, δηλαδή να γίνει εμπιστευτική έκθεση.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ : Τη δημοσιοποίήσατε όμως.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Εγώ είπα ότι δεν υπήρχε κάτι εμπιστευτικό, όταν τίθεται από μέλος του Κοινοβουλίου. Αποδέσμευσα τον πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του είπα να δώσει την έκθεση.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ : Δεν έπρεπε καν να ρωτήσει ο πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Όχι, έπρεπε να ρωτήσει. Η εντολή ήταν από τον Υπουργό και ήταν εμπιστευτική η διενέργεια της έκθεσης. Σας χορηγήθηκε αν δεν κάνω λάθος ή σας χορηγείται το αντίγραφο της έκθεσης του Ελεγχού.

Θα πω δύο λόγια κύριε Πρόεδρε και θα κλείσω με αυτό. Ειπώθηκαν διάφορα για τις εκλογές του περασμένου Σαββάτου στα πρωτοδικεία και εφετεία της χώρας.

Ο κ. Σκυλλάκος παρερμήνευσε μάλλον αυτά, που είπε η κα Μπενάκη. Η κα Μπενάκη είπε από την αρχή ότι δεν αφορούν την Κυβέρνηση, γιατί η έκδοση της γνωμοδότησης του εισαγγελέας του Αρείου Πάγου που ερμήνευε το ποιοι δικαιούνται κατά την άποψή του να είναι υποψήφιοι και η έκδοση της άλλης γνωμοδότησης του αντιπρόεδρου του Αρείου Πάγου που αυτός από την πλευρά του ερμήνευε επίσης ποιοι κατά την άποψή του θα μπορούσαν να είναι υποψήφιοι και ποια τυπικά προσόντα θα πρέπει να έχουν, αυτό δεν έχει να κάνει με την Κυβέρνηση. Οι αναφορές της κας Μπενάκη αφορούν την ίδια τη λειτουργία της αυτοδιοίκησης της δικαιοσύνης.

Κύριε Σκυλλάκο εσείς μιλάτε για ιμάντα-Υπουργό. Λέτε ότι δίδονται εντολές στην ανωτάτη ηγεσία των δικαστηρίων δηλαδή στον πρόεδρο του Αρείου Πάγου, στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Είναι στην φαντασία σας όλα αυτά. Θα σας πω κάτι πολύ απλό: Και το Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, που εξέδωσε τη μια γνωμοδότηση και τον αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, που εξέδωσε την άλλη διαφορετική γνωμοδότηση, ο Υπουργός Δικαιοσύνης τους είχε εισηγηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο. Επομένως εδώ πως η γραμμή που «δίδεται» από τον Υπουργό, θα προχωρούσε, αφού αλληλοσυγκρούονται οι γνωμοδοτήσεις;

Η κα Μπενάκη έκανε την αναφορά σε ότι αφορά τις γνωμοδοτήσεις, που εξεδόθησαν λίγες μέρες πριν από τις εκλογές. Έχω την αίσθηση ότι αυτό συνέβη γιατί και το ερώτημα -δεν ξέρω από ποιους ετέθη, ίσως από τους δικαστές- ετέθη εκείνη τη στιγμή, δηλαδή λίγες μέρες πριν από τις εκλογές, στον εισαγγελέα ή στον αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου. Γι' αυτό και εξεδόθησαν αυτές οι γνωμοδοτήσεις. Ευρέθησαν δηλαδή προ ερωτήματος, που εκείνες τις ημέρες είχε διατυπωθεί.

Επαναλαμβάνω ότι αυτό δεν έχει να κάνει καθόλου με την Κυβέρνηση. Η αυτοδιοίκηση λειτουργησε άφογα και δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά διότι είναι κατοχυρωμένη αυτοδιοίκηση των δικαστηρίων και στη χώρα μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση ενιαία επί της αρχής των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών (κ.ν.1756/1988) και του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (κ.ν.2812/2000) και άλλες διατάξεις».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ : Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ : Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών (κ.ν. 1756/1988) και του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (κ.ν. 2812/2000) και άλλες διατάξεις», έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ενιαία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών (κ.ν. 1756/1988) και του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (κ.ν. 2812/2000) και άλλες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΡΓΑ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ - ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ - ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΑΠΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Άρθρο 1

1. Οι παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 41 του Κώδικα

Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών (κ.ν. 1756/1988) αναριθμούνται ως παράγραφοι 2, 3 και 4 και αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στους δικαστικούς λειτουργούς να εκλέγονται μέλη της Ακαδημίας Αθηνών ή του διδακτικού προσωπικού ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και να μετέχουν σε συμβούλια ή επιτροπές, που ασκούν αρμόδιότητες πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα και σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, εφόσον η συμμετοχή τους προβλέπεται ειδικά από το νόμο. Ο δικαστικός λειτουργός που θα μετάσχει υποδεικνύεται από το δικαστή ή τον εισαγγελέα ή το τριμελές συμβούλιο που διευθύνει το πολιτικό ή το διοικητικό δικαστήριο ή την εισαγγελία, ύστερα από ερώτημα του Υπουργού Δικαιοσύνης. Ο δικαστικός λειτουργός προεδρεύει στα ως άνω συμβούλια ή τις επιτροπές, εκτός εάν μετέχει επίσης υπουργός, υφυπουργός ή γενικός γραμματέας υπουργείου.

3. Η ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς απαγορεύεται. Καθήκοντα σχετικά με την εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών θεωρούνται δικαστικά.

Η διενέργεια διαιτησιών από δικαστικούς λειτουργούς επιτρέπεται μόνο στο πλαίσιο των υπηρεσιακών τους καθηκόντων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 871Α, 882Α και 902 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και τις σχετικές διατάξεις των νόμων 2331/1995 και 1816/1988.

4. Απαγορεύεται η συμμετοχή δικαστικών λειτουργών στην Κυβέρνηση.»

2. Η παράγραφος 6 του άρθρου 51 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών, όπως ήδη ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Δικαστικοί λειτουργοί με βαθμό: εφέτη των πολιτικών και ποινικών και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, παρέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αντεισαγγελέα εφετών και ανωτέρων, καθώς και δικαστικοί λειτουργοί της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, είναι δυνατόν να αποσπαστούν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Η απόσπαση αυτή γίνεται για την εκτέλεση νομοπαρασκευαστικών έργων και καθηκόντων σχετικών με την εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών και δεν μπορεί να υπερβεί την τριετία.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 51 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 παράγραφος 5 του ν. 2915/2001, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η απόσπαση γίνεται για εκτέλεση ειδικής υπηρεσίας σε αντικείμενα συναφή με τη δικαστική ιδιότητα για χρόνο όχι μεγαλύτερο της τριετίας.»

Άρθρο 2

1. Διατάξεις που προβλέπουν την ανάθεση ή την εκτέλεση από δικαστικούς λειτουργούς διοικητικών καθηκόντων ή έργων, εκτός από τις περιπτώσεις που αυτό επιτρέπεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 41 του Κώδικα κατάστασης δικαστικών λειτουργών, όπως ήδη αντικαθίσταται, καταργούνται κατά τούτο.

2. Δικαστικοί λειτουργοί, που μετέχουν α) σε συμβούλια ή επιτροπές, σύμφωνα με τις διατάξεις που καταργούνται με την προηγούμενη παράγραφο ή β) σε συμβούλια ή επιτροπές που συγκροτούνται ή σε έργα που ανατίθενται με δηλωση θούλησης ιδιώτη, εν ζωή ή αιτία θανάτου, μη πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα, αντικαθίστανται ως ακολούθως:

Α) από μέλη που ανήκουν στο διδακτικό προσωπικό των Πανεπιστημίων και διδάσκουν νομικά μαθήματα ή

Β) από μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και ειδικότερα: α) οι πρόεδροι των ανωτάτων δικαστηρίων, ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο γενικός επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, οι αντιπρόεδροι των ανωτά-

των δικαστηρίων και ο επίτροπος της Επικρατείας των διοικητικών δικαστηρίων από τον πρόεδρο ή αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, β) οι σύμβουλοι της Επικρατείας, οι αρεοπαγίτες, οι αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου, οι σύμβουλοι και αντεπιτρόποι της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι αντεπιτρόποι της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, οι πρόεδροι και οι εισαγγελείς εφετών, οι πρόεδροι εφετών διοικητικών δικαστηρίων και οι εφέτες, καθώς και οι εξομοιούμενοι με αυτούς, από σύμβουλο ή πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και γ) οι πρόεδροι και οι εισαγγελείς Πρωτοδικών, οι πρόεδροι Πρωτοδικών διοικητικών δικαστηρίων, οι εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας και οι εξομοιούμενοι με αυτούς, καθώς και οι ειρηνοδίκες, από πάρεδρο ή δικαστικό αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ή

Γ) από συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς που κατέχουν κατά την έξοδό τους από την υπηρεσία βαθμό αντίστοιχο ή ανώτερο προς τον προβλεπόμενο από την οικεία διάταξη ή τον οριζόμενο με την κατά τα άνω δήλωση βούλησης.

Αν τα συμβούλια ή οι επιτροπές εδρεύουν ή τα έργα επιτελούνται σε νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, στις οποίες δεν λειτουργεί δικαστικό γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, επιτρέπεται η κατά τα άνω αντικατάσταση και από δικηγόρο του οικείου Πρωτοδικείου με πενταετή τουλάχιστον δικηγορική υπηρεσία.

3. Όπου στις ισχύουσες διατάξεις για τον ερασιτεχνικό και επαγγελματικό αθλητισμό προβλέπεται η συμμετοχή σε συμβούλια ή επιτροπές ή η ανάθεση έργων εν γένει σε δικαστικούς λειτουργούς εν ενεργείᾳ, αυτοί αντικαθίστανται: α) από συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς ή β) από μέλη που ανήκουν στο διδακτικό προσωπικό των Πανεπιστημίων και διδάσκουν νομικά μαθήματα ή γ) από δικηγόρους παρ' Αρείω Πάγω. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ρυθμίζονται ειδικότερα τα σχετικά με τις διαδικασίες επιλογής και τα κριτήρια των προσώπων αυτών.

4. Η κατά τις παραγράφους 2 και 3 αντικατάσταση ενεργείται και όταν ο ορισμός σε συμβούλια ή επιτροπές ή η ανάθεση έργων αφορά συγκεκριμένο πρόσωπο, το οποίο έχει την ίδιατη τα δικαστικό λειτουργού.

5. Η αντικατάσταση γίνεται με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, μετά από γνώμη του τυχόν εν ζωή ιδιώτη, στην περίπτωση της παραγράφου 2 στοιχείο β' του πρώτου εδαφίου, ή του πρόεδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στην περίπτωση της παραγράφου 2 στοιχείο Β.

Άρθρο 3

1. Στο άρθρο 2 του ν. 2530/1997 (ΦΕΚ 228 Α') προστίθεται παράγραφος 11 ως εξής:

«11. Με εξαίρεση τις ώρες διδασκαλίας, οι λοιπές υποχρεώσεις των προηγούμενων παραγράφων δεν ισχύουν για τα μέλη Δ.Ε.Π. που είναι δικαστικοί λειτουργοί, ανεξάρτητα αν υπηρετούν στην έδρα Α.Ε.Ι. ή σε άλλο τόπο.»

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 2530/1997 (ΦΕΚ 228 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Να κατέχουν άλλη πλην του διδακτικού προσωπικού Α.Ε.Ι. ή της θέσης δικαστικού λειτουργού μόνιμη οργανική θέση στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.»

3. Οι Πρόεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρείου Πάγου εξακολουθούν να μετέχουν στο διοικητικό συμβούλιο του Ελληνικού Ινστιτούτου Διεθνούς και Αλλοδαπού Δικαίου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του α.ν. 1712/1939.

Άρθρο 4

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 24 του Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2594/1998, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Το Ανώτατο Υπηρεσιακό Συμβούλιο (Α.Υ.Σ.) αποτελείται

από πέντε μέλη που έχουν δικαίωμα ψήφου, τα οποία ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών, με διετή θητεία, ως εξής:

- ένας Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως πρόεδρος,
- ένας νομικός σύμβουλος του Κράτους,
- τρεις (3) πρέσβεις ή πληρεξούσιοι υπουργοί Α'.

Τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ορίζονται, μετά από γνώμη του προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, από το κύριο προσωπικό αυτού, με την εξαίρεση του προσωπικού που υπηρετεί στο γραφείο Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Μέλος του Α.Υ.Σ., χωρίς ψήφο, είναι και ένας εκπρόσωπος της Ένωσης Διπλωματικών Υπαλλήλων (Ε.Δ.Υ.), υποδεικνυόμενος από το διοικητικό συμβούλιο και διορίζομενος από τον Υπουργό Εξωτερικών.

Στο συμβούλιο εισηγείται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας πρέσβης ή πληρεξούσιος υπουργός Α' ή Β', αναπληρούμενος από άλλον ομοιόβαθμό του διπλωματικού υπάλληλο, οι οποίοι ορίζονται από τον Υπουργό Εξωτερικών, με διετή θητεία. Στην περίπτωση εξέτασης θεμάτων της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας χρέη εισηγητή προς το συμβούλιο εκτελεί ο ειδικός νομικός σύμβουλος. Στην περίπτωση του διορισμού ειδικού νομικού συμβούλου στο συμβούλιο εισηγείται πρέσβης ή πληρεξούσιος υπουργός Α' ή Β'. Χρέη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του διπλωματικού κλάδου.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 25 του Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2594/1998, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο αποτελείται από πέντε μέλη με δικαίωμα ψήφου, τα οποία ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών, με διετή θητεία, ως εξής:

- ένας Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, ως πρόεδρος,
- τρεις (3) πρέσβεις ή πληρεξούσιοι υπουργοί Α' ή Β' και
- ένας υπάλληλος, εκπρόσωπος του αντίστοιχου κλάδου, που υποδεικνύεται στον Υπουργό από το διοικητικό συμβούλιο της οικείας συνδικαλιστικής οργάνωσης, αν υπάρχει.

Ο νομικός σύμβουλος του Κράτους ορίζεται μετά από γνώμη του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, από το κύριο προσωπικό αυτού, με την εξαίρεση του προσωπικού που υπηρετεί στο Γραφείο Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Στο Συμβούλιο εισηγείται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο διευθυντής της Διεύθυνσης Προσωπικού, αναπληρούμενος σε περίπτωση κωλύματος από πληρεξούσιο υπουργό Α' ή Β' ορίζομενο από τον Υπουργό Εξωτερικών.

Χρέη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του διπλωματικού κλάδου από τη Διεύθυνση Προσωπικού.»

3. Το άρθρο 6 του ν. 106/1975 «Περί των Ταγμάτων Αριστείας» (ΦΕΚ 171 Α'), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο μόνο του ν. 795/1978 (ΦΕΚ 118 Α'), το άρθρο μόνο του ν. 1298/1982 (ΦΕΚ 128 Α') και το άρθρο 13 του ν. 1320/1983 (ΦΕΚ 6 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

- «1. Το Συμβούλιο Ταγμάτων Αριστείας αποτελείται από:
- τον Υπηρεσιακό Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών, ως Πρόεδρο,
- από δύο Έλληνες πολίτες, οι οποίοι κατέχουν το βαθμό του Μεγαλόσταυρου του Τάγματος της Τιμής ή του Τάγματος του Φοίνικος, οι οποίοι ορίζονται από τον Υπουργό Εξωτερικών,
- τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,
- ένα μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, που ορίζεται από τον Πρόεδρο της,
- έναν ανώτατο αξιωματικό που υπηρετεί στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας, ο οποίος ορίζεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας εκ περιτροπής από τα καθέναν από τους τρεις κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων και
- έναν ανώτατο ή ανώτερο υπάλληλο που υπηρετεί στην Προεδρία της Δημοκρατίας, ο οποίος ορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Τα μέλη του Συμβουλίου Ταγμάτων Αριστείας με τους ανα-

πληρωτές τους διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών με διετή θητεία.

Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου μετέχει, ως εισηγητής, άνευ ψήφου και ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εθιμοτυπίας του Υπουργείου Εξωτερικών και, εάν αυτός κωλύεται, ο νόμιμος αναπληρωτής του.

Χρέη γραμματεία εκτελεί διπλωματικός υπάλληλος της Διεύθυνσης Εθιμοτυπίας, που ορίζεται από τον προϊστάμενό της.

2. Το Συμβούλιο συνέρχεται τουλάχιστον μια φορά το έτος συγκαλούμενο από τον Υπουργό Εξωτερικών.

Το Συμβούλιο έχει απαρτία όταν παρίστανται τουλάχιστον πέντε από τα μέλη του, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται απαραίτητα και εκείνο που εκτελεί χρέη προέδρου. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

3. Το Συμβούλιο:

α) γνωμοδοτεί σχετικά με προτάσεις του Υπουργού Εξωτερικών για την ένταξη Ελλήνων πολιτών σε Τάγμα Αριστείας και την απονομή των οικείων διασήμων έως και το βαθμό του Ανωτέρου Ταξιάρχη εκάστου Τάγματος. Πρόταση για αναβάθμιση της διακρίσεως εισάγεται μόνο μετά την πάροδο τριετίας από την τελευταία απονομή, εκτός εάν ο προτεινόμενος παρουσίασε στο μεταξύ εξαιρετική προσφορά που να δικαιολογεί την προαγωγή του,

β) αποφασίζει την έκπτωση και στέρηση του δικαιώματος να φέρει μέλος Τάγματος Αριστείας τα απονεμηθέντα διάσημα, στις περιπτώσεις του άρθρου 5 παρ.2,

γ) εποπτεύει την τήρηση των μητρώων των Ταγμάτων Αριστείας και τα θεωρεί τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΑΝΩΤΑΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Άρθρο 5

1. Η παράγραφος 8 του άρθρου 67 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών (κ.ν. 1756/1988) αντικαθίσταται ως ακόλουθως:

«8. Στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας και της Διοικητικής Δικαιοσύνης για τα θέματα που αφορούν τους δικαστικούς λειτουργούς των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας μετέχει και ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας που υπηρετεί σε αυτά, όποτε και αποχωρεί το τελευταίο κατά τη σειρά της κλήρωσης μέλος του. Στις περιπτώσεις υπηρεσιακών μεταβολών δικαστικών λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας μετέχουν χωρίς ψήφο και δύο πάρεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας, αν πρόκειται για υπηρεσιακές μεταβολές δικαστών του Συμβουλίου της Επικρατείας με βαθμό κατώτερο του συμβούλου, ή δύο πρόεδροι εφετών, αν πρόκειται για υπηρεσιακές μεταβολές προέδρων εφετών και εφετών, ή δύο εφέτες, αν πρόκειται για υπηρεσιακές μεταβολές δικαστών με βαθμό κατώτερο του εφέτη. Αυτοί ορίζονται με κλήρωση από τους παρέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας, τους προέδρους εφετών και τους εφέτες των διοικητικών εφετείων Αθηνών και Πειραιώς, από τους οποίους οι πάρεδροι και οι εφέτες έχουν τουλάχιστον διετή υπηρεσία στο βαθμό του παρέδρου ή του εφέτη, όταν αρχίζει η θητεία τους, ως μελών του Συμβουλίου. Η κλήρωση γίνεται κατά την παράγραφο 3 μετά την κλήρωση των μετά ψήφου μελών του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου Διοικητικής Δικαιοσύνης. Από την κληρωτίδα με τους παρέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας ο Πρόεδρος εξάγει έξι σφαιρίδια με τα ονόματα των κληρωθέντων, από τους οποίους οι δύο πρώτοι κατά τη σειρά της κλήρωσης αποτελούν τα τακτικά και οι λοιποί τα αναπληρωματικά μέλη του συμβουλίου. Ακολουθεί η κλήρωση από τις οικείες κληρωτίδες έξι προέδρων εφετών και έξι εφετών διοικητικών δικαστηρίων, από τους οποίους οι δύο πρώτοι κατά τη σειρά της κλήρωσης αποτελούν τα τακτικά και οι υπόλοιποι τα αναπληρωματικά μέλη του συμβουλίου. Οι ίδιοι κληρωθέντες μετέχουν και στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας. Εάν η κρίση αφορά τους κληρωθέντες,

γίνεται συμπληρωματική κλήρωση μεταξύ εκείνων που δεν πρόκειται να κριθούν. Οι μετέχοντες χωρίς ψήφο δικαιούνται να διατυπώσουν τη γνώμη τους για το κρινόμενο ζήτημα, οφείλουν δε να αποχωρήσουν πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας. Κατά τα λοιπά ισχύουν αναλόγως όσα ορίζονται στις παραγράφους 3, 4, 5 και 7.»

2. Η παράγραφος 8 του άρθρου 68 του Κώδικα αντικαθίσταται ως ακόλουθως:

«8. Προσφυγή στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά της απόφασης του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου που αφορά προαγωγή, τοποθέτηση, μετάθεση και απόσπαση έχει δικαίωμα να ασκήσει ο δικαστικός λειτουργός στον οποίο αφορά η απόφαση αυτή, εφόσον όμως έλαβε ως προς τις λοιπές, πλην της προαγωγής, περιπτώσεις τρεις τουλάχιστον ψήφους. Η προσφυγή κατατίθεται στον πρόεδρο του συμβουλίου ή στο δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο, στο οποίο υπηρετεί ο δικαστικός λειτουργός, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε ημερών από τότε που του γνωστοποιήθηκε εγγράφως η απόφαση από τον πρόεδρο. Η προσφυγή διαβιβάζεται αμέσως στην Ολομέλεια δια του Υπουργείου Δικαιοσύνης.»

3. Στο τέλος της παραγράφου 9 του άρθρου 68 του Κώδικα προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, ως δευτεροβάθμιο ανώτατο δικαστικό συμβούλιο διοικητικής δικαιοσύνης για τα θέματα που αφορούν τους δικαστικούς λειτουργούς των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας, μετέχει και ο γενικός επίτροπος αυτών.»

Άρθρο 6

1. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 72 του Κώδικα προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αν πρόκειται για υπηρεσιακές μεταβολές δικαστών με βαθμό κατώτερο του συμβούλου, μετέχουν χωρίς ψήφο και δύο πάρεδροι του Ελεγκτικού Συνεδρίου που ορίζονται με κλήρωση μεταξύ αυτών που έχουν τουλάχιστον δύο έτη υπηρεσίας στο βαθμό του παρέδρου.»

2. Πριν από το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 72 του Κώδικα προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Μετά την ανωτέρω κλήρωση γίνεται η κλήρωση των παρέδρων που μετέχουν στο Συμβούλιο χωρίς ψήφο. Ο πρόεδρος εξάγει από την κληρωτίδα έξι σφαιρίδια με τα ονόματα των κληρωθέντων, από τους οποίους οι δύο πρώτοι κατά σειρά κλήρωσης αποτελούν τα τακτικά και οι λοιποί τα αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου. Οι ίδιοι κληρωθέντες μετέχουν και στην Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι μετέχοντες χωρίς ψήφο δικαιούνται να διατυπώσουν τη γνώμη τους για το κρινόμενο ζήτημα, οφείλουν δε να αποχωρήσουν πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας. Κατά τα λοιπά ισχύουν αναλόγως όσα ορίζονται στις παραγράφους 3, 4 και 7.»

3. Στο τέλος της παραγράφου 9 του άρθρου 72 του Κώδικα προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται αναλόγως και στα μέλη που μετέχουν στο Συμβούλιο χωρίς ψήφο.»

4. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 73 του Κώδικα αντικαθίσταται ως ακόλουθως:

«Προσφυγή στην Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά της απόφασης του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου που αφορά τις υπηρεσιακές μεταβολές της παραγράφου 8 του άρθρου 68 του Κώδικα έχει δικαίωμα να ασκήσει και αυτός τον οποίο αφορά η κρίση, εφόσον όμως έλαβε ως προς τις λοιπές, πλην της προαγωγής, περιπτώσεις δύο τουλάχιστον ψήφους.»

5. Το εδάφιο με στοιχείο β' του άρθρου 73 του Κώδικα αντικαθίσταται ως ακόλουθως:

«β) Στην παράγραφο 9 προστίθεται το εξής εδάφιο: Στην Ολομέλεια ως δευτεροβάθμιο ανώτατο δικαστικό συμβούλιο μετέχουν ο γενικός επίτροπος της Επικρατείας ή ο νόμιμος αναπληρωτής του. Για την ύπαρξη απαρτίας αφορά η παρουσία ένδεκα μελών.»

Άρθρο 7

Η διάταξη του άρθρου 77 παράγραφος 7 του Κώδικα αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«7. Σε αρεοπαγίτη προάγεται πρόεδρος εφετών ύστερα από αίτησή του.»

Άρθρο 8

1. Οι παράγραφοι 2, 3, 4, 7 και 8 του άρθρου 78 του Κώδικα αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«2. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης εδρεύει στο κατάστημα του Αρείου Πάγου. Συγκροτείται από ένδεκα μέλη, εκτός αν πρόκειται για προαγωγή στο βαθμό του αρεοπαγίτη, αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, πρόεδρου και εισαγγελέα εφετών, οπότε συγκροτείται από δεκαπέντε μέλη. Τακτικά μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου είναι οι Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και κατά περίπτωση εννέα ή δεκατρία μέλη που ορίζονται με κλήρωση. Δύο μέλη του Συμβουλίου είναι αντεισαγγελέις του Αρείου Πάγου. Στο Συμβούλιο μετέχουν χωρίς ψήφο δύο πρόεδροι εφετών ή δύο εισαγγελέις εφετών, αν πρόκειται για θέματα υπηρεσιακών μεταβολών προέδρων εφετών και εφετών ή εισαγγελέων και αντεισαγγελέων εφετών αντιστοίχως ή δύο εφέτες ή δύο αντεισαγγελέις εφετών αν πρόκειται για θέματα υπηρεσιακών μεταβολών δικαστών ή εισαγγελέων με βαθμό κατώτερο του εφέτη ή αντεισαγγελέα εφετών, που ορίζονται με κλήρωση. Οι μετέχοντες χωρίς ψήφο δικαιούνται να διατυπώσουν τη γνώμη τους για το κρινόμενο ζήτημα, οφείλουν δε να αποχωρήσουν πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας.

3. Η κλήρωση των μελών του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης γίνεται από το πρώτο τμήμα του Αρείου Πάγου στην πρώτη δημόσια συνεδρίαση του Δεκεμβρίου μεταξύ των αντιπροσδρων, των αρεοπαγιτών και των αντεισαγγελέων του Αρείου Πάγου που έχουν τουλάχιστον δύο έτη υπηρεσίας στο βαθμό του αρεοπαγίτη ή του αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου όταν αρχίζει η θητεία τους ως μελών του Συμβουλίου. Στην ίδια συνεδρίαση γίνεται η κλήρωση των χωρίς ψήφο προέδρων και εισαγγελέων εφετών και των εφετών και αντεισαγγελέων εφετών των εφετείων και των εισαγγελιών εφετών Αθηνών και Πειραιώς, από τους οποίους οι εφέτες και οι αντεισαγγελέις εφετών έχουν τουλάχιστον δύο έτη υπηρεσίας στο βαθμό του εφέτη ή του αντεισαγγελέα εφετών όταν αρχίζει η θητεία τους, ως μελών του Συμβουλίου.

4. Για την κλήρωση χρησιμοποιούνται ως κλήροι σφαιρίδια αδιαφανή. Αμέσως πριν από τη διενέργεια της κλήρωσης το τμήμα συνέρχεται σε συμβούλιο προκειμένου να τοποθετηθούν στα σφαιρίδια, αφού προηγουμένως επιδειχθούν σε όλα τα μέλη του Συμβουλίου, τα ονόματα των μελών των δικαστηρίων και των εισαγγελιών που έχουν τα απαιτούμενα προσόντα συμμετοχής στην κλήρωση και ακολούθως τα σφαιρίδια τοποθετούνται στις οικείες κληρωτίδες. Κατά τη δημόσια συνεδρίαση τη κλήρωση διεξάγεται σε έξι στάδια και από ισάριθμες κληρωτίδες. Κατά το πρώτο στάδιο ο πρόεδρος εξάγει από την κληρωτίδα με τους αντιπροσδρους και τους αρεοπαγίτες δεκαέξι σφαιρίδια με τα ονόματα των κληρωθέντων, από τους οποίους οι επτά και ένδεκα πρώτοι κατά τη σειρά της κληρωσης αποτελούν κατά περίπτωση τα τακτικά και οι υπόλοιποι τα αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου. Με τον ίδιο τρόπο γίνεται ακολούθως η κλήρωση από τις οικείες κληρωτίδες έξι προέδρων εφετών, έξι εισαγγελέων εφετών και έξι αντεισαγγελέων εφετών από τους οποίους οι δύο πρώτοι κατά τη σειρά της κληρωσης αποτελούν τα τακτικά χωρίς ψήφο μέλη του Συμβουλίου και οι υπόλοιποι αναπληρωματικά χωρίς ψήφο μέλη του Συμβουλίου. Τα τακτικά μέλη αναπληρώνονται από τα αναπληρωματικά κατά τη σειρά της κληρωσης. Μετά

την εξαγωγή κάθε σφαιριδίου ο πρόεδρος εκφωνεί το όνομα του κληρωθέντος το οποίο επιδεικνύει στα λοιπά μέλη του τμήματος. Για όλα τα στάδια της κληρωσης συντάσσεται πρακτικό που διαβιβάζεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

7. Η κλήρωση γίνεται σε δημόσια συνεδρίαση του πρώτου τμήματος του Αρείου Πάγου. Σε αυτή μετέχουν ομοιόβαθμοι των αντικαθισταμένων κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3, οι οποίοι δεν αποτελούν ήδη τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Για τη διαδικασία και την κλήρωση εφαρμόζεται η παράγραφος 4. Ο πρόεδρος εξάγει από την κληρωτίδα τόσα σφαιρίδια όσα είναι τα τακτικά ή τα αναπληρωματικά μέλη που αντικαθίστανται. Αυτοί που κληρώνονται γίνονται τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου χωρίς καμία άλλη διατύπωση και η θητεία τους λήγει μαζί με τη θητεία των λοιπών μελών.

8. Όταν απουσιάζουν, κωλύονται ή ελλείπουν ο Πρόεδρος ή ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, καλούνται ως μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου οι νόμιμοι αναπληρωτές τους. Αν οι αναπληρωτές είναι τακτικά μέλη του Συμβουλίου, αναπληρώνονται από αντίστοιχα αναπληρωματικά.»

2. Το εδάφιο με στοιχείο γ' του άρθρου 79 του Κώδικα αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«γ. Στην παράγραφο 9 προστίθεται το εξής εδάφιο: «Στην Ολομέλεια του Αρείου Πάγου ως δευτεροβάθμιο ανώτατο δικαστικό συμβούλιο πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης μετέχουν ο Εισαγγελέας και οι αντεισαγγελέεις του Αρείου Πάγου. Στην ίδια Ολομέλεια, όταν πρόκειται για προαγωγή, τοποθέτηση, μετάθεση, μετάταξη ή απόσπαση δικαστικών λειτουργών, μετέχουν χωρίς ψήφο οι πρόεδροι εφετών, οι εισαγγελέεις εφετών, οι εφέτες ή οι αντεισαγγελέεις εφετών που μετέχουν κατά περίπτωση στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, οι οποίοι δικαιούνται να διατυπώσουν τη γνώμη τους για το κρινόμενο ζήτημα, οφείλουν δε να αποχωρήσουν πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

Άρθρο 9

1. Ο τίτλος του κεφαλαίου Α' του τέταρτου μέρους του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (ν. 2812/2000 ΦΕΚ 67 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ»

2. Ο τίτλος και η παράγραφος 1 του άρθρου 21 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων αντικαθίστανται ως εξής:

«Δικαστικά και υπηρεσιακά συμβούλια

1. Δικαστικά και υπηρεσιακά συμβούλια για τους δικαστικούς υπαλλήλους είναι τα εξής:

α. Πενταμελές δικαστικό συμβούλιο στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στον Άρειο Πάγο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

β. Επταμελές δικαστικό συμβούλιο στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στον Άρειο Πάγο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

γ. Πενταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο σε κάθε εφετείο και σε κάθε διοικητικό εφετείο.

δ. Πενταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στον Άρειο Πάγο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

ε. Επταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στον Άρειο Πάγο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.»

3. Ο τίτλος και οι παράγραφοι 1 έως και 5 του άρθρου 22 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων αντικαθίστανται ως εξής:

«Συγκρότηση δικαστικών και υπηρεσιακών συμβουλών

1. Το πενταμελές δικαστικό συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Άρειου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνέδριου συγκροτείται από το νεότερο αντιπρόεδρο ως πρόεδρο και τέσσερις συμβούλους Επικρατείας ή αρεοπαγίτες ή συμβούλους του Ελεγκτικού Συνέδριου, αντιστοίχως, ως μέλη.

Το επταμελές δικαστικό συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Άρειου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνέδριου συγκροτείται από τον αρχαιότερο αντιπρόεδρο ως πρόεδρο και

έξι συμβούλους Επικρατείας ή αρεοπαγίτες ή συμβούλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αντιστοίχως, ως μέλη.

2. Το υπηρεσιακό συμβούλιο εφετείου συγκροτείται από το νεότερο πρόεδρο εφετών ως πρόεδρο, έναν εφέτη, έναν αντεισαγγελέα εφετών και δύο δικαστικούς υπαλλήλους ως μέλη.

Το υπηρεσιακό συμβούλιο διοικητικού εφετείου συγκροτείται από το νεότερο πρόεδρο εφετών ως πρόεδρο, δύο δικαστικούς υπαλλήλους ως μέλη.

3. Το πενταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας συγκροτείται από το νεότερο αντιπρόεδρο ως πρόεδρο, δύο συμβούλους Επικρατείας και δύο δικαστικούς υπαλλήλους ως μέλη. Αυτοί είναι υπάλληλοι του Συμβουλίου της Επικρατείας όταν η κρίση του συμβουλίου αφορά υπάλληλο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή υπάλληλοι των διοικητικών δικαστηρίων όταν η κρίση του συμβουλίου αφορά υπάλληλο των διοικητικών δικαστηρίων.

Το πενταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο του Αρείου Πάγου συγκροτείται από το νεότερο αντιπρόεδρο ως πρόεδρο, έναν αρεοπαγίτη, έναν αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου και δύο δικαστικούς υπαλλήλους, ως μέλη.

Το πενταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου συγκροτείται από το νεότερο αντιπρόεδρο ως πρόεδρο, έναν σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έναν αντεπίτροπο Επικρατείας και δύο δικαστικούς υπαλλήλους ως μέλη.

Το επταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας συγκροτείται από τον αρχαιότερο αντιπρόεδρο ως πρόεδρο, τέσσερις συμβούλους Επικρατείας και δύο δικαστικούς υπαλλήλους ως μέλη. Η διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 3 εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτήν.

Το επταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο του Αρείου Πάγου συγκροτείται από τον αρχαιότερο αντιπρόεδρο ως πρόεδρο, δύο αρεοπαγίτες, δύο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου και δύο δικαστικούς υπαλλήλους ως μέλη.

Το επταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου συγκροτείται από τον αρχαιότερο αντιπρόεδρο ως πρόεδρο, τρεις συμβούλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έναν αντεπίτροπο Επικρατείας και δύο δικαστικούς υπαλλήλους ως μέλη.

4. Οι δικαστικοί λειτουργοί μέλη των δικαστικών και υπηρεσιακών συμβουλίων με ισάριθμους αναπληρωτές αναδεικνύονται με κλήρωση που γίνεται τον Ιούνιο κάθε έτους. Η θητεία τους αρχίζει την 1η Ιουλίου του ίδιου έτους και λήγει την 30ή Ιουνίου του επομένου. Για την κλήρωση εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία την οποία ορίζουν οι διατάξεις που ισχύουν για τα ανώτατα δικαστικά συμβούλια.

Οι δικαστικοί λειτουργοί μέλη των υπηρεσιακών συμβουλίων των εφετείων και των διοικητικών εφετείων και οι αναπληρωτές τους αναδεικνύονται με κληρώσεις μεταξύ όλων των εφετών που υπηρετούν στο εφετείο ή διοικητικό εφετείο και όλων των αντεισαγγελέων εφετών που υπηρετούν στην Εισαγγελία Εφετών. Αν οι υπηρετούντες δεν επαρκούν, αναδεικνύονται με την ίδια διαδικασία αντιστοίχως ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του συμβουλίου πρόεδροι πρωτοδικών ή εισαγγελείς πρωτοδικών της εφετειακής περιφέρειας, εφόσον δε και αυτοί δεν επαρκούν, πρωτοδικείς ή αντεισαγγελέας πρωτοδικών που υπηρετούν στην έδρα του εφετείου.

Οι δικαστικοί λειτουργοί μέλη των δικαστικών και υπηρεσιακών συμβουλίων του Συμβουλίου της Επικρατείας και οι αναπληρωτές τους αναδεικνύονται με κλήρωση μεταξύ όλων των συμβούλων της Επικρατείας.

Οι δικαστικοί λειτουργοί μέλη των δικαστικών συμβουλίων του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου και οι αναπληρωτές τους αναδεικνύονται με κληρώση στην οποία μετέχουν αντιστοίχως όλοι οι αρεοπαγίτες ή οι σύμβουλοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Οι δικαστικοί λειτουργοί μέλη των υπηρεσιακών συμβουλίων του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου και οι αναπληρωτές τους αναδεικνύονται με κληρώσεις στις οποίες μετέχουν αντιστοίχως όλοι οι αρεοπαγίτες ή οι σύμβουλοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου και όλοι οι αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου ή οι αντεπίτροποι Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνεδρίο.

Όσοι έχουν κληρωθεί ως μέλη πρωτοβάθμιου δικαστικού ή

υπηρεσιακού συμβουλίου δεν μπορεί να κληρωθούν ως μέλη του αντίστοιχου δικαστηρίου συμβουλίου και αντιστρόφως.

Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος ο πρόεδρος του πενταμελούς δικαστικού συμβουλίου, καθώς και του πενταμελούς υπηρεσιακού συμβουλίου ανώτατου δικαστηρίου αναπληρώνεται από τον αμέσως αρχαιότερο του αντιπρόεδρο του ανώτατου δικαστηρίου. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος ο πρόεδρος του επιταμελούς δικαστικού ή υπηρεσιακού συμβουλίου αναπληρώνεται από τον αμέσως νεότερό του αντιπρόεδρο. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος ο πρόεδρος του υπηρεσιακού συμβουλίου εφετείου αναπληρώνεται από τον αμέσως αρχαιότερο του πρόεδρο εφετών και αν δεν υπηρετεί άλλος πρόεδρος εφετών, από τον αρχαιότερο εφετή.

5. Οι δικαστικοί υπάλληλοι μέλη των υπηρεσιακών συμβουλίων και οι αναπληρωτές τους αναδεικνύονται με εκλογές οι οποίες διεξάγονται με τη χρήση ενιαίου ψηφοδελτίου και με καθολική και μιστική ψηφοφορία. Εκλόγιμοι είναι οι δικαστικοί υπάλληλοι με Α' και Β' βαθμό. Όταν πρόκειται να εκλεγούν ως μέλη υπηρεσιακού συμβουλίου εφετείου ή διοικητικού εφετείου πρέπει να υπηρετούν σε υπηρεσία της περιφέρειας του εφετείου. Όσοι δικαστικοί υπάλληλοι έχουν εκλεγεί ως μέλη πρωτοβάθμιου υπηρεσιακού συμβουλίου, δεν μπορεί να εκλεγούν ως μέλη του διευθεροβάθμιου και αντιστρόφως. Οι λεπτομέρειες διεξαγωγής των εκλογών και κάθε άλλο σχετικό θέμα ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, με την οποία μπορεί να καθορίζονται πρόσθετες προϋποθέσεις εκλογιμότητας για τη διασφάλιση της αμεροληψίας των υπαλλήλων μελών των συμβουλίων.

4. Στην παραγράφο 6 του άρθρου 22 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων προστίθεται τελευταίο εδάφιο με το εξής περιεχόμενο:

«Οι αποφάσεις των δικαστικών συμβουλίων του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου λαμβάνονται ύστερα από πρόταση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνεδρίο αντιστοίχως.»

5. Το άρθρο 23 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 23 Αρμοδιότητα δικαστικών και υπηρεσιακών συμβουλίων

1. Το πενταμελές δικαστικό συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποφασίζει σε πρώτο βαθμό για την παύση των δικαστικών υπαλλήλων λόγω βαρέος πειθαρχικού παραπτώματος, ασθένειας, αναπτηρίας ή υπηρεσιακής ανεπάρκειας.

2. Το επταμελές δικαστικό συμβούλιο αποφασίζει σε δεύτερο βαθμό επί διαφωνίας του Υπουργού Δικαιοσύνης ή προσφυγής δικαστικού υπαλλήλου κατά των αποφάσεων των πενταμελών δικαστικών συμβουλίων του ίδιου κλάδου δικαιοδοσίας.

3. Το υπηρεσιακό συμβούλιο του εφετείου και του διοικητικού εφετείου επιλαμβάνεται σε πρώτο βαθμό για κάθε θέμα υπηρεσιακής κατάστασης και για τις πειθαρχικές υποθέσεις των δικαστικών υπαλλήλων που υπηρετούν στις γραμματείες δικαστηρίων και εισαγγελών της περιφέρειας τους, καθώς και για την επιλογή και το ποποθέτηση προϊσταμένων τμημάτων στις ίδιες γραμματείες.

4. Στην αρμοδιότητα του πενταμελούς υπηρεσιακού συμβουλίου του Συμβουλίου της Επικρατείας υπάγονται: α. Τα θέματα της προτηγούμενης παραγράφου που αφορούν στους υπαλλήλους της γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας. β. Η μετάθεση και η απόσπαση υπαλλήλων της γραμματείας των διοικητικών δικαστηρίων της Γενικής Επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια από την περιφέρεια ενός διοικητικού εφετείου σε άλλη, η απόσπαση στη γραμματεία του Συμβουλίου της Επικρατείας και η επιλογή και το ποποθέτηση προϊσταμένων γενικών διευθύνσεων και διευθύνσεων των υπηρεσιών που αναφέρονται στο εδάφιο αυτό. Το συμβούλιο αυτό αποφασίζει σε δεύτερο βαθμό επί διαφωνίας του Υπουργού Δικαιοσύνης ή προσφυγής δικαστικού υπαλλήλου κατά των αποφάσεων των

πενταμελών υπηρεσιακών συμβουλίων των διοικητικών εφετείων.

5. Στην αρμοδιότητα του πενταμελούς υπηρεσιακού συμβουλίου του Αρείου Πάγου υπάγονται: α. Τα θέματα της παραγράφου 3 που αφορούν τους υπαλλήλους του. β. Η μετάθεση και η απόσταση υπαλλήλων της υπηρεσίας του δικαστηρίου αυτού και της γραμματείας της εισαγγελίας του, της υπηρεσίας των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών τους από την περιφέρεια σε άλλη ή στη γραμματεία του Αρείου Πάγου ή της εισαγγελίας του και η επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων γενικών διευθύνσεων και διευθύνσεων των υπηρεσιών που προβλέπονται στο εδάφιο αυτό. Το συμβούλιο αυτό αποφασίζει σε δεύτερο βαθμό επί διαφωνίας του Υπουργού Δικαιοσύνης ή προσφυγής δικαστικού υπαλλήλου κατά των αποφάσεων των υπηρεσιακών συμβουλίων των εφετείων.

6. Στην αρμοδιότητα του πενταμελούς υπηρεσιακού συμβουλίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπάγονται όλα τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης και οι πειθαρχικές υποθέσεις των υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της υπηρεσίας του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας σε αυτό, καθώς και η επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων οργανικών μονάδων.

7. Το επταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο αποφασίζει σε δεύτερο βαθμό επί διαφωνίας του Υπουργού Δικαιοσύνης ή προσφυγής δικαστικού υπαλλήλου κατά των αποφάσεων των πενταμελών υπηρεσιακών συμβουλίων των ανώτατων δικαστηρίων του ίδιου κλάδου δικαιοδοσίας.

8. Αρμόδιο για τους υπαλλήλους της γραμματείας της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστηρία είναι το υπηρεσιακό συμβούλιο του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.»

6. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 99 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων προστίθεται τελευταίο εδάφιο με το εξής περιεχόμενο:

«Στην αρμοδιότητα του πενταμελούς δικαστικού συμβουλίου υπάγονται και όλα τα συναφή πειθαρχικά παραπτώματα.»

7. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 104 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων προστίθενται δύο εδάφια με το εξής περιεχόμενο:

«Πειθαρχική δίωξη μπορεί επίσης να ασκεί για τους υπαλλήλους της υπηρεσίας του ο υπάλληλος που διευθύνει τη γραμματεία δικαστηρίου ή την εισαγγελία ή το υποθηκοφυλακείο. Την αρμοδιότητα αυτή ασκούν στο Ελεγκτικό Συνέδριο οι γενικοί συντονιστές.»

8. Οι όροι «δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο» και «πρωτοβάθμιο δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο» αντικαθίστανται από τους όρους «υπηρεσιακό ή δικαστικό συμβούλιο» και «πρωτοβάθμιο υπηρεσιακό ή δικαστικό συμβούλιο» στις ακόλουθες διατάξεις του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων:

- άρθρο 22 παρ. 6 και 11,
- άρθρο 22 παρ. 12,
- άρθρο 24 παρ. 1,
- άρθρο 86 παρ. 1,
- άρθρο 89 παρ. 2,
- άρθρο 89 παρ. 3,
- άρθρο 91 παρ. 1,
- άρθρο 99 παρ. 3 περ. β',
- άρθρο 105 παρ. 2,
- άρθρο 107 παρ. 1.

Ο όρος «δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο» αντικαθίσταται από τον όρο «δικαστικό συμβούλιο» στις ακόλουθες διατάξεις του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων:

- άρθρο 65 παρ. 1,
- άρθρο 65 παρ. 3,
- άρθρο 65 παρ. 5,
- άρθρο 143 παρ. 1,
- άρθρο 143 παρ. 2,
- άρθρο 144 παρ. 1,
- άρθρο 144 παρ. 2 εδάφ. α',
- άρθρο 144 παρ. 2 εδάφ. γ'.

Ο ίδιος όρος παραμένει ως έχει στο άρθρο 149.

Όπου αλλού στον Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων αναφέρεται ο όρος «δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο» αντικαθίσταται από τον όρο «υπηρεσιακό συμβούλιο».

9. Για τα θέματα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 92 του Συντάγματος, οι υπάλληλοι των υποθηκοφυλακείων υπάγονται στα υπηρεσιακά και δικαστικά συμβούλια των υπαλλήλων των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και εισαγγελιών. Στα υπηρεσιακά συμβούλια που κρίνουν θέματα υπαλλήλων υποθηκοφυλακείων συμμετέχουν, αντί των υπαλλήλων πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και εισαγγελιών, υπάλληλοι υποθηκοφυλακείων. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 22 εφαρμόζονται αναλόγως για την εκλογή υπαλλήλων υποθηκοφυλακείων στα υπηρεσιακά συμβούλια των δικαστικών υπαλλήλων των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και εισαγγελιών. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εκλογή αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 10 Μεταβατικές διατάξεις

1. Η κλήρωση των άνευ ψήφου μελών των ανώτατων δικαστικών συμβουλίων της διοικητικής δικαιοσύνης και του ελεγκτικού συνεδρίου (άρθρα 67 παρ. 10 και 72 παρ. 3 του ν. 1756/1988, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους) και συνολικά η κλήρωση των μελών του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης (άρθρο 78 παρ. 3, 4 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του) γίνεται για πρώτη φορά κατά την πρώτη δημόσια συνεδρίαση του Α' τμήματος του αντίστοιχου ανώτατου δικαστηρίου μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

2. Τα δικαστικά (υπηρεσιακά) συμβούλια δικαστικών υπαλλήλων που λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού εξακολουθούν να λειτουργούν για τις υποθέσεις παύσεως δικαστικών υπαλλήλων μέχρι της συγκροτήσεως των νέων σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

3. Τα υπηρεσιακά συμβούλια συγκροτούνται το αργότερο μέσα σε τρεις μήνες από την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 22 παρ. 5 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων, όπως τροποποιείται με το νόμο αυτού. Υποθέσεις οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον των δικαστικών (υπηρεσιακών) συμβουλίων που λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού κρίνονται από τα συμβούλια αυτά μέχρι την έκδοση αμετάλλητης απόφασης.

Άρθρο 11

Το άρθρο 25 του ν. 2830/2000 «Κώδικας Συμβολαιογράφων» αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 25 Εισαγωγικός διαγωνισμός υποψηφίων συμβολαιογράφων

1. Η πλήρωση των κενών θέσεων συμβολαιογράφων γίνεται με πανελλήνιο διαγωνισμό, ο οποίος προκηρύσσεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης που εκδίδεται εντός του πρώτου τετραμήνου κάθε έτους και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο διαγωνισμός διενεργείται στις έδρες των Εφετείων Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

2. Στην προκήρυξη ορίζεται ο συνολικός αριθμός θέσεων που θα πληρωθούν σε κάθε ειρηνοδικειακή περιφέρεια των Εφετείων της χώρας, με βάση τις κενές θέσεις που υπάρχουν δέκα (10) ημέρες πριν την ημέρα της έκδοσης της υπουργικής απόφασης, ο χρόνος έναρξης του διαγωνισμού, η κατανομή των εφετειακών περιφερειών στα εξεταστικά κέντρα της παραγράφου 1, και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη διαγωνισμό.

3. Κάθε διαγωνιζόμενος μπορεί να είναι υποψήφιος μόνο για μία έδρα στην περιφέρεια του ειρηνοδικείου της προτίμησής του.

4. Για τη διεξαγωγή του διαγωνισμού συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης οι ακόλουθες επιτροπές:

α) πενταμελής κεντρική επιτροπή με έδρα το Υπουργείο Δικαιοσύνης, η οποία αποτελείται από: έναν (1) αρεσπαγίτη ως πρόεδρο, έναν (1) πρόεδρο εφετών των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, έναν (1) εισαγγελέα εφετών, οι οποίοι ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον Προϊστάμενο των υπηρεσιών του δικαστηρίου όπου υπηρετούν, έναν (1) καθηγητή Νομικού Τμήματος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών που ορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης με τον αναπληρωτή του και τον πρόεδρο του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Αθηνών, Πειραιώς, Αιγαίου και Δωδεκανήσου, ο οποίος ορίζει έναν συμβολαιογράφο Αθηνών ως αναπληρωτή του. Η επιτροπή αυτή έχει την ευθύνη επιλογής των θεμάτων στα εξεταζόμενα μαθήματα τα οποία είναι κοινά για όλους τους υποψηφίους και της ασφαλούς μετάδοσής τους προς τα εξεταστικά κέντρα κατά τρόπο που θα διασφαλίζεται το αδιάβλητο των διαδικασιών,

β) τριμελής οργανωτική επιτροπή στην έδρα των εφετείων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, η οποία αποτελείται από: έναν (1) πρόεδρο εφετών των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, έναν (1) εισαγγελέα εφετών και έναν (1) συμβολαιογράφο με τους αναπληρωτές τους. Η επιτροπή αυτή έχει την ευθύνη της διενέργειας του διαγωνισμού, του ελέγχου των δικαιολογητικών των υποψηφίων και του αποκλεισμού υποψηφίου από το διαγωνισμό με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον δεν συγκεντρώνει τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις, και

γ) ομάδες βαθμολόγησης στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, καθεμία των οποίων αποτελείται από δύο (2) προέδρους Εφετών των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και έναν (1) συμβολαιογράφο και για τη βαθμολόγηση των γραπτών στις ξένες γλώσσες από καθηγητές Πανεπιστημίου ξένων γλωσσών, οι οποίες και έχουν την ευθύνη της βαθμολόγησης των γραπτών δοκιμών των υποψηφίων. Οι συμβολαιογράφοι ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τη Συντονιστική Επιτροπή Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος.

5. Η συγκρότηση και λειτουργία των επιτροπών και των ομάδων βαθμολόγησης - αναβαθμολόγησης της παραγράφου 4, η γραμματειακή τους υποστήριξη και κάθε σχετική λεπτομέρεια θα καθορίστει με την έκδοση της προβλεπόμενης υπουργικής απόφασης της παραγράφου 10 του παρόντος άρθρου.

6. Οι υποψηφίοι διαγωνίζονται σε θέματα:

α) Αστικού Δικαίου, β) Εμπορικού Δικαίου, γ) Πολιτικής Δικονομίας, δ) Κώδικα Συμβολαιογράφων, ε) Ειδικών νόμων της Οροφοκτησίας και κάθετης ιδιοκτησίας, του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού, Δασικού Κώδικα, Φορολογίας μεταβιβάσης ακινήτων από οποιαδήποτε αιτία και τελών χαρτοσήμου, των νόμων για τη σύσταση και το σκοπό του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεως Ελλάδος, για τη διαδικασία κτηματογράφησης, για τη δημιουργία Εθνικού Κτηματολογίου και για τη λειτουργία του Εθνικού Κτηματολογίου (του οργανωμένου συστήματος με το ν. 2664) και για τις συμβάσεις επί κινητών ή απαιτήσεων υποκειμένων σε δημοσιότητα και για τις συμβάσεις παροχής ασφάλειας (ν. 2884). Τα θέματα λαμβάνονται από την ύλη τη σχετική με τα καθήκοντα του συμβολαιογράφου και η εξέταση των μαθημάτων γίνεται με συνθετική παρουσίαση πρακτικού θέματος και ερωτημάτων θεωρητικού χαρακτήρα. Οι υποψηφίοι εξετάζονται προαιρετικά σε μία έως δύο από τις ξένες γλώσσες αγγλική, γαλλική, γερμανική. Οι εξετάσεις όλων των μαθημάτων είναι μόνο γραπτές.

7. Τα γραπτά δοκίμια των υποψηφίων βαθμολογούνται από τρεις (3) βαθμολόγητές. Η κλίμακα βαθμολογίας των γραπτών δοκιμών ορίζεται από 0 έως 20. Ο μέσος όρος των τριών (3) βαθμολογητών για κάθε μάθημα αποτελεί το βαθμό του υποψηφίου στο μάθημα, εφόσον η απόκλιση από τη μεγαλύτερη μέχρι τη μικρότερη βαθμολογία δεν είναι μεγαλύτερη των τριών (3) μονάδων. Αν η απόκλιση αυτή είναι μεγαλύτερη, το γραπτό αναβαθμολογείται από τα μέλη της κεντρικής επιτροπής εξετάσεων. Ο τελικός βαθμός του γραπτού στην περίπτωση αναβαθμολόγησής του είναι ο μέσος όρος που προκύπτει από το βαθμό των αρχικών βαθμολογητών και των αναβαθμολογητών,

αφού αφαιρεθούν ο μεγαλύτερος και ο μικρότερος βαθμός. Η συνολική βαθμολογία του κάθε υποψηφίου προκύπτει από το άθροισμα των βαθμών των πέντε (5) μαθημάτων το οποίο προσαυξάνεται τόσες μονάδες, όσες αντιστοιχούν στο γινόμενο του βαθμού που πέτυχε ο υποψηφίος σε κάθε ξένη γλώσσα με συντελεστή 0,3. Ο βαθμός της ξένης γλώσσας λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής βαθμολογίας σύμφωνα με τα ανωτέρω, εφόσον είναι ίσος ή μεγαλύτερος του δέκα (10). Από τους υποψηφίους διορίζονται σε κάθε ειρηνοδικειακή περιφέρεια για την κάλυψη των κενών θέσεων της προκήρυξης με τη σειρά βαθμολογίας εκείνοι που σε κανένα μάθημα δεν έλαβαν βαθμό μικρότερο των δέκα (10) μονάδων.

Οι υποψηφίοι έχουν δικαίωμα να λάβουν γνώση των γραπτών δοκιμών μέσα σε είκοσι ημέρες από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

8. Σε περίπτωση ισοβαθμίας επιτυχόντων του ίδιου πίνακα διενεργείται κλήρωση. Μετά τη διαμόρφωση του τελικού πίνακα διορίζονται από αυτόν στις κενές θέσεις της προκήρυξης οι επιτυχόντες κατό φθινούσα σειρά και μέχρι την πλήρωση όλων των κενών θέσεων.

9. Οι επιτυχόντες που καλούνται να διορισθούν οφείλουν, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της σχετικής πρόσκλησης, να δηλώσουν ότι αποδέχονται το διορισμό τους στο Ειρηνοδικείο στο οποίο πέτυχαν και να προσκομίσουν μέσα στην ίδια προθεσμία τα απαραίτητα για το διορισμό τους δικαιολογητικά. Αν η παραπάνω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, θεωρείται ότι αποποιήθηκαν το διορισμό τους.

10. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ρυθμίζονται τα θέματα που σχετίζονται με την προκήρυξη του διαγωνισμού, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και το χρόνο υποβολής τους, τον τρόπο ελέγχου των προσόντων των υποψηφίων και γενικά κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την ομαλή και αδιάβλητη διεξαγωγή του διαγωνισμού και τη σύνταξη των πινάκων επιτυχόντων και διοριζομένων.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζονται:

α) ο τρόπος και το ύψος της αμοιβής των μελών της κεντρικής πενταμελούς επιτροπής,

β) η αμοιβή των μελών των λοιπών επιτροπών και των ομάδων βαθμολόγησης - αναβαθμολόγησης,

γ) τα εξέταστρα που προκαταβάλλονται από τους υποψηφίους στην αρμόδια Οργανωτική Επιτροπή για την κάλυψη μέρους των δαπανών του διαγωνισμού.»

Άρθρο 12

1. Το άρθρο 18 του ν. 2830/2000, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 32 παρ. 3 του ν. 2915/2001, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 18
Κάλυψη κενών θέσεων

Οι κενές θέσεις συμβολαιογράφων καλύπτονται με διαγωνισμό και με μετάθεση. Με μετάθεση καλύπτεται ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) των θέσεων κάθε ειρηνοδικειακής περιφέρειας, που υπάρχουν μέχρι 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους και το υπόλοιπο ποσοστό με διαγωνισμό. Κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου θα καλυφθεί με μετάθεση το 50% των θέσεων.

Κατά τον υπολογισμό του ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%), εφόσον το υπόλοιπο είναι από 0,6 και άνω, θεωρείται ως ακέραιη μονάδα και κάτω από αυτό παραλείπεται. Αν οι κενούμενες θέσεις είναι μόνο δύο, η μία καλύπτεται με μετάθεση και η άλλη με διαγωνισμό. Αν υπάρχει μόνο μία κενή θέση, αυτή καλύπτεται με διαγωνισμό. Κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου η μοναδική θέση θα καλυφθεί με μετάθεση. 'Οσες θέσεις παραμείνουν κενές για οποιονδήποτε λόγο καλύπτονται το επόμενο έτος σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.»

2. Οι θέσεις συμβολαιογράφων που συστάθηκαν σύμφωνα

με το άρθρο 17 του ν. 2830/2000 θεωρούνται κενές την 31η Δεκεμβρίου 2001 και θα υπολογισθεί το κατά περίπτωση ποσόστο για τις μεταθέσεις του έτους 2002 σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Η προβλεπόμενη από την παράγραφο 2 του άρθρου 110 του ν. 2830/2000 προθεσμία συντάξεως κώδικα συμβολαιογραφικής δεοντολογίας παρατείνεται για ένα έτος.

4. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 2830/2000 «Κώδικας Συμβολαιογράφων» προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, συμβολαιογράφος που παραπτήθηκε μπορεί να επαναδιοριστεί, με αίτησή του, εφόσον δεν έχει παρέλθει έτος από την αποδοχή της παραπτήσης του και κατά τη στιγμή της υποβολής της αιτήσεως επαναδιορισμού υπάρχει μία τουλάχιστον κενή θέση στην περιφέρεια του Ειρηνοδικείου, όπου υπηρετούσε.»

Άρθρο 13 Εισαγωγικός διαγωνισμός άμισθων υποθηκοφυλάκων

1. Οι κενές θέσεις των ειδικών άμισθων υποθηκοφυλακέων καλύπτονται με διαγωνισμό.

2. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που εκδίδεται εντός του πρώτου τετραμήνου κάθε έτους και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως προκηρύσσεται πανελλήνιος διαγωνισμός για την πλήρωση των κενών θέσεων ειδικών άμισθων υποθηκοφυλακέων.

3. Ο διαγωνισμός διενεργείται στην έδρα του Πρωτοδικείου Αθηνών από τις επιτροπές και τις ομάδες βαθμολόγησης - αναβαθμολόγησης των αριθμών 4 και 7 του άρθρου 11 του παρόντος νόμου με την εξαίρεση της τριμελούς οργανωτικής επιτροπής του Εφετείου Θεσσαλονίκης. Στην πενταμελή κεντρική επιτροπή ως πέμπτο μέλος μετέχει αντί του Προέδρου του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Αθηνών, Πειραιώς, Αιγαίου και Δωδεκανήσου, ο πρόεδρος της - εδρεύουσας στην Αθήνα - Ένωσης Άμισθων Υποθηκοφυλάκων Ελλάδος, ο οποίος ορίζει έναν υποθηκοφύλακα, ως αναπληρωτή του. Στις τριμελείς Επιτροπές οι υποθηκοφύλακες ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από την εδρεύουσα στην Αθήνα Ένωση Άμισθων Υποθηκοφυλάκων Ελλάδος.

4. Οι αριθμοί 3, 5 έως και 11 του άρθρου 11 του παρόντος νόμου έχουν ανάλογη εφαρμογή.

5. Ειδικός άμισθος υποθηκοφύλακας διορίζεται όποιος κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης έχει συμπληρώσει το 280 έτος της ηλικίας του και δεν έχει υπερβεί το 420 έτος και έχει ένα από τα επόμενα προσόντα: α) διετή δικηγορική υπηρεσία προκειμένου περί θέσεως σε έδρα πρωτοδικείου ή άδεια δικηγόρου προκειμένου περί θέσεως εκτός έδρας Πρωτοδικείου, β) υπηρεσία σε δικαστική θέση Ειρηνοδίκη και άνω, γ) εξαετή υπηρεσία σε θέση συμβολαιογράφου ή ειδικού άμισθου υποθηκοφύλακα, με πτυχίο Νομικού Τμήματος Νομικής Σχολής ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και δ) πτυχίο Νομικού Τμήματος Νομικής Σχολής και βαθμό Α' υπαλλήλου έμμισθου υποθηκοφυλακέου.

6. Σε κωμοπόλεις που έχουν πληθυσμό κάτω των πέντε χιλιάδων κατοίκων εκτός έδρας Πρωτοδικείου μπορεί να διορισθεί ειδικός άμισθος υποθηκοφύλακας και πτυχιούχος του Νομικού Τμήματος Νομικής Σχολής ή Τμήματος Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών των Πανεπιστημίων της χώρας ή ισοτίμων της αλλοδαπής.

7. Η διαδικασία πλήρωσης θέσεων άμισθων υποθηκοφυλάκων, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ. δ. 19/ 23.7.1941 «περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίο κείμενο των διατάξεων των α.ν. 434/1937, 1933/1933, 2182/1940 και 3532/1940 «περί οργανισμού των Υπο-

θηκοφυλακέων του Κράτους» όπως αυτό ισχύει σήμερα, ματαιώνεται και η σχετική με αριθμ. 58861/12.4.2001 προκήρυξη καταργείται.

Οι υποψήφιοι που συμμετείχαν για την πλήρωση θέσεων σύμφωνα με την καταργούμενη προκήρυξη δίκαιούνται κατ'εξαίρεση να συμμετέχουν στον πρώτο μετά την ισχύ του παρόντος διαγωνισμό, σύμφωνα με το προϊσχύον όριο ηλικίας.

Άρθρο 14

1. Οι υποπεριπτώσεις 1γ', 1ε' και 1στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν.δ. 1017/1971 αντικαθίστανται ως εξής:

«1γ) για τη διαμόρφωση και τον εξωραϊσμό του περιβάλλοντος τα δικαστικά καταστήματα χώρου, συμπεριλαμβανομένων και των δημοτικών και κοινοτικών οδών και πλατειών, καθώς και για τον εφοδιασμό των δικαστικών υπηρεσιών και υποθηκοφυλακέων του Κράτους με τα απαραίτητα έντυπα, προμήθεια χάρτων, γραφική ύλη, αναλώσιμα υλικά για την εξυπηρέτηση του μηχανογραφικού και λοιπού εξοπλισμού»,

«1ε) για την αντιμετώπιση των δαπανών μεταστέγασης των δικαστικών υπηρεσιών, καθώς και των δαπανών ανάθεσης σε ιδιώτες του έργου καθαριότητας και των μέτρων φύλαξης και ασφαλείας των δικαστικών κτιρίων» και

«1στ) α) για τη μεταβίβαση πιστώσεων με τη μορφή επιχορήγησης στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. για έργα που εκτελούνται και εμπίπτουν στους σκοπούς αυτού του νομοθετικού διατάγματος και β) για την αντιμετώπιση των δαπανών εξοπλισμού με πάσης φύσεως αναγκαίο υλικό των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Δικαιοσύνης Ν.Π.Δ.Δ. και τη συντήρηση των κτιρίων αυτών».

2. Τα εδάφια γ' και δ' της παραγράφου 1 και το εδάφιο γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 2943/2001 έχουν εφαρμογή επί εκείνων, οι πράξεις των οποίων τελέστηκαν από τη δημοσίευση του παραπάνω νόμου (12.9.2001) και εφεξής.

Άρθρο 15

Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντιβαίνει στο νόμο αυτόν ή άναγεται σε θέματα ρυθμιζόμενα από αυτόν καταργείται.

Άρθρο 16 Έναρξη ισχύος

Με την επιφύλαξη διαφορετικής ρύθμισης στον παρόντα νόμο, η ισχύς αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως".

ΠΡΟΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ'ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών της σημερινής συνεδρίασης ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ : Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Συνεπώς παρεχόμενη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14.50', λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Πέμπτη 7 Μαρτίου 2002 και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

